

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
VIEŠOJO VALDYMO IR VERSLO FAKULTETAS
VERSLO IR EKONOMIKOS INSTITUTAS

VILMA SALOMĖJA JUŠKIENĖ

LIETUVOS ŠVIETIMO TARPTAUTINIMO POLITIKOS ĮTAKA
BENDROJO UGDYMO KOKYBEI

Magistro baigiamasis darbas

Vadovas

Doc. Dr. Inga Juknytė - Petreikienė

Vilnius

2026

Turinys

Paveikslų sąrašas	4
Lentelių sąrašas	5
Priedų sąrašas	6
Įvadas	7
1. Švietimo tarptautinimas kaip viešosios politikos fenomenas.....	12
1.1. Švietimo tarptautinimo samprata: konceptai ir teorinės prieigos.....	12
1.2. Tarptautinimas kaip švietimo politikos instrumentas.....	16
2. Europos Sąjungos švietimo tarptautinimo politika	19
2.1. Europos Sąjungos švietimo politikos tikslai ir kryptys.....	19
2.2. Pagrindinės švietimo tarptautinimo įgyvendinimo priemonės.....	26
3. Bendrojo ugdymo kokybė: samprata ir vertinimo kriterijai.....	32
3.1. Nacionalinis bendrojo ugdymo kokybės vertinimas.....	32
3.2. Tarptautinis bendrojo ugdymo kokybės vertinimas.....	34
3.3. Švietimo tarptautinimo projektų poveikis ugdymo kokybei.....	38
4. Tyrimo metodologija.....	42
4.1. Tyrimo dizainas.....	42
4.2. Tyrimo imčių charakteristikos	43
4.3. Tyrimo instrumento pagrindimas	44
5. Lietuvos Švietimo tarptautinimo politikos poveikio ugdymo kokybei analizė.....	47
5.1. Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų įsitraukimo į tarptautines veiklas rodiklių analizė.....	47
5.2. Dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose poveikio pedagogų kvalifikacijos tobulėjimui ir ugdymo kokybei analizė.....	59
5.3. Diskusija.....	71
Išvados.....	74
Rekomendacijos	76
Literatūra	78

Santrauka	88
Summary	89
Priedai.....	90
Akademinio sąžiningumo deklaracija	95

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

Pav. 1. PISA tyrimo rezultatai. (OECD, 2023)	36
Pav. 2. Tyrimo dizainas.....	43
Pav. 3. „Erasmus+“ programos kvietimų rodikliai bendrojo ugdymo srityje (Švietimo mainų paramos fondas, 2026).....	49
Pav. 4. „Erasmus+“ programos bendrojo ugdymo mokinių mobilumų skaičius (pagal 2021 – 2024 m. projektus), tenkantis 100 tūkst. Šalies gyventojų (Švietimo mainų paramos fondas, 2025).....	51
Pav. 5. Mokinių ir darbuotojų „Erasmus+“ mobilumų dinamika Erasmus+ šalyse ir Lietuvoje (Švietimo mainų paramos fondas, 2025).	52

LENTELIŲ SĄRAŠAS

Lentelė 1. Teorinės analizės pagrindu sudaryta tarptautinimo parametrų ir ugdymo kokybės rodiklių sąsajų lentelė.	41
Lentelė 2. Pusiaus struktūruoto interviu klausimų pagrindimas.	45
Lentelė 3. „Erasmus+“ finansuotų mobilumų pokytis 2024 – 2025 m.	48
Lentelė 4. „Erasmus+“ programos kvietimų rodiklių 2024 -2025 m. bendrojo ugdymo srityje palyginimas.	50
Lentelė 5. „Erasmus+“ finansuotų mobilumų pokytis 2024 – 2025 m.	51
Lentelė 6. 2024–2025 m. „Erasmus+“ KA2 bendradarbiavimo projektų statistiniai duomenys bendrojo ugdymo srityje Lietuvoje.	54
Lentelė 7. 2024–2025 m. Lietuvos dalyvavimo Nordplus ir Nordplus Junior programose statistiniai duomenys.	57
Lentelė 8. Dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose tikslai ir patirtys.	62
Lentelė 9. Dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose poveikis pedagogų kompetencijų tobulėjimui.	64
Lentelė 10. Dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose poveikis ugdymo procesui ir ugdymo kokybei.	67
Lentelė 11. Švietimo tarptautinimo veiklų vertinimas ir tęstinumas.	70

PRIEDŲ SĄRAŠAS

1 PRIEDAS. Informanto sutikimas dalyvauti interviu.

2 PRIEDAS. Pusiau struktūruoto interviu klausimynas magistro baigiamajam darbui

IVADAS

Darbo aktualumas. Šiandieniniame pasaulyje švietimo kokybė vis dažniau siejama su visuomenės gebėjimu veikti globalioje, tarptautinėje aplinkoje. Globalizacijos procesai, spartus technologijų vystymasis ir darbo rinkos pokyčiai lemia augantį poreikį ugdyti tarpkultūrines, kalbines, skaitmenines, tvarumo ir bendradarbiavimo kompetencijas. Šiame kontekste švietimo tarptautinimas Europos Sąjungoje (toliau – ES) įvardijamas kaip viena iš prioritetinių švietimo politikos krypčių, siekiant jos įgyvendinimo, Europos komisija (*European Education Area*) išklė tikslą stiprinti ES valstybių bendradarbiavimą švietimo srityje (dalijimąsi gerąja praktika, patirtimi ir žiniomis), siekiant gerinti šalių narių švietimo kokybę, skatinti įtrauktį ir didinti mokymosi mobilumą apimtis (European Commission, 2020). Šios idėjos įtvirtintos 2021–2030 m. ES bendradarbiavimo švietimo srityje strategijoje (Council of the European Union, 2021).

Lietuvos švietimo tarptautinimo politika formuojama atsižvelgiant į ES nustatytas kryptis ir principus, kartu išlaikant nacionalinių švietimo tikslų savitumą. „ES lygmeniu švietimo politika grindžiama subsidiarumo¹ principu, pagal kurį valstybės narės išlieka atsakingos už nacionalinį švietimo turinį ir organizavimą, o ES skatina bendradarbiavimą, mobilumą ir dalinimąsi gerąja praktika“ (European Union, 2016). Taigi, Lietuvos švietimo tarptautinimas vykdomas integruojant ES tikslus ir prioritetus į nacionalinę švietimo politiką. Lietuvos politikai švietimo tarptautinimą aiškiai įvardina kaip vieną iš švietimo kokybės gerinimo krypčių, strateginiuose dokumentuose numatytas dalyvavimas tarptautinėse iniciatyvose, kompetencijų stiprinimas, ugdymo kokybės gerinimas ir bendradarbiavimo plėtra (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, 2021). Analizuojant ES ir Lietuvos švietimo politikos dokumentus, vykdoma švietimo tarptautinimo politika atrodo paveiki ir reikalinga, tačiau kyla klausimų, ar ir kaip šios veiklos realiai prisideda prie pedagogų kompetencijų ugdymo bei plėtos ir švietimo kokybės gerinimo. Atsakymai į šiuos klausimus ypač svarbūs siekiant priimti teisingus ir maksimaliai naudingus švietimo politikos sprendimus, nes nuo jų priklauso investicijų ir veiksmų kryptys. Aktualu suprasti, kaip tarptautiškumas pasireiškia skirtinguose švietimo lygmenyse ir įvertinti, ar pedagogų dalyvavimas tarptautinimo veiklose: kvalifikacijos kėlimas ir kompetencijų plėtra, yra tik papildoma veikla, ar esminis kokybės veiksnys. Todėl būtina analizuoti švietimo tarptautinimo reikšmę ir galimą poveikį pedagogų kvalifikacijai, o kartu ir ugdymo kokybei.

¹ **Subsidiarumas** - (angl. *subsidiarity*, pranc. *subsidiarite*, vok. *Subsidiarität*; sk. subsidijarumas) - Europos Bendrijos steigimo sutartyje: sprendimų priėmimo principas, teigiantis, kad sprendimai turi būti priimami tuo lygmeniu, kuriame jie yra efektyviausi. Tai organizacinis principas, teigiantis, kad aukštesnio lygio organizacijos neturi kištis į žemesnio lygio organizacijos veiklą, bet turi joms padėti vykdyti šią veiklą. Šis principas draudžia priskirti aukštesnio lygio organizacijai funkcijas, kurias gali atlikti žemesnio lygio organizacija. Politikos moksle tai atspindi idėją, kad valstybės institucijos turi atlikti tik tas funkcijas, kurios negali būti efektyviau įvykdomos mažesnių, lokalesnių valdžios vienetų. Subsidiarumas yra vienas iš centrinių principų federalizme, decentralizacijoje, Europos Sąjungos teisėje (Wikipedia contributors, 2016).

Temos ištirtumas. Švietimo tarptautinimo tema plačiai nagrinėjama mokslinėje literatūroje, tyrimų ataskaitose pabrėžiama, kad dalyvavimas tarptautiniuose projektuose gali prisidėti prie mokinių motyvacijos mokslui didinimo ir kompetencijų ugdymo, ypač kalbinių, tarpkultūrinių gebėjimų srityse. Taip pat akcentuojamas teigiamas poveikis mokytojų profesiniam tobulėjimui ir taikomų pedagoginių praktikų atnaujinimui. ES dokumentuose, pvz., Europos Komisijos nutarimuose dėl: kompetencijų ugdymo, kitose šalyse įgyto išsilavinimo pripažinimo, ES šalių bendradarbiavimo, vieningos šalių narių ugdymo kokybės, *Pathways to School Success ir kt.*, tarptautinimas siejamas su švietimo kokybės gerinimu ir inovacijų diegimu ypač dėl dalyvaujant kylančios pedagogų kvalifikacijos ir motyvacijos. Kita vertus, dalis mokslinių tyrimų, atliktų Y. Akdemir ir kt., A. Baranowski, B. Barbosa ir kt., J. Birova ir Klinka, A. Brück-Hübner, E. Çınar ir kt., de Castro ir kt., Y. Liu ir Shirley, A. Maden, P.C. Martins ir kt., L. Perla ir kt., C. Redecker, T.B. Sørensen, ir L. Graf, rodo, kad tarptautinimo poveikis nėra vienareikšmis ir priklauso nuo konteksto, įgyvendinimo kokybės bei dalyvių įsitraukimo. Europos Komisijos pateikiami tarpiniai *European Education Area* strategijos įgyvendinimo rezultatai rodo, kad „pagal pagrindinius švietimo rodiklius valstybės narės daro nevienodą pažangą - kai kuriose srityse, pavyzdžiui, ankstyvo pasitraukimo iš švietimo mažinimo, fiksuojama aiški pažanga, tačiau kitose - ypač pagrindinių gebėjimų (skaitymo, matematikos, gamtos mokslų) pasiekimų srityje – vis dar susiduriama su dideliais iššūkiais“ (European Commission, 2023).

Nacionaliniu lygmeniu Lietuvoje vis dar trūksta sisteminių empirinių tyrimų, kuriais būtų kompleksiškai susieti švietimo tarptautinimo politikos įgyvendinimas ir bendrojo ugdymo kokybės pokyčiai. Šiandien dažniausiai apsiribojama iniciatyvų bei programų aprašymu ir jų įgyvendinimo apimties įvardijimu, o ne visos politikos poveikio analize. Stokojama tyrimų, kuriuose būtų nuosekliai vertinamas tarptautinimo ryšys su pedagogų kvalifikacijos tobulinimu ir kompetencijų plėtra bei ugdymo kokybės rodikliais. Taip pat trūksta tyrimų, kurie apjungtų skirtingų tarptautinimo priemonių poveikį. Dėl to yra poreikis remiantis objektyviais duomenimis ir sistetine analize analizuoti švietimo tarptautinimo įtaką bendrojo ugdymo kokybei Lietuvos kontekste. Tai leistų pagrįsti ar paneigti teorines prielaidas apie tarptautinimo naudą.

Tyrimo problema. Nepaisant aktyvaus švietimo tarptautinimo veiklų skatinimo, išlieka neaišku, kokį realų poveikį šių veiklų įgyvendinimas turi pedagogų kvalifikacijos tobulinimui bei plėtrai ir bendrojo ugdymo kokybei. Praktikoje dažnai daroma prielaida, kad dalyvavimas tarptautiniuose projektuose savaime gerina mokslumo rezultatus, tačiau tai ne visada pagrindžiama empiriniais tyrimais ir duomenimis. Nėra aišku, ar gerėjantys rezultatai yra tarptautinimo pasekmė, ar kitų veiksmų rezultatas. Trūksta koreliacijos - aiškaus ryšio tarp mokyklos bendruomenės, pirmiausia pedagogų, įsitraukimo į tarptautines veiklas ir konkrečių ugdymo pasiekimų rodiklių. Taigi, yra poreikis sistemiškai analizuoti šią sąsają.

Probleminis klausimas: Kaip Lietuvos švietimo tarptautinimo politika, įgyvendinama ES strateginių krypčių kontekste, daro poveikį pedagogų kvalifikacijos tobulėjimui bei bendrojo ugdymo kokybei?

Tyrimo objektas. Lietuvos švietimo tarptautinimo politika bendrojo ugdymo srityje, pedagogų kvalifikacijos tobulinimas ir kompetencijų plėtra dalyvaujant tarptautiniuose projektuose ir to poveikis bendrojo ugdymo kokybei.

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti Lietuvos švietimo tarptautinimo politikos, formuojamos ES kontekste ir įgyvendinamos bendrojo ugdymo srityje, poveikį pedagogų kvalifikacijos tobulėjimui bei ugdymo kokybei.

Tyrimo uždaviniai:

1. Atskleisti švietimo tarptautinimo sampratą ir pagrindines kryptis.
2. Išnagrinėti ES švietimo tarptautinimo politikos tikslus, kryptis ir įgyvendinimo priemones.
3. Aptarti Lietuvos švietimo tarptautinimo politiką ir jos įgyvendinimą bendrojo ugdymo lygmenyje.
4. Apibrėžti bendrojo ugdymo kokybės sampratą ir identifikuoti kokybės vertinimo rodiklius.
5. Išanalizuoti statistinius duomenis, susijusius su švietimo tarptautinimo veiklomis Lietuvoje.
6. Įvertinti kaip bendrojo ugdymo įstaigų dalyvavimas švietimo tarptautinimo veiklose daro poveikį įstaigų pedagogų kvalifikacijos tobulėjimui bei ugdymo proceso ir rezultatų kokybei.

Tyrimo metodai:

- Mokslinės literatūros analizė - taikyta siekiant išanalizuoti švietimo tarptautinimo ir bendrojo ugdymo sampratas, pagrindines teorines prieigas bei ankstesnių tyrimų rezultatus. Tai įgalino pagrįsti tyrimo problemą ir suformuluoti tyrimo kryptį.
- Tarptautinių ir nacionalinių dokumentų analizė – leido nustatyti švietimo politikos tarptautinimo kryptis ir tikslus, analizuoti ES ir Lietuvos švietimo politikos dokumentai, strategijos, programų aprašai.
- Antrinių duomenų analizė - taikyta analizuojant statistinius duomenis apie švietimo tarptautinimo veiklas ir ugdymo rodiklius, siekiant nustatyti jų sąsajas.
- Pusiau struktūruotas interviu - taikytas siekiant atskleisti pedagogų ir švietimo ekspertų požiūrį, patirtis bei vertinimus, susijusius su dalyvavimo tarptautinėse švietimo veiklose poveikiu pedagogų kvalifikacijos tobulėjimui ir bendrojo ugdymo proceso ir rezultatų kokybei. Šis metodas leido ne tik užduoti iš anksto numatytus klausimus, bet ir lanksčiai gilinti respondentų atsakymus, išsamiau analizuoti jų patirtis bei identifikuoti realius pokyčius ugdymo procese ir rezultatuose.

Duomenų apdorojimo metodai:

- Antrinių duomenų analizė - taikyta sisteminant ir analizuojant statistinius duomenis apie Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų dalyvavimą tarptautinėse švietimo veiklose, pedagogų mobilumą,

projektų finansavimą ir kitas tarptautinimo veiklas. Duomenys buvo lyginami, grupuojami ir interpretuojami siekiant nustatyti pagrindines tarptautinimo tendencijas bei jų sąsajas su pedagogų kvalifikacijos tobulėjimu ir ugdymo kokybės rodikliais.

- Kokybinė turinio analizė – taikyta analizuojant pusiau struktūruoto interviu metu surinktus duomenis. Respondentų atsakymai buvo sisteminami pagal pagrindines temas ir kategorijas, siekiant identifikuoti dažniausiai pasitaikančias patirtis, vertinimus ir požiūrius į švietimo tarptautinimo veiklų poveikį pedagogų kompetencijų tobulėjimui ir ugdymo kokybei.

Tyrimo teorinis reikšmingumas. Tyrimas teoriškai reikšmingas tuo, kad jame nagrinėjamos Lietuvos švietimo tarptautinimo politikos ir bendrojo ugdymo kokybės sąsajos ES švietimo politikos kontekste, analizuojant tarptautinius ir nacionalinius dokumentus aptarta, kaip ES švietimo politikos kryptys atsispindi Lietuvos bendrojo ugdymo sistemoje. Darbe interpretuojami mokslinėje literatūroje bei Lietuvos ir ES strateginiuose dokumentuose įvardinami švietimo tarptautinimo siekiai, kryptys, tikslai ir įgyvendinimo priemonės bendrojo ugdymo lygmenyje. Tyrimas prisideda prie teorinio švietimo tarptautinimo sampratos paaiškinimo bei išgryninimo bendrojo ugdymo kontekste, nes didelė dalis ankstesnių tyrimų dažniausiai orientuoti į aukštąjį mokslą. Darbe taip pat teoriškai pagrindžiamos švietimo tarptautinimo veiklų, pedagogų kvalifikacijos tobulėjimo ir bendrojo ugdymo kokybės sąsajos, atliekant tyrimą išryškintas pedagogų profesinis tobulėjimas dalyvaujant švietimo tarptautinimo veiklose bei aptariami pagrindiniai nacionalinio ir tarptautinio ugdymo kokybės vertinimo rodikliai. Darbas prisideda prie teorinių diskusijų apie tarptautinių švietimo veiklų poveikį mokyklos bendruomenei, pedagoginei praktikai ir ugdymo kokybei, o tyrimo metu suformuota teorinė schema, siejanti švietimo tarptautinimo veiklas, pedagogų kompetencijų tobulėjimą ir ugdymo kokybę, gali būti naudojama tolimesniuose moksliniuose tyrimuose. Taip pat tyrimas papildė gana mažai moksliniuose tyrimuose nagrinėtą tematiką apie bendrojo ugdymo tarptautinimą Lietuvoje.

Tyrimo praktinis reikšmingumas. Tyrimo rezultatai gali būti praktiškai naudingi bendrojo ugdymo įstaigų vadovams, pedagogams, švietimo politikos formuotojams ir institucijoms, administruojančioms tarptautines švietimo programas. Atlikta statistinių duomenų analizė įgalina geriau suprasti Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų dalyvavimo tarptautinėse veiklose mastą ir pagrindines tendencijas, identifikuotos pedagogų kompetencijų tobulinimo kryptys gali padėti mokykloms tikslingiau planuoti tarptautines veiklas ir pedagogų profesinio tobulėjimo prioritetus. Darbo rezultatai taip pat gali būti naudingi vertinant švietimo tarptautinimo veiklų poveikį ugdymo procesui, rezultatui bei pasitarnauti planuojant ilgalaikę mokyklų tarptautinimo strategiją, nes pateiktos išvalgos gali prisidėti prie efektyvesnio „Erasmus+“, eTwinning ir kitų tarptautinių programų įgyvendinimo bendrojo ugdymo srityje. Tyrimo rezultatai gali būti naudojami rengiant rekomendacijas dėl švietimo tarptautinimo politikos tobulinimo Lietuvoje.

Dirbtinio intelekto naudojimas. Rašant magistrinį darbą naudojausi dirbtiniu intelektu Google Gemini ir ChatGPT kaip pagalbine priemone teksto redagavimui, kalbos taisymui, idėjų generavimui, šaltinių paieškai, vertimui. Dirbtinio intelekto sugeneruotą informaciją vertinau kritiškai, tikrinau ir pritaikiau tinkamai magistriniame darbe.

Darbą sudaro įvadas, teorinė dalis, tyrimo metodologija, empirinio tyrimo dalis, išvados ir literatūros sąrašas. Teorinėje darbo dalyje analizuojama bei aptariama: švietimo tarptautinimo samprata, ES ir Lietuvos švietimo tarptautinimo politika, pagrindinės švietimo tarptautinimo įgyvendinimo priemonės, pedagogų kompetencijų tobulėjimas bei bendrojo ugdymo kokybės samprata. Tyrimo metodologijos dalyje pristatomas tyrimo dizainas, metodai, imtis, duomenų rinkimo ir analizės metodai bei tyrimo etika. Empirinėje darbo dalyje pateikiama statistinių duomenų analizė ir pusiau struktūruoto interviu rezultatų analizė. Darbo pabaigoje pateikiamos tyrimo išvados, ribotumai bei literatūros sąrašas. Darbe pateikta 5 paveikslėliai, 11 lentelių. Panaudota 102 literatūros ir kitų dokumentų šaltiniai. Darbo apimtis – 95 puslapiai. Priedai sudaro 5 puslapius.

1. ŠVIETIMO TARPTAUTINIMAS KAIP VIEŠOSIOS POLITIKOS FENOMENAS

1.1. Švietimo tarptautinimo samprata: konceptai ir teorinės prieigos.

Mokslinėje literatūroje švietimo tarptautinimas apibrėžiamas kaip procesas, susijęs su tarptautinės dimensijos integravimu į švietimo veiklą. J. Knight teigia, kad „švietimo tarptautinimas - tai tarptautinės, tarpkultūrinės arba globalios dimensijos integravimas į švietimo paskirtį, funkcijas ir teikimo procesą“ (Knight, 2015). Šiame apibrėžime išskiriamos trys dimensijos - tarptautinė, tarpkultūrinė ir globali. Tarptautinė dimensija apima skirtingų šalių švietimo institucijų bendradarbiavimą, dalyvavimą bendruose tarptautiniuose projektuose, mokinių ir pedagogų mobilumą. Tarpkultūrinės dimensijos integravimas reiškia skirtingų kultūrų pažinimą, tarpkultūrinių kompetencijų ugdymą ir, galiausiai, gebėjimą veikti kultūriškai įvairioje aplinkoje. Globali dimensija atveria platesnį pasaulinį kontekstą, į ugdymo turinį integruojamos globalios temos, analizuojamos globalios problemos, pvz.: tvarumas, pilietiškumas, socialinė atsakomybė. Žvelgiant iš globalizacijos perspektyvos, švietimo tarptautinimą ir ugdymo internacionalizaciją turėtume laikyti logišku atsaku į globalų kontekstą. Hans de Wit teigia, kad „XX a. pabaigoje globalizacijos mastai, ekonominė regionų plėtra, ir ekonominis poreikis dalintis žiniomis lėmė, kad tarptautinimas tapo strategine švietimo kokybės gerinimo kryptimi, kurią aktyviai remia ir palaiko įvairios tarptautinės organizacijos, Europos Sąjunga ir atskirų šalių vyriausybės (de Wit, 2020). J. Knight teigimu, siekiant, kad ugdymo turinys atitiktų šiuolaikinės visuomenės poreikius ir būtų ugdomi mokinių gebėjimai bei kompetencijos, reikalingi veikti daugiasluoksnyje, įvairiakultūryje tarptautinėje aplinkoje, būtina šias tris dimensijas integruoti į ugdymo sistemą ir dėstomą turinį“ (Knight, 2015).

Tarptautinimas švietime reiškia ilgalaikę, nuoseklią orientaciją į skirtingų šalių tarpkultūrinį bendradarbiavimą, pedagogų ir mokinių mobilumą, tarptautinių kompetencijų ugdymą bei pasaulinio, globalaus konteksto integravimą į ugdymo procesą. Tai „gali būti suprantama tiek kaip turinio ir mokymo organizavimo tarptautinimas, tiek kaip ugdymo tikslų praplėtimas, siekiant rengti mokinius gyvenimui globalioje visuomenėje“ (Želvys, 2018). Nuoseklumą ir tarptautinimo proceso ištęstumą laike akcentuoja ir J. Knight, teigdama, kad „švietimo tarptautinimas turi būti laikomas nuosekliu, sisteminiu ir ilgalaikiu procesu, o ne atskirų, pavienių, tarpusavyje nesusijusių iniciatyvų visuma“ (Knight, 2015). Realybėje tai reiškia, kad kokybiškas ir duodantis teigiamą rezultatą ugdymo kokybei tarptautinės dimensijos integravimas į švietimo sistemą negali būti fragmentuotas ar įgyvendinimas per atskirus, tarpusavyje nesusijusius projektus ar veiklas, priešingai – tai turi būti aiški, nuosekli, į švietimo politiką ir strateginius dokumentus įtraukta ugdymo organizavimo sistema. Taip tarptautinimas tampa

ne atsitiktine, papildoma veikla, o struktūrine, ilgalaikė švietimo sistemos dalimi, darančia teigiamą poveikį tiek ugdymo turiniui, tiek pedagoginei praktikai.

Pabrėžiamas ir švietimo tarptautinimo ryšys su globalizacija. Anot P. G. Altbach ir J. Knight, „globalizacija yra platesnis ekonominių, politinių ir socialinių procesų kontekstas, darantis įtaką mokslui ir švietimo sistemoms, o švietimo tarptautinimas randasi iš konkrečių politikos priemonių ir veiklų, kuriomis švietimo sistemos ir institucijos reaguoja į šiuos procesus“ (Altbach & Knight, 2007). Kaip vieną iš globalizacijos ir švietimo sistemos ryšio pavyzdžių, galima įvardinti nuolat didėjančią informacijos, idėjų, žmonių, technologijų srautą, kuris verčia švietimo sistemą keistis ir patenkinti naujus reikalavimus ugdymo turiniui ir organizavimui.

P. G. Altbach ir J. Knight teigia, kad ugdymo įstaigos, veikdamos globalizacijos sąlygomis, siekia išlaikyti konkurencingumą, užtikrinti ugdymo kokybę. Atsižvelgiant į šį kontekstą, švietimo tarptautinimas turėtų būti politikų apgalvotas, apskaičiuotas ir kryptingas atsakas į globalizacijos keliamus iššūkius. Švietimo politika ir institucijų bei ugdymo įstaigų veikla turėtų būti orientuota į bendradarbiavimą su kitomis šalimis, tarptautinių patirčių ir gerosios praktikos perėmimą, mobilumo skatinimą ir kompetencijų (kritinis mąstymas, tarpkultūrinis supratimas, gebėjimas bendradarbiauti tarptautinėje aplinkoje), reikalingų kokybiškai veikti tarptautinėje aplinkoje ugdymą. Tarptautinimas yra priemonė įgalinanti švietimo sistemas ne tik prisitaikyti prie globalių pokyčių bet ir juos išnaudoti ugdymo kokybei gerinti. Altbach ir Knight pabrėžia, kad „tarptautinimas nėra savaiminis globalizacijos rezultatas – tai yra kryptinga veikla, kurią formuoja švietimo politika ir institucijų sprendimai, jis gali būti suprantamas kaip elementas, sujungiantis globalius procesus ir švietimo politikos sprendimus: globalizacija kuria iššūkius ir kontekstą, o tarptautinimas - konkrečius atsakus į šiuos iššūkius švietimo sistemoje“ (Altbach ir Knight, 2007).

Švietimo tarptautinimas analizuojamas skirtingais lygmenimis. J. Knight išskiria nacionalinį ir institucinį (ugdymo įstaigos) lygmenį teigdamas, kad „nacionalinė politika, finansavimo mechanizmai ir programos sudaro prielaidas tarptautinimui, o pats tarptautinimo procesas įgyvendinamas ugdymo įstaigose“ (Knight, 2015). Nacionalinis lygmuo apima politiką, strateginius sprendimus dėl bendros švietimo tarptautinimo krypties, prioritetų įvardijimą, procesų reguliavimą ir priežiūrą. Institucinis, ugdymo įstaigų lygmuo atsakingas už konkrečių veiklų: projektai, partnerystės, mobilumai, pedagogų kvalifikacijos tobulinimas ir pan. įgyvendinimą. Apiems lygmenims veikiant kartu viena kryptimi užtikrinama, kad švietimo tarptautinimo politika būtų ne tik skambiai deklaruojama, bet ir įgyvendinama praktiškai.

ES dokumentuose švietimo tarptautinimas pagrinde siejamas su nacionalinių švietimo sistemų bendradarbiavimu. Europos Komisijos sudarytame plane „European Education Area“ teigiama, kad „yra siekiama stiprinti valstybių bendradarbiavimą švietimo srityje, gerinti švietimo kokybę, įtraukti bei didinti mobilumą apimtis“ (European Commission, 2020). Taigi, ES kontekste švietimo tarptautinimas

yra priemonė, įgalinanti valstybes narės dalintis žiniomis, gerą patirtimi, tobulinti švietimo sistemas ir siekti bendrų tikslų.

ES dokumentuose aiškiai įvardijama, kad tarptautiniu bendradarbiavimu švietime siekiama konkrečių rezultatų, tokių kaip augantys mokinių pasiekimai ir kompetencijų ugdymas. 2021 m. ES Tarybos rezoliucijoje teigiama, kad „valstybės narės siekia gerinti švietimo kokybę, mažinti pasiekimų skirtumus ir stiprinti kompetencijų ugdymą“ (Council of the European Union, 2021). Taigi, švietimo tarptautinimas nėra tik bendradarbiavimo ar laiko praleidimo forma, tai yra tikslingai ir apgalvotai plėtojama švietimo politikos priemonė, orientuota į kokybinius ugdymo pokyčius.

Lietuvoje kalbant apie švietimo tarptautinimą akcentuojama, kad tai ne tik mobilumai - t.y. ne tik išvykstamosios veiklos, bet ir „tarptautinimas namuose“ (*internationalisation at home*), ir yra siekiama tarptautinės, globalios dimensijos integravimo į kasdienį bendrojo ugdymo turinį, mokymo procesą ir aplinką taip, kad naudą gautų kuo didesnė mokyklų bendruomenių dalis: mokiniai, pedagogai, administracinis personalas ir tėvai bei globėjai. „Švietimo tarptautinimas - tai sąmoningas tarptautinės, tarpkultūrinės ir globalios dimensijos integravimas į mokslo tikslus, funkcijas ir įgyvendinimo procesą, siekiant gerinti mokslo kokybę visiems bei prisidėti prie visuomenės pažangos“ (Vilniaus universitetas, 2020).

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija tarptautiškumą sieja su dalyvavimu bendraeuropinėse erdvėse, tarptautiškumo kokybės stiprinimu, atvykstamuoju ir išvykstamuoju akademinio judumo bei lituanistikos sklaida (ŠMSM, 2024).

Būtina paminėti, kad dažniausiai švietimo tarptautinimo sąvoka minima ir politika bei poveikis analizuojami aukštojo mokslo kontekste (NURODYKITE BENT KELETĄ ŠALTINIŲ), tačiau tarptautinimas vis intensyviau vykdomas ir bendrojo ugdymo etape. Bendrajame ugdyme tarptautinimas apima (ŠMPF, 2026):

- Mokytojų ir mokinių mobilumus, fizinį dalyvavimą tarptautiniuose projektuose.
- Virtualias tarptautines partnerystes.
- Tarpkultūrinės integracijos politikos įgyvendinimą (migrantų, užsieniečių vaikų ugdymas, adaptacija).
- Tarptautinių ugdymo programų ar standartų diegimą (pvz., Tarptautinis bakalaureatas, Cambridge).

Švietimo tarptautinimas yra daugialypis procesas, apimantis tarptautinės, tarpkultūrinės ir globalios dimensijų integravimą į švietimo politiką ir praktiką. Jis įgyvendinamas skirtingais lygmenimis ir siejamas su švietimo sistemų tobulinimu, bendradarbiavimo stiprinimu ir ugdymo kokybės gerinimu (Knight, 2015; European Commission, 2020).

Nors švietimo tarptautinimas strateginiuose dokumentuose apibrėžiamas kaip mobilumo, bendradarbiavimo ir tarpkultūrinio mokymosi skatinimas, moksliniuose tyrimuose ši samprata

plėtojama plačiau, joje tarptautinimas apibūdinamas ne kaip atskirų veiklų visuma, o kaip nuoseklus procesas, integruojamas į kasdienę ugdymo praktiką. Pabrėžiama, kad tarptautinimas mokyklose pasireiškia ne tik per projektus ar mobilumą, bet ir per ugdymo turinio, metodų bei mokytojų profesinės veiklos pokyčius (Brück-Hübner ir kt., 2024). Tyrimuose akcentuojama, kad viena iš švietimo tarptautinimo esmių yra jo sąsaja su pedagogų profesiniu tobulėjimu, kompetencijų ugdymu, ypač skaitmeninių, bendradarbiavimo, kalbinių, įtraukaus, integruoto, projekcinio ugdymo organizavimo ir inovatyvių, pažangių ugdymo metodų taikymo. Teigiama, kad tarptautinimo veiklos yra profesinio tobulėjimo ir mokymosi erdvė, kurioje pedagogai ne tik įgyja naujų žinių, bet ir reflektuoja savo kasdienę praktiką, ieško būdų ją tobulinti, keisti, eksperimentuoja organizuodami įtraukų, integruotą projekcinį ugdymą ir integruoja naujus ugdymo metodus į kasdienę praktiką. Taigi, „švietimo tarptautinimą galima interpretuoti kaip procesą, kuris praktiškai vyksta per pedagogų veiklos ir praktikos pokyčius, o ne tik per institucinius sprendimus“ (Maden, 2025).

Mokslinėje literatūroje švietimo tarptautinimas apibrėžiamas kaip integruotas ugdymo elementas, teigiama, kad dalyvavimas tarptautiniuose projektuose prisideda prie pedagogų profesinio tobulėjimo, tačiau realus poveikis ir pokytis priklauso nuo to, kaip ir kiek įgytos žinios integruojamos į kasdienį ugdymo procesą. „Dalyvavimas tarptautinėse veiklose savaime neužtikrina pokyčių - būtina dalyvavimo patirties refleksija ir praktinis žinių pritaikymas, tarptautinis bendradarbiavimas reikšmingas tiek, kiek jame įgytos žinios bei patirtys praktiškai įtraukiami į ugdymo procesą ir susiejami su ugdymo tikslais“ (Çınar ir kt., 2024). Brück-Hübner ir kt. (2024) švietimo tarptautinimą įvardija kaip „galimybę pedagogams susipažinti su kitose šalyse taikomomis ugdymo praktikomis, jas kritiškai įvertinti ir priimti sprendimus dėl galimybių jas integruoti į savo paties ar savo mokyklos veiklą“. Autorius tarptautinimą apibrėžia kaip aplinką, kurioje ne tik įgyjamos naujos ar tobulinamos esamos kompetencijos, bet ir įvyksta jų perkėlimas į praktinę veiklą, profesinę savirefleksiją ir naujų ugdymo metodų paiešką, o tai su laiku gali lemti pokyčius mokinių pasiekimuose.

Švietimo tarptautinimo veiklų poveikis neapsiriboja individualiu dalyvavusio pedagogo lygmeniu – kokybiškas tarptautinimas įvardijamas kaip svarbus visos mokyklos veiklos transformacijos elementas. Tiek Çınar ir kt. (2024), tiek Brück-Hübner ir kt. (2024) tyrimuose pažymimi, kad dalyvavimas švietimo tarptautinimo veiklose gali skatinti tiek pedagoginių praktikų, tiek mokyklų organizacinės kultūros pokyčius, pvz., glaudesnę bendradarbiavimą tarp mokytojų, tarpdalykinę integraciją, inovacijų diegimą, atviresnę požiūrį į ugdymo turinį ir procesą. Taigi, tarptautinimas nėra pavienių veiklų rinkinys - tai procesas, darantis įtaką visai ugdymo aplinkai, tačiau jo poveikis ugdymo kokybei yra ne tiesioginis, jis vyksta per pedagogų kvalifikacijos ir kasdienės veiklos, o kartu ir visos organizacijos pokyčius.

Moksliniai tyrimai papildoma strateginiuose dokumentuose pateikiamą tarptautinimo sampratą: dokumentuose išskiriami tikslai ir kryptys, o moksliniai tyrimai leidžia detaliau suprasti, kaip

tarptautinimas įgyvendinamas praktikoje ir kokie yra jo esminiai komponentai. Čia tarptautinimas apibrėžiamas kaip nuoseklus pedagoginės praktikos, kompetencijų ir ugdymo turinio vystymo procesas, glaudžiai susijęs su mokytojų profesine veikla, nes būtent per jų veiklą tarptautinimas įgauna konkrečią formą ugdymo procese.

Apibendrinant galima teigti, kad moksliniai tyrimai patvirtina strateginiuose dokumentuose keliamą prielaidą apie tarptautinimo svarbą švietimo kokybei, juose dalyvavimo tarptautinėse veiklose ir ugdymo kokybės sąsaja paaiškinama konkrečiau – išryškinant mokytojų kompetencijų plėtrą kaip pagrindinį tarpinį veiksnį, per kurį tarptautinės veiklos gali būti susijusios su bendrojo ugdymo kokybės pokyčiais.

1.2. Tarptautinimas kaip švietimo politikos instrumentas.

ES švietimo politikoje tarptautinimas įgyvendinamas per apgalvotą, pagal aiškius kriterijus bei taisykles koordinuojamą, valstybių narių bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje sistemą „Švietimas ir mokymas 2030“ (angl. *Education and Training 2030*), kuri apibrėžta 2021 m. Europos Sąjungos Tarybos rezoliucijoje (Council of the European Union, 2021). Dokumente įvardinti keturi strateginiai švietimo politikos prioritetai: švietimo kokybės, lygybės ir įtraukties didinimas; mokymosi visą gyvenimą ir mobilumo skatinimas; švietimo darbuotojų kompetencijų ugdymas ir Europos švietimo erdvės stiprinimas (Council of the European Union, 2021). Šių prioritetų įgyvendinimas užtikrinamas konkrečiai įvardintais ir apibrėžtais bendradarbiavimo mechanizmais:

- Darbo grupės, kurios stebi ir analizuoja švietimo situaciją valstybėse narėse, teikia rekomendacijas tiek valstybių narių, tiek ES politikams.
- Tarpusavio mokymasis (peer learning activities) – įvairios tarpusavio mokymosi veiklos, kurių metu dalinamasi patirtimi ir gerąja praktika.
- Pažangos stebėseną, kuri remiasi tyrimais, lyginamąja analize ir yra paremta tiksliais, išmatuojamais rodikliais.

Howlett (2005) teigia, kad „politika privalo vykdyti buvimo autoritetu, informavimo ir organizavimo funkcijas“. Švietimo tarptautinimo politika – tai sprendimų ir instrumentų mišinys, kuris aprėpia organizavimą, finansavimą, informavimą ir reguliavimą. Bendros politikos funkcijos įgyvendinant švietimo tarptautinimo politiką apibrėžiamos taip:

- Autoritetas – finansavimo instrumentai (dotacijos, projektų finansavimas).
- Informavimas – informavimo instrumentai (gairės, programų aprašai, gerosios praktikos sklaida, viešinimas, mokymai, seminarai apie tarptautinimo galimybes).
- Organizavimas – organizavimo instrumentai (nacionalinės agentūros, akreditacijos mechanizmai, konsultavimas, partnerių tinklai) ir reguliavimo instrumentai (teisė dalyvauti tarptautinėje

švietimo erdvėje, programų vykdymo sąlygos, kalbos reikalavimai) (SMPF, 2025; Lietuvos Respublikos Seimas, 1991).

Politikos perkėlimo (*policy transfer*) koncepcija paaiškina kaip švietimo tarptautinimo idėjos ir elementai „keliauja“ tarp atskirų šalių ir institucijų. Dolowitz, Marsh (2000) politikos perkėlimą aiškina kaip „procesą, kurio metu žinios apie vykdomą politiką, idėjas, administracinius sprendimus viename politiniame kontekste panaudojamos kuriant politiką kitame“. Autoriai akcentuoja, kad neinformuotas, neišsamus ar netinkamo konteksto perkėlimas gali lemti politikos nesėkmę. „Švietimo tarptautinimo atveju tai itin aktualu nes kokybės užtikrinimo ar mobilumo modeliai gali būti perimami formaliai, neužtikrinant kokybiško taikymo ir rezultatų“ (Dolowitz ir Marsh, 2000).

Remiantis minkštosios galios (*soft power*) koncepcija, švietimo tarptautinimą reikėtų laikyti viena iš valstybės tarptautinio patrauklumo ir įtakos didinimo priemonių. Anot Nye (2017), „minkštoji galia – tai gebėjimas pasiekti pageidaujamus rezultatus kuriant patrauklumą (attraction) ir taip įtikinant, o ne per prievartą ar atlygius“. Kalbant apie švietimą, mobilumą finansavimas, mainų programos, mokymo(si) partnerystės didina švietimo ir mokymosi patrauklumą, gerina ugdymo įstaigų reputaciją.

Europos Komisija dokumente „*European Education Area*“ teigia, kad „vienas iš pagrindinių tikslų siekiant gerinti švietimo kokybę yra sąlygų didesniai besimokančiųjų skaičiui dalyvauti mokymosi mobilumuose ir įgyti mokymosi užsienyje patirties sudarymas“ (European Commission, 2021). Dokumente taip pat nurodoma, kad siekiama aktyvesnio šalių narių švietimo sistemų bendradarbiavimo, pedagogų įgytų kvalifikacijų bei žinių pripažinimo, sąlygų laisviam mokymosi judėjimui Europoje. Akcentuojama, kad mobilumas ir bendradarbiavimas yra tiesiogiai susiję su švietimo kokybės gerinimu ir kompetencijų, reikalingų šiuolaikinėje visuomenėje, ugdymu.

Būtent mobilumą galima įvardyti kaip žinomiausią švietimo tarptautinimo priemonę, realus jo poveikis priklauso nuo ugdymo sistemų suderinamumo, įtraukties ir įgytų žinių pripažinimo. „Siekiant užtikrinti kokybę, mobilumai organizuojami remiantis aiškiais, bendrais standartais, tai palengvina įgytų žinių ir kvalifikacijos pripažinimą“ (ENQA ir kt., 2015). Populiariausios ir dažniausiai bendrajame ugdyme naudojamos tarptautinimo politikos tikslų įgyvendinimo priemonės yra „Erasmus+“, eTwining ir NordPlus programos. Išsamiau kiekviena šių programų aptariama 2.2. skyriuje „Pagrindinės švietimo tarptautinimo įgyvendinimo priemonės“.

ES švietimo politikoje tarptautinimas įgyvendinamas per tarpusavyje susijusių instrumentų visumą, apimančią strateginį valstybių bendradarbiavimą, mobilumo politiką, „Erasmus+“ programą, skaitmenines bendradarbiavimo platformas, skaitmeninio švietimo politikos priemones ir regionines programas. Šie instrumentai dokumentuose siejami su švietimo kokybės gerinimu, kompetencijų ugdymu ir švietimo sistemų tobulinimu.

Moksliniuose tyrimuose tarptautinimas kaip švietimo politikos instrumentas nagrinėjamas ne pats savaime, o per tai, kaip jis įgyvendinamas, kokią įtaką turi ir kokius pokyčius lemia mokytojų

veikloje. Analizuojant tyrimuose pateikiamą informaciją matyti, kad skirtingos tarptautinimo priemonės (projektai, bendradarbiavimo platformos, mobilumas) veikia nevienodai, tačiau jų poveikio logika yra panaši - pirmiausia tobulėja ir plečiasi pedagogų kompetencijos, tuomet keičiasi kasdienė ugdymo veikla ir praktika, o per tai gerėja ugdymo kokybė bei rezultatai.

Maden (2025) teigia, kad „dalyvavimas eTwinning projektuose lemia tai, kad ugdymo procese dažniau pasitelkiamos skaitmeninės priemonės bei skiriamos integruoto turinio projektinės užduotys“ pabrėždamas, kad šie ugdymo pokyčiai nėra vien technologiniai - jie susiję su esminiu ugdymo proceso organizavimo pasikeitimu, kai mokytojas pereina nuo turinio perteikimo prie bendradarbiavimu grįsto ugdymo. Tuo tarpu, Çınar ir kt. (2024) atliktas tyrimas atskleidė, kad „dalyvavimas švietimo tarptautinimo projektuose negarantuoja pokyčių - jeigu pedagogai įgytos patirties praktiškai neintegruoja į ugdymo procesą, į pamokas, niekas nei ugdymo procese, nei jo kokybėje nesikeičia“. Remiantis šiomis išvalgomis derėtų tikslinti švietimo tarptautinimo, kaip politikos instrumento, veikimą: tarptautinimo poveikis nėra automatinis, jis priklauso nuo veiklose dalyvavusių pedagogų gebėjimo reflektuoti ir taikyti įgytas žinias praktikoje, dalyvavimas tarptautinėse veiklose suteikia „galimybę ir įrankius keistis“, bet savaime jokių pokyčių nesukuria. Soule ir kt. (2025) atlikta analizė šiuos teiginius papildė ir atskleidžia, kad „tvarus poveikis ir ilgalaikiai pokyčiai įvyksta tik tada, kai tarptautinėse veiklose įgytos žinios integruojamos į kasdienės pamokas bei užduotis ir tampa įprasta ugdymo proceso dalimi“. Taigi, švietimo tarptautinimas kaip politikos instrumentas veiksmingas tik tada, kai yra ne epizodiškas, bet nuosekliai ir sistemiškai įgyvendinamas. Brück - Hübner ir kt. (2024) atliktame tyrime švietimo tarptautinimo klausimas analizuojamas plačiau - mokyklos lygmeniu, autorius pedagogų dalyvavimą tarptautinėse veiklose sieja su bendradarbiavimo kultūros vystymusi ir teigia, kad tarptautinimo poveikis neapsiriboja individualiu dalyvavusio pedagogo lygmeniu - keičiasi visa organizacinė aplinka. Taigi, tarptautinimas veikia kaip instrumentas, skatinantis ne tik individualų pedagogų tobulėjimą, bet ir kompleksinius institucinius pokyčius.

Lyginant aukščiau aptartų tyrimų duomenis matoma bendra tendencija: Çınar ir kt. (2024) teigia, kad „savaime dalyvavimas tarptautinėse veiklose turi labai ribotą poveikį ugdymo kokybei“; Maden (2025) pabrėžia, jog „metodinius ugdymo pokyčius galima užtikrinti tik dalyvaujant veiklose įgytas žinias taikant praktiškai ir integruojant į kasdienę pedagoginę praktiką“; Soule ir kt. (2025) tvirtina, jog „sistemiškas ir nuoseklus įgytų žinių integravimas į kasdienį ugdymo procesą gali lemti teigiamus ugdymo kokybės ir rezultatų pokyčius“; Brück-Hübner ir kt. (2024) šiuos teiginius apibendrina, parodydamas, kad „tik nuoseklus, ilgalaikis dalyvavimas švietimo tarptautinimo veiklose gali lemti teigiamus kompleksinius mokyklos pokyčius“. Taigi, švietimo tarptautinimas turi būti suprantamas kaip daugiasluoksnis procesas, kurio poveikis prasideda nuo individualaus mokytojo ir ilgainiui gali apimti visą mokyklą, tačiau tik tuo atveju, jeigu tarptautinimo veiklos nėra pavienės ir yra integruojamos į kasdienę ugdymo praktiką.

2. EUROPOS SAJUNGOS ŠVIETIMO TARPTAUTINIMO POLITIKA

2.1. Europos Sąjungos švietimo politikos tikslai ir kryptys

ES švietimo politikos tarptautinimo pagrindas yra ES teisinė sistema. Sutarties dėl ES veikimo 165 straipsnyje teigiama, kad „ES prisideda prie kokybiško švietimo plėtojimo skatindama valstybių narių bendradarbiavimą, ypač plėtojant mokinių ir mokytojų mobilumą, stiprinant švietimo įstaigų partnerystes bei skatinant informacijos ir patirties mainus“ (European Union, 2016). ES švietimo politika vykdoma įgyvendinant Europos švietimo erdvės (European Education Area, EEA) idėją. Europos Komisija Europos švietimo erdvę apibrėžia kaip valstybių narių bendradarbiavimą švietimo srityje siekiant sukurti įtraukesnes ir kokybiškes nacionalines švietimo sistemas. „Europos švietimo politika siekia užtikrinti kokybišką, įtraukų, visą gyvenimą trunkantį mokymąsi, taip pat siekiama žalios, tvarios, skaitmeninės ir socialiai atsparios Europos“ (European Commission, 2020). Šios idėjos įtvirtintos ir 2021–2030 m. Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje programoje / strategijoje, kuri yra pagrindinis ES švietimo politikos orientyras šiam dešimtmečiui (Council of the European Union, 2021).

2021–2030 m. Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strategija siekiama gerinti Europos švietimo erdvės ugdymo kokybę, tam numatyti septyni siekiniai iki 2030 m.:

- Sumažinti žemų pasiekimų skaitymo, matematikos ir gamtos mokslų srityse dalį tarp penkiolikmečių iki mažiau nei 15 proc..
- Sumažinti ankstyvą pasitraukimą iš švietimo ir mokymo sistemos iki mažiau nei 9 proc..
- Didinti aukštąjį išsilavinimą turinčių 25–34 metų asmenų dalį iki bent 45 proc..
- Užtikrinti ikimokyklinio ugdymo aprėptį.
- Užtikrinti aktyvesnį suaugusiųjų mokymąsi bei profesinį rengimą.

Tai rodo, kad „ES švietimo politika aiškiai orientuota į ugdymo prieinamumą, kokybę, tęstinumą ir bendrai į visos švietimo sistemos rezultatyvumą“ (European Commission, 2023a; Council of the European Union, 2021).

Mokslinių straipsnių analizė rodo, kad ES švietimo politikos tikslai pastaraisiais metais vis aiškiau krypta ne į pavienes tarptautines veiklas, o į sistemingą mokytojų rengimą ir profesinį tobulėjimą europėjimą (europeanization²) - artėjimą prie vieningo europinio standarto. Tai matyti iš „Erasmus+“ Teacher Academies analizės: ši iniciatyva moksliniame straipsnyje aiškinama kaip naujas ES valdymo būdas, kai bendri tikslai įgyvendinami per tarptautinius tinklus, partnerystes ir bendrą kompetencijų kūrimą, o ne per griežtą teisinį reguliavimą. Kitaip tariant, „ES politika čia veikia ne per

² Europėjimas (europeanization) - Europos (Sąjungos) bruožų perėmimas; Europos žemyno tapatybės plėtra; Europos Sąjungos skvarba į nacionalinę politiką ir ekonomiką (Valstybinė lietuvių kalbos komisija, n.d.).

privalomas normas, bet per „minkštąjį“ koordinavimą ir paskatas bendradarbiauti“ (Sørensen ir Graf, 2024).

ES dokumentuose kaip vienas svarbiausių švietimo politikos uždavinių įvardinamas kokybės ir lygybės derinimas. Socialiniai, ekonominiai, teritoriniai valstybių narių netolygumai vis dar lemia skirtingas mokymosi patirtis ir pasiekimus, siekiama, kad ši atskirtis būtų vis labiau mažinama. 2022 m. Tarybos išleistas dokumente *Pathways to School Success* žymi esminį pokytį ES švietimo politikoje, dokumente siauras požiūris į ankstyvo pasitraukimo iš švietimo problemą keičiamas daugialypiu požiūriu ir platesne mokyklinės sėkmės samprata. Valstybės narės raginamos kompleksiskai spręsti dvi glaudžiai tarpusavyje susijusias problemas: žemus pasiekimus ir bazinių gebėjimų stoką bei ankstyvą pasitraukimą iš švietimo ir mokymo sistemos, daugiau dėmesio skiriant prevencijai, patyčių mažinimui, mokinių ir mokytojų gerovei, mokyklos požiūrio pokyčiui, nes, kaip teigiama dokumente, nepakankamas valstybių narių švietimo sistemų ir institucijų gebėjimas laiku reaguoti į mokymosi sunkumus gali lemti ilgalaikę socialinę atskirtį (Council of the European Union, 2022b).

Pathways to School Success akcentuojama, kad mokykloje patiriamos nesėkmės ir problemos negali būti sprendžiamos pasitelkiant pavienes, fragmentiškas priemones, tokių situacijų sprendimui būtina pasitelkti koordinuotus politinius sprendimus, apjungiančius nacionalinį, regioninį, vietos ir mokyklos lygmenis, pabrėžiama, kad mokinio pasiekimai priklauso ne tik nuo jo individualių gebėjimų, bet ir nuo platesnio jį supančio konteksto: asmeninių patirčių, ugdymo organizavimo, pedagoginės pagalbos prieinamumo, mokytojų pasirengimo, mokyklos kultūros bei nuolatinės jo kaip mokinio pažangos stebėsenos. Siekiant geriausių tvarių ir ilgalaikių ugdymo kokybės pokyčių rekomenduojamas veikimas pagal trijų etapų modelį taikant prevencines, intervencines ir kompensacines priemones. Didžiausias dėmesys turėtų būti skiriamas prevencijai, t.y. ankstyvam mokymosi sunkumų atpažinimui ir greitam jų sprendimui dar prieš jiems peraugant į ilgalaikes problemas. Intervencinės priemonės turėtų būti taikomos tiems mokiniams, kurie patiria mokymosi sunkumus ir nesėkmes, esant rizikoms šiems mokiniams pasitraukti iš mokymosi sistemos. Kompensaciniai mechanizmai reikalingi tiems mokiniams, kurie jau patyrė mokymosi nesėkmę ir yra dėl to pasitraukę iš ugdymo sistemos, šie mechanizmai skirti skatinti ir užtikrinti sėkmingą grįžimą į ugdymą. Toks požiūris rodo politikų siekį nuosekliai spręsti problemas, užtikrinant tiek ankstyvą reagavimą, tiek tęstinę pagalbą (Council of the European Union, 2022b).

Su *Pathways to School Success* išdėstytais švietimo politikos tikslais glaudžiai susijęs „visos mokyklos požiūris“ (angl. whole-school approach), kuris reiškia, kad už mokinių pasiekimų gerinimą ir įtraukties stiprinimą atsakinga visa mokyklos bendruomenė, kokybiškas ir įvairiapusis mokinio ugdymas apima ne tik pedagogų darbą klasėje, bet ir mokyklų vadovų sprendimus, švietimo pagalbos specialistų veiklą, glaudų bendradarbiavimą su tėvais bei išorinėmis pagalbą teikiančiomis institucijomis. Tokiais švietimo politikos tikslais siekiama užtikrinti, kad ugdymo procesas būtų

prižiūrimas, apgalvotas, koordinuotas, nuoseklus, ir orientuotas į kiekvieno mokinio poreikius bei pasiekimus (Council of the European Union, 2022b). Gvildenant moksliniuose tyrimuose pateikiamą informaciją, matyti, kad siekiant užtikrinti šių politikos tikslų įgyvendinimą ir realius, kokybinius pokyčius mokykloje, būtinas mokytojų profesinis tobulėjimas ir kompetencijų ugdymas bei plėtra (Akdemir et al., 2024; Ivasciuc ir kt., 2025).

Dokumente *Pathways to School Success* pabrėžiama duomenimis grįsto politinių tikslų formavimo ir švietimo sistemos valdymo svarba, valstybės narės raginamos daugiau skirti dėmesio skirti duomenų rinkimo ir rezultatų stebėsenos sistemų tobulinimui, nes kokybiški ir laiku surinkti duomenys įgalina anksti identifikuoti mokymosi problemas bei sunkumus, vertinti taikomų priemonių veiksmingumą ir priimti pagrįstus sprendimus švietimo sistemos tobulinimui. ES švietimo politikoje mokyklinės sėkmės užtikrinimas apibrėžiamas kaip nuoseklus, analize grįstas procesas, reikalaujantis nuoseklaus, sistemingo vertinimo ir nuolatinio tobulinimo (Council of the European Union, 2022b).

Pathways to School Success taip pat įtvirtintas holistinis švietimo politikos požiūris į mokyklinę sėkmę teigiant, kad mokyklinė sėkmė – tai ugdymo kokybė, įtrauktis, mokinių ir pedagogų gerovė, visos bendruomenės įsitraukimas ir kokybiškas švietimo sistemos valdymas. Pabrėžiama, kad tik sistemingai ir apgalvotai veikiančios, prevenciją kaip svarbiausią elementą išskiriančios ir visą mokyklos bendruomenę įtraukiančios švietimo organizavimo priemonės gali užtikrinti tvarius, ilgalaikius ugdymo kokybės ir mokinių pasiekimų gerinimo rezultatus bei sumažinti ankstyvo pasitraukimo iš švietimo apimtį (Council of the European Union, 2022b). Taigi ES švietimo politika kokybę supranta ne vien kaip akademinis rezultatus, bet ir kaip sąlygas kiekvienam besimokančiajam pasiekti sėkmę ugdyme, nepriklausomai nuo jo socialinės ar kultūrinės aplinkos.

Kita sistemingai plėtojama ES švietimo politikos kryptis yra kompetencijomis grįstas ugdymas. 2018 m. Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų visą gyvenimą ugdytinų kompetencijų teigiama, kad švietimo sistemos turi ugdyti ne tik dalykines žinias, bet ir tam tikras, kokybiškam gyvenimui būtinas, kompetencijas, tokias kaip: kritinis mąstymas, problemų sprendimas, kūrybiškumas, bendradarbiavimas, savireguliacija, skaitmeniniai gebėjimai. Siekiama pereiti nuo siauro požiūrio į ugdymą kai mokytojas mokiniui perduoda dalyko žinias, tam tikrą turinį prie plataus, išsamaus, visapusiško asmenybės ugdymo ir parengimo kokybiškai veikti greitai besikeičiančioje visuomenėje. Be to, 2018 m. rekomendacijoje dėl bendrų vertybių, įtraukaus ugdymo ir europinio mokymo standarto pabrėžiama, kad švietimas turi stiprinti priklausymo bendruomenei jausmą, ugdyti pagarbą demokratinėms vertybėms, padėti geriau pažinti Europą bei jos valstybes nares. Matome, kad ES švietimo politika šiuolaikiniam žmogui būtinų ugdyti kompetencijų sąrašą sudaro atsižvelgdami ne tik į ekonominio piliečių konkurencingumo didinimą, bet ir užtikrindami pilietinį, vertybinį bei socialinį ugdymą (Council of the European Union, 2018a; Council of the European Union, 2018b; European Commission, 2023a).

Dar viena reikšminga ir prioritetinė ES švietimo politikos kryptis yra – skaitmeninė transformacija. Ši kryptis įgyvendinama remiantis Skaitmeninio švietimo veiksmų planu 2021–2027 m., kuriame nurodoma, kad prisitaikant prie skaitmeninio amžiaus ir išnaudojant atsiveriančias galimybes ES švietimo erdvėje – *European Education Area* - siekiama įtraukaus, aukštos kokybės, plačiai prieinamo skaitmeninio švietimo.

Skaitmeninio švietimo veiksmų plane išskiriami du pagrindiniai strateginiai prioritetai: aukštos kokybės skaitmeninės švietimo ekosistemos kūrimas, ir skaitmeninių įgūdžių bei kompetencijų ugdymas visiems besimokantiejiems. Pirmasis prioritetas orientuotas į reikalingų struktūrų ir sąlygų, kurios įgalintų skaitmenines technologijas integruoti į ugdymo procesą kūrimą. Tai apima patikimos skaitmeninės infrastruktūros užtikrinimą, internetinių mokymosi platformų plėtrą, aukštos kokybės skaitmeninio ugdymo turinio kūrimą ir talpinimą, autorių teisių ir duomenų apsaugos bei kibernetinio saugumo stiprinimą švietimo sektoriuje. Norint užtikrinti, kad ugdymo įstaigos galėtų efektyviai ir kokybiškai naudotis sukurta infrastruktūra bei jos teikiamomis galimybėmis, ypatingas dėmesys plane skiriamas pedagogų skaitmeninių kompetencijų ugdymui - siekiama, kad pedagogai ne tik mokėtų naudotis technologijomis, bet ir gebėtų jas integruoti į ugdymo procesą taip, kad jos kurtų pridėtinę ugdomąją bei motyvacinę vertę. Antrame priorite kalbama apie būtinybę visoje visuomenėje stiprinti skaitmeninius gebėjimus stiprinti visoje visuomenėje, veiksmų plane teigiama, kad visuomenėje skaitmeninis raštingumas turi būti suprantamas plačiai - ne tik kaip techninių įgūdžių visuma, bet ir kaip gebėjimas kritiškai, logiškai vertinti informaciją, atskirti tiesą nuo manipuliacijų ir propagandos, saugiai veikti skaitmeninėje erdvėje, kurti turinį, juo dalintis bei spręsti kasdienės gyvenimo problemas naudojantis technologijomis. Dokumente taip pat akcentuojama pažangių skaitmeninių kompetencijų, susijusių su dirbtinio intelekto naudojimu, duomenų analize ar programavimu, ugdymo svarba siekiant didinti Europos kaip regiono globalų konkurencingumą, kalbama ir apie skaitmeninių įgūdžių netolygumą, atskirties mažinimą, siekiant užtikrinti, kad visi besimokantieji turėtų vienodas galimybes dalyvauti skaitmeninėje visuomenėje (European Commission, 2020b).

Skaitmeninio švietimo veiksmų plane numatyta keturiolika konkrečių veiksmų, kurie atskleidžia politikos kryptis, viziją, aiškiai detalizuoja numatytų prioritetų įgyvendinimą bei leidžia stebėti pažangą, įvardinti stipriąsias ir silpnąsias plano įgyvendinimo sritis.

1. Europos skaitmeninio švietimo centro (*European Digital Education Hub*) sukūrimas.
2. Bendradarbiavimo stiprinimas kuriant aukštos kokybės skaitmeninio ugdymo turinį, pvz.: vieningi standartai, dalijimasis patirtimi, ištekliais ir pačiu sukurti turiniu.
3. Parama bendradarbiavimo ryšių kūrimui ir skaitmeninei infrastruktūrai švietime gerinti, kuri teikiama per ES finansavimo priemones.
4. Mokykloms skirta savianalizės ir skaitmeninio pasirengimo vertinimo įrankio SELFIE plėtra.

5. Vieningos Europos skaitmeninių kompetencijų sertifikavimo sistemos kūrimas - European Digital Skills Certificate.

6. Pedagogų ir švietimo darbuotojų skaitmeninių kompetencijų ugdymas, stiprinimas.

7. Dirbtinio intelekto (AI) ir duomenų naudojimo švietime gairių kūrimas ir diegimas.

8. Aukštos kokybės skaitmeninio mokymosi turinio kūrimo ir prieinamumo skatinimas.

9. Pažangių, aukštesnio lygio skaitmeninių įgūdžių (advanced digital skills) ugdymas pvz.: informacinės technologijos IT, duomenų kūrimas ir analizė.

10. Mergaičių ir moterų įsitraukimo į STEM ir skaitmenines sritis skatinimas.

11. Dezinformacijos, manipuliacinės, propagandinės ir klaidinančios informacijos atpažinimo gebėjimų stiprinimas, skaitmeninio kritinio mąstymo ugdymas.

12. Skaitmeninio švietimo stebėsenos ir analizės mechanizmų tobulinimas, duomenimis grįstos politikos įgyvendinimas.

13. Tarptautinio bendradarbiavimo už ES ribų skaitmeninio švietimo srityje intensyvinimas.

14. Skaitmeninio švietimo inovacijų ir eksperimentinių sprendimų kūrimo bei analizės skatinimas, pvz.: pilotiniai projektai, tyrimai.

Įgyvendinant veiksmų planą stiprės bendradarbiavimas tarp švietimo, verslo ir mokslinių tyrimų sektorių, bus kuriami inovatyvūs, darbo rinkos poreikius atitinkantys sprendimai, ugdomos šiuolaikiniam žmogui sėkmingai veikti būtinai reikalingos kompetencijos (European Commission, 2020b).

Moksliniuose tyimuose apie švietimo tarptautinimą kalbama kaip apie itin svarbią skaitmeninio švietimo ir skaitmeninės transformacijos sąlygą, analizuodamos Italijos atveji, Perla, Vinci ir Agrati (2025) parodo, kad „mokytojų kvalifikacijos tobulinimas ir kompetencijų plėtra, europėjimas (europeanization) - artėjimas prie vieningo europinio standarto vyksta ne atsietai, o kartu su skaitmeninių kompetencijų ugdymu“. Tyrime atskleidžiama, kad valstybės narės rengdamos pedagogų profesinio tobulėjimo programas remiasi ES rekomendacijomis ir skaitmeninių kompetencijų ugdymą laiko neatsiejama švietimo tarptautinimo dalimi. Tyrime pateikiamos išvados svarbios tuo, kad rodo ne tik bendrą švietimo tarptautinimo kryptį, bet ir šios politikos įgyvendinimo logiką: „tarptautinimas ES politikoje vis mažiau suprantamas kaip fizinis mobilumas vien dėl mobilumo ir vis labiau – kaip priemonė atnaujinti mokytojų profesinę praktiką“ (Perla ir kt., 2025).

Akdemir, Uludağ, Yıldırım ir Ertem (2024) atlikta analizė patvirtina Perla, Vinci ir Agrati (2025) teiginius ir parodo, kad „pedagogai, dalyvaujantys eTwinning projektuose, profesinę naudą pirmiausia sieja su skaitmeninių kompetencijų stiprinimu ir plėtra, mokymo metodų įvairove, tarpdalykiniu bendradarbiavimu, integracija ir didesniu atvirumu naujovėms“. Šio tyrimo rezultatai leidžia patikslinti ES politikos kryptį: dokumentuose kalbama apie skaitmenizacijos, inovacijų, bendradarbiavimo ir kokybės gerinimo siekius, o moksliniai tyrimai rodo, kad „šie tikslai praktiškai įgyvendinami per

mokytojų kvalifikacijos tobulinimą, kompetencijų plėtrą ir iš to kylančius kasdienio darbo pokyčius, o ne per abstrakčius institucinius siekius“ (Akdemir et al., 2024).

Žalioji transformacija ir darnus vystymasis - dar viena iš ES švietimo politikos krypčių, kurios nuostatai, tikslai bei uždaviniai išdėstyti 2022 m. Tarybos rekomendacijoje dėl mokymosi žaliajai transformacijai ir darniam vystymuisi (*learning for the green transition and sustainable development*). Keliamas tikslas, kad švietimo sistemos ne tik suteiktų žinių apie aplinkosaugą, bet ir ugdytų kompetencijas, įgalinančias aktyviai veikti sprendžiant klimato kaitos ir kitus globalius ekologinius iššūkius, tam būtinas pedagogų kompetencijų, susijusių su žaliaja transformacija ir tvarumu ugdymas, tvarumo temų integravimas į ugdymo turinį visuose ugdymo lygmenyse, patyriminio, projektinio mokymosi organizavimas bei ugdymo įstaigų vadovų įsitraukimas ir atsakomybė, ugdymo įstaigų veiklą organizuojant pagal tvarumo principus (Council of the European Union, 2022a).

2022 m. Europos tarybos rekomendacijoje teigiama, kad siekiant tvarumo temų ugdymo kokybės ir ilgalaikės naudos, žaliasis ugdymas turėtų būti organizuojamas integruojant gamtos ir socialinius mokslus bei pilietinį ugdymą, akcentuojama ir būtinybė ugdyti kritinį mąstymą, asmeninę atsakomybę už aplinką, gebėjimą priimti tvarius sprendimus bei aktyvų pilietinį dalyvavimą, visuomeniškumą. Taigi žalioji, tvarioji kryptis švietimo politikoje suvokiama ne tik kaip ugdymo turinio papildymas, bet kaip būtinybė esminei ugdymo transformacijai, susijusiai su vertybių, nuostatų ir elgsenos formavimu (Council of the European Union, 2022a).

Dar viena svarbi ES švietimo politikos kryptis yra mokytojų vaidmens stiprinimas ir tarptautiškumo plėtra. Europos Komisija teigia, kad švietimo politikos neįmanoma įgyvendinti ir jokios švietimo reformos nebus sėkmingos jeigu nebus užtikrintas pakankamas, kokybiškas mokytojų, dėstytojų ir mokyklų vadovų įsitraukimas. Todėl ES švietimo politikoje didelis dėmesys skiriamas pedagogų profesijos prestižo stiprinimui, kokybiškam pirminiam rengimui, tęstiniam profesiniam tobulėjimui ir galimybių tarptautiniam bendradarbiavimui sudarymui. Europos švietimo erdvė siejama su kliūčių mobilumui mažinimu, mokymosi laikotarpių užsienyje pripažinimu ir tarptautinio bendradarbiavimo stiprinimu tiek Europos viduje, tiek už jos ribų. 2018 m. Tarybos rekomendacija dėl automatinio aukštojo mokslo ir vidurinio ugdymo kvalifikacijų bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų tarpusavio pripažinimo rodo, kad tarptautiškumas ES švietimo politikoje suvokiamas ne kaip pavienių mainų galimybė, bet kaip bendros, vieningos, pasitikėjimu ir atvirumu grįstos ugdymos sistemos kūrimas (European Commission, 2025a; Council of the European Union, 2018c; European Commission, 2025b).

Ivasciuc, Marinescu ir Ispas (2025) atlikti „Erasmus+“ mobilumo tyrimai parodė, kad „trumpalaikės „Erasmus+“ darbuotojų mobilumo veiklos labiausiai siejamos su profesinės savivokos stiprėjimu, didesniu įsitraukimu į institucijos veiklą ir platesniu požiūriu į savo, kaip pedagogo, vaidmenį“. Šio tyrimo išvadose teigiama, kad „ES švietimo tarptautinimo politikos poveikis ugdymo

kokybei nėra tiesioginis, jis pasireiškia per mokytojų kompetencijų, lyderystės, profesinio identiteto ir tapatybės pokyčius“ (Ivasciuc ir kt., 2025). Tą patvirtina ir bendrojo ugdymo įstaigų lygmens tyrimai apie eTwinning, Şahin ir kt. (2024) atlikta 2007–2023 m. publikacijų apžvalga parodė, kad „moksliniuose tyrimuose apie eTwinning dažniausiai nagrinėjami būtent mokytojų požiūriai, kalbų ugdymas, bendradarbiavimas ir profesinis tobulėjimas“. Ši apžvalga svarbi tuo, kad išryškina eTwinning kaip vieną iš priemonių, per kurią ES švietimo politika perkeliama į kasdienį mokyklos gyvenimą ir atskleidžia, kokie ES politikos prioritetai realiai „nusėda“ bendrojo ugdymo įstaigų praktikoje: tarpkultūrinis bendradarbiavimas, projektinis mokymas, technologijų naudojimas ir mokytojų profesinis augimas (Şahin ir kt., 2024).

Lietuvoje švietimo tarptautinimo tikslai ir siekiai įtvirtinti teisiniuose dokumentuose. LR švietimo įstatyme teigiama, kad „švietimo sistema turi būti atvira pasauliui, skatinti tarptautinį bendradarbiavimą, užtikrinti galimybes dalyvauti tarptautiniuose projektuose ir perimti pažangią užsienio šalių patirtį“ (Lietuvos Respublikos Seimas, 1991). Tarptautiškumas Lietuvoje laikomas viena iš svarbiausių švietimo kokybės ir modernumo sąlygų.

Tarptautiškumo dimensijos integravimas švietime taip pat reglamentuojamas įvairiais strateginiais dokumentais. Pavyzdžiui - Lietuvos švietimo politikos gairėse ir Švietimo strategijoje 2021-2030 pabrėžiama tarptautiškumo ugdyme svarba. Dokumente teigiama, jog „siekiant gerinti švietimo kokybę, reikalinga skatinti tarptautinį bendradarbiavimą ir naujų, inovatyvių, pažangių ugdymo metodų diegimą bei taikymą praktikoje, akcentuojama, kad Lietuvos švietimo institucijos turėtų aktyviai dalyvauti švietimo tarptautinimo veiklose ir mobilumuose, keistis patirtimi, žiniomis bei siekti kultūrinio dialogo“ (Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, 2021).

Lietuva taip pat yra parengusi ilgalaikę Valstybės pažangos strategiją „Lietuva 2050“, joje švietimas užima svarbią vietą kaip vienas iš kertinių valstybės vystymosi ir pažangos elementų, čia švietimas įvardinamas kaip pagrindinis veiksnys, lemiantis valstybės pažangą. Akcentuojama, kad švietimo sistema turi ugdyti ateičiai pasirengusią, atsparią, kritiškai mąstančią, įvairias perspektyvas matančią bei vertinančią ir gebančią augti ir adaptuotis visuomenę, pabrėžiama, kad „mokymasis visą gyvenimą, personalizuotas, pritaikytas ir adaptuotas ugdymas bei tarptautinis bendradarbiavimas bus esminiai elementai, siekiant užtikrinti Lietuvos konkurencingumą ir inovatyvumą ateityje“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybė, 2020, Vilniaus universitetas, 2020).

Matome, kad ES ir Lietuvos švietimo politikos tikslai ir kryptys apima kelis tarpusavyje susijusius prioritetus: aukštą švietimo kokybę ir lygybę, bazinių, bendrųjų, skaitmeninių kompetencijų ugdymą, žaliąją transformaciją ir darnų vystymąsi, demokratinių vertybių stiprinimą, mokytojų profesinį tobulėjimą bei tarptautinį pasitikėjimą ir bendradarbiavimą. Toks daugiakryptis požiūris rodo, kad ES švietimo politika orientuota į visos visų šalių narių švietimo sistemos kaitą ir augimą, siekiant, kad ji būtų kokybiška, šiuolaikiška, įtrauki, integruota, vieninga ir atvira bendradarbiavimui

2.2. Pagrindinės švietimo tarptautinimo įgyvendinimo priemonės

Siekiant geriau suprasti švietimo tarptautinimo politikos poveikį bendrojo ugdymo kokybei, tikslinga apžvelgti ir aptarti pagrindines tarptautinimo įgyvendinimo priemones. Moksliniuose tyrimuose bendrojo ugdymo tarptautinimo įgyvendinimo priemonės apibrėžiamos kaip tarpusavyje susijusių veiklų sistema, apimanti mobilumą, partnerystes, ugdymo turinio tarptautinimą, virtualų, nuotolinį bendradarbiavimą ir pedagogų kompetencijų tobulinimą. Bendrojo ugdymo tarptautinimas standartiškai įgyvendinamas per pedagogų mobilumą, tarptautines veiklas, projektus ir profesinį bendradarbiavimą. „Šios priemonės nėra lygiavertės, jų įtaka ugdymo kokybei skiriasi, o didžiausią įtaką turi pedagogų kompetencijų tobulinimas, kuris yra pagrindinė sąlyga kitų priemonių efektyvumui“ (de Wit, 2020).

Martins ir kt. (2024) savo tyrimuose mokytojų mobilumą vertina kaip vieną svarbiausių tarptautinimo priemonių, tačiau teigia, kad jo poveikis nėra savaiminis. Populiariausia ir plačiausiai žinoma mobilumo priemonė – „Erasmus+“ programa, kuri aprašoma Reglamente (ES) 2021/817, tai pagrindinė ES finansuojama programa, skirta švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių bendradarbiavimui ir tarptautiniam mobilumui skatinti, ji laikoma viena pagrindinių ES švietimo tarptautinimo politikos priemonių, sudarančių sąlygas institucijoms ir asmenims dalyvauti tarptautinėse veiklose, tobulinti kompetencijas bei stiprinti bendradarbiavimą tarp šalių narių. Esminis „Erasmus+“ programos tikslas - prisidėti prie aukštos kokybės, įtraukaus ir inovatyvaus švietimo kūrimo, skatinti mokymąsi visą gyvenimą, stiprinti socialinę įtrauktį, pilietinį aktyvumą ir europinę tapatybę. Programoje taip pat akcentuojamos horizontaliosios prioritetinės kryptys: įtrauktis ir įvairovė, skaitmeninė transformacija, aplinkos tvarumas bei pilietiškasis dalyvavimas demokratinėje visuomenėje (European Commission, 2023c).

„Erasmus+“ programos lėšomis finansuojamos veiklos apima įvairius švietimo ir švietimo politikos sektorius, išskiriamos trys pagrindiniai projektų tipai:

- *Key Action 1 (KA1)* – skatina individualų mokymosi mobilumą, mokinių, studentų, švietimo darbuotojų dalyvavimą mokymuose, praktikos ir profesinio tobulėjimo veiklose užsienyje. „Bendrojo ugdymo mobilumo projektai didžiaja dalimi orientuoti į pedagogų profesinį tobulėjimą, mokymo kokybės gerinimą, šiuolaikinių, modernių ugdymo metodų taikymą ir kalbinių bei tarpkultūrinių kompetencijų tobulinimą“ (European Commission, 2023c; „Erasmus+“, 2025).

- *Key Action 2 (KA2)* – skatina organizacijų, švietimo institucijų bendradarbiavimą, partnerystę, inovacijų kūrimą ir dalijimąsi gerąja praktika. Finansuojami bendradarbiavimo ir partnerysčių tarp organizacijų projektai – veiklos, skirtos inovacijų kūrimui, dalinimuisi gerąja praktika ir institucinių gebėjimų tobulinimui. Bendrojo ugdymo lygmenyje partnerysčių projektai suteikia

galimybę švietimo įstaigoms bendradarbiauti su kitų šalių partneriais, kurti ir testuoti naujus mokymo metodus, ugdymo turinį, inicijuoti diskusijas ir bendrai spręsti švietimo problemas. („Erasmus+“, 2025).

- *Key Action 3 (KA3)* – „skatina politinį šalių narių bendradarbiavimą, finansuoja iniciatyvas, skirtas švietimo politikos formavimui, dialogo tarp suinteresuotų šalių skatinimui, taip pat švietimo reformų įgyvendinimą“ (European Parliament and Council of the European Union, 2021). Šis veiksmas užtikrina ryšį tarp praktinių projektų ir strateginių švietimo politikos pokyčių (European Commission, 2023c).

Viena svarbiausių ir dažniausiai „Erasmus+“ programos lėšomis finansuojamų švietimo tarptautinimo veiklų yra tarptautinis mobilumas. Mobilumai sudaro sąlygas mokiniams, mokytojams ir kitiems švietimo darbuotojams dalyvauti tarptautinėse veiklose, tobulinti ir plėsti profesines kompetencijas, įgyti žinių, dalintis gerąją praktiką ir stiprinti tarpkultūrines kompetencijas. „Mobilumo projektai taip pat ženkliai prisideda prie kalbų mokymosi, inovatyvių mokymo metodų diegimo ir institucinių gebėjimų stiprinimo“ (European Commission, 2023c; Erasmus+, 2025).

Martins ir kt. (2024) analizuodami „Erasmus+“ KA1 mobilumo patirtis Portugalijoje, atskleidė, kad „tarptautinės kvalifikacijos tobulinimo veiklos keičia mokytojų profesinį tapatumą, savivoką ir požiūrį į savo darbą“. Ivasciuc ir kt. (2025) atlikti tyrimai parodė, kad „Erasmus+“ darbuotojų mobilumas labiausiai siejamas su tokių kompetencijų kaip tarpkultūrinis bendradarbiavimas, lyderystė ir profesinis pasitikėjimas augimu“. Šių abiejų tyrimų išvadose teigiama, kad mobilumas turi reikšmę ugdymo kokybei tik tada, kai mokytojas grįžęs pritaiko įgytą patirtį savo mokykloje (Martins ir kt., 2024; Ivasciuc ir kt., 2025).

Projektų kokybės užtikrinimui, numatyti kokybės užtikrinimo mechanizmai, reikalaujama aiškiai įvardytų mokymosi tikslų, tinkamo dalyvių parengimo, veiklų stebėsenos ir rezultatų pripažinimo, mobilumai negali būti vien patirtinė veikla - jie privalo būti integruoti į ugdymo procesą ir turėti aiškią pridėtinę vertę tiek dalyviams, tiek institucijoms („Erasmus+“, 2025a). Projektų vykdytojai privalo vykdyti projektų eigos, rezultatų ir poveikio sklaidą, dalintis pasiektais rezultatais, gerąją praktiką, praktikoje pritaikytomis inovacijomis – tai vadinama projekto viešinimu. Tokiu būdu užtikrinama, kad „Erasmus+“ programa veiktų ne tik individualių dalyvių ar organizacijų lygmeniu, bet ir turėtų sisteminių poveikį švietimo politikai ir praktikai (European Commission, 2023c).

Apibendrinant galima teigti, kad „Erasmus+“ yra plačiai naudojama, kompleksinė švietimo tarptautinimo programa, apimanti mobilumą, institucijų bendradarbiavimą ir švietimo politikos plėtrą. Programa suteikia galimybes dalyviams, ypač pedagogams įgyti tarptautinės patirties, ugdyti kompetencijas, skatina ilgalaikius kokybinius bendrojo ugdymo pokyčius, kuria vieningą ES švietimo sistemą, ugdo gebėjimus veikti tarptautinėje erdvėje (European Commission, 2023c).

„Erasmus+“ programos lėšomis finansuojamos ir skaitmeninės platformos, skirtos šalių narių bendradarbiavimui, pvz.: eTwining (European Parliament and Council of the European Union, 2021).

eTwinning - tai Europos mokyklų bendruomenės bendradarbiavimui skirta skaitmeninė platforma, kurioje įgyvendinami projektai, tobulinamos kompetencijos, dalyvaujama profesinių bendruomenių iniciatyvose. Pagrindinė šios priemonės paskirtis - sudaryti sąlygas tarptautiniam bendradarbiavimui bendrojo ugdymo procese be fizinio mobilumo. eTwinning veikia kaip *European School Education Platform* dalis, Europos Komisija ją identifikuoja kaip pagrindinę skaitmeninę susitikimo erdvę bendrojo ugdymo sektoriaus dalyviams. Platforma suteikia galimybę mokytojams ir mokiniams iš skirtingų šalių kurti bendrus projektus, dalintis patirtimi ir bendradarbiauti virtualioje aplinkoje. eTwinning laikytina viena iš svarbiausių ir prieinamiausių švietimo tarptautinimo priemonių bendrojo ugdymo srityje, nes ji leidžia paprastai ir pigiai integruoti tarptautiškumą į kasdienę ugdymo praktiką. Bene svarbiausi ir vertingiausi eTwinning bruožai yra prieinamumas ir saugumas. Naudojimasis platforma ir visais jos privalumais yra nemokamas, o registracija vyksta per EU Login sistemą, tai užtikrina dalyvių tapatybės patikrinimą ir saugumą. (European School Education Platform, n.d.).

eTwinning atlieka reikšmingą vaidmenį mokytojų profesinio tobulėjimo srityje. Platforma suteikia galimybę pedagogams jungtis į profesines bendruomenes, dalyvauti diskusijose, dalintis gerąja patirtimi ir rasti tinkamiausius partnerius tarptautiniams projektams. Tai prisideda prie mokytojų profesinių, skaitmeninių ir tarpkultūrinių kompetencijų stiprinimo (European School Education Platform, n.d.).

eTwinning platforma naudojama ne tik bendrojo ugdymo įstaigų bendradarbiavimui, bet ir konkrečių ES švietimo politikos tikslų įgyvendinimui. Pvz.: 2025 - 2026 m. pagrindinė eTwinning tema buvo „*Skills for life*“ – šiuo laikotarpiu projektai orientuoti į pagrindinių gebėjimų, tokių kaip raštingumas, matematikos, gamtamokslis suvokimas, skaitmeninis raštingumas ir pilietiškumo kompetencijos ugdymą. Tokiu būdu platforma naudojama tiek institucijų bendradarbiavimui, tiek švietimo politikos tikslų įgyvendinimui (European Commission, 2025d).

Moksliniuose tyrimuose teigiama, kad skirtingai nei mobilumas, eTwinning veikia ne per trumpalaikę išvykos patirtį, o per nuolatinį bendradarbiavimą ugdymo procese, Akdemir ir kt. (2024) tyrimas parodė, kad „dalyvavimas eTwinning projektuose gerina mokytojų skaitmenines kompetencijas, didina praktikoje naudojamų ugdymo metodų įvairovę, skatina tarpdalykinį bendradarbiavimą - integraciją ir didesnę tarptautinio turinio įtraukimą į pamokas“. Taigi projektinė veikla, jei ji nėra vykdoma tik formaliai, gali būti tiesiogiai susijusi su ugdymo proceso kaita, tokią išvadą pateikta Şahin ir kt. (2024) atliktoje sisteminėje eTwinning tyrimų apžvalgoje, kurioje teigiama, kad „moksliniuose tyrimuose, analizuojančiuose eTwinning platformos įtaką bendrojo ugdymo kokybei, dažniausiai išryškėja kelios pasikartojančios temos: mokytojų profesinio tobulėjimo, skaitmeninių įgūdžių tobulinimo, bendradarbiavimo, kalbinių kompetencijų ugdymo ir mokinių aktyvesnio įsitraukimo bei motyvacijos“. Pabrėžiama, kad „dalyvavimo eTwinning projektuose poveikis ugdymo kokybei

priklauso nuo to, ar projektai integruojami į pamokas ir mokyklos veiklą, ar lieka tik papildoma veikla šalia ugdymo proceso“ (Şahin ir kt., 2024).

Liu ir Shirley (2021) teigia, kad „virtualūs mainai ir skaitmeninis bendradarbiavimas pastaraisiais metais tapo populiaria ir svarbia tarptautinimo priemone bendrojo ugdymo sektoriuje, jų atliktas tyrimas rodo, kad virtualios veiklos gali ugdyti tarpkultūrines kompetencijas ir sudaryti sąlygas tarptautiniam bendradarbiavimui net ir be fizinio mobilumo“. eTwining ataskaitoje teigiama, jog šioje platformoje yra užsiregistravę daugiau kaip milijonas pedagogų, o jų vykdomi nuotoliniai mokyklų (mokytojų) bendradarbiavimo projektai apima labai įvairias ir tarpusavyje integruotas temas (European Commission, 2022). Įdomu tai, kad eTwining projektai neapsiriboja viena tema, projektų turinį kurią patys mokytojai didelį dėmesį skirdami tarpdalykinei integracijai. Projektai dažniausiai apima tokias temas kaip: kalbų mokymasis ir daugiakalbystė, skaitmeninių kompetencijų ugdymas, kultūrinis pažinimas ir tarpkultūrinis bendradarbiavimas, pilietiškumas ir demokratija, STEM / STEAM, tvarumas ir aplinkosauga. Šios temos ir kompetencijos taip pat vyrauja ir „Erasmus+“ projektuose. Pagrindinės eTwining projektų formos yra teminiai bendradarbiavimo projektai tarp skirtingų šalių mokyklų ir profesinis tobulėjimas (mokymai, seminarai). Šioje platformoje mokytojai gali dalintis gerąja ugdymo praktika ir kurti bendras mokymo veiklas.

Papildomai eTwining skatina ir institucinį tobulėjimą per eTwining *School Label* iniciatyvą. eTwining *School Label* ženklas suteikiamas mokykloms, kurios eTwining veiklas sėkmingai integruoja į visos mokyklos strategiją bei tipinę, kasdienę veiklą, skatina tarptautinį ir paprastą, „vietinį“ pedagoginį bendradarbiavimą, įtraukti, integraciją, inovacijas ir mokinių įsitraukimą bei aktyvų dalyvavimą. (European Commission, 2026).

Tarptautinės partnerystės ir projektai yra esminė priemonė, leidžianti užtikrinti kitų tarptautinimo veiklų tęstinumą, dalyvavimas nuotoliniuose partnerysčių projektuose sudaro sąlygas mokykloms bendradarbiauti, dalintis gerąja patirtimi ir kurti bendras ugdymo veiklas, kurios prisideda prie pedagogų ir mokinių tarpkultūrinių kompetencijų ugdymo. Ši priemonė laikytina viena prieinamiausių, nes gali būti įgyvendinama ir be fizinio mobilumo. (Redecker, 2017).

eTwining yra svarbi švietimo tarptautinimo priemonė, leidžianti tarptautinio bendradarbiavimo ir dalijimosi gerąja patirtimi projektus įgyvendinti ne per fizinius mobilumus, o skaitmeninėje erdvėje. Įsitraukimas į šiuos projektus stiprina mokytojų profesines kompetencijas, stiprina ugdymo metodus ir turinį, integruoja ES švietimo politikos prioritetus į bendrojo ugdymo praktiką ir veikia kaip organizacinio pokyčio priemonė (European School Education Platform, n.d.).

Regioniniu lygmeniu tarptautinimas įgyvendinamas ir per Nordplus programą. Nordplus yra Šiaurės ministrų tarybos (*Nordic Council of Ministers*) finansuojama švietimo programa, skirta bendradarbiavimui ir mobilumui tarp Šiaurės ir Baltijos šalių. Nordplus veikia paraleliai su ES programomis, bet nėra jų dalis ir nėra finansuojama iš ES biudžeto. Nordplus yra didžiausia Šiaurės ir

Baltijos šalių regiono švietimo dotacijų programa, jos lėšomis finansuojami projektai įvairiuose švietimo sektoriuose – nuo ikimokyklinio ugdymo iki suaugusiųjų švietimo (Nordplus, n.d.-a). Programoje dalyvauja šios šalys: Danija, Suomija, Islandija, Norvegija, Švedija, Lietuva, Latvija, Estija bei autonominiai regionai – Alandai, Farerai ir Grenlandija (Nordplus, n.d.-a).

Nordplus programa buvo sukurta siekiant gerinti švietimo kokybę, skatinti inovacijų kūrimą ir diegimą bei bendradarbiavimo tarp Šiaurės ir Baltijos šalių švietimo institucijų plėtrą. Programos lėšomis finansuojamos tokios veiklos kaip besimokančiųjų ir darbuotojų mobilumai, projektai, bendradarbiavimo tinklai ir partnerystės. NordPlus programos vadove teigiama, kad programa sudaryta iš penkių pagrindinių paprogramių:

- Nordplus Junior skirta bendrojo ugdymo mokykloms. Dalyvaudami projektuose mokytojai tobulina profesines kompetencijas, dalinasi gerąja praktika ir įgyja tarptautinės patirties, o mokiniai – ugdo ir tobulina tarpkultūrinius, kalbinius ir bendradarbiavimo gebėjimus (Nordplus, n.d.-b). Tarptautinis bendradarbiavimas integruojamas į kasdienį ugdymo procesą ir ilgainiui tampa įprasta mokymosi dalimi.
- Nordplus Higher Education skirta aukštosios mokykloms (Nordplus, n.d.-a).
- Nordplus Adult skirta suaugusiųjų švietimą įgyvendinančioms įstaigoms (Nordic Council of Ministers, 2025).
- Nordplus Horizontal skirta tarpsektoriniam bendradarbiavimui, t.y. projektams ir tinklams, apjungiantiems skirtingus švietimo sektorius (Nordic Council of Ministers, 2025).
- Nordplus Nordic Languages skirta Šiaurės šalių kalbų mokymuisi ir žinių apie kultūrą gilinimui (Nordplus, n.d.-a).

Unikali Nordplus programos ypatybė yra orientacija į daugiašalį bendradarbiavimą. Projektams ir kuriamiems tinklams dažniausiai reikalingas bent trijų institucijų iš trijų skirtingų šalių dalyvavimas, o mobilumo veikloms - bent dviejų institucijų iš skirtingų šalių partnerystė. Tai skatina institucijas kurti ilgalaikius ryšius ir plėtoti bendras veiklas, o ne apsiriboti pavieniais mainais (Nordic Council of Ministers 2025)..

Programos gairėse aiškiai ir konkrečiai įvardijami kokybiniai reikalavimai projektams bei išskiriamos teminės kryptys, nuo 2025 m. akcentuojama kryptis - „*Knowledge and skills for a competitive Nordic and Baltic region*“, kuri siejama su pagrindinių gebėjimų, STEM, skaitmeninių ir tvarumo kompetencijų ugdymui bei pasirengimu šiandieninei darbo rinkai (Nordplus, n.d.-c).

Programos tikslai rodo, kad Nordplus orientuota į sisteminių švietimo tarptautinimą regioniniu lygmeniu, siekiama stiprinti Šiaurės ir Baltijos šalių bendradarbiavimą švietimo srityje, gerinti švietimo kokybę, didinti inovatyvumą, skatinti mobilumą, plėtoti skaitmeninį bendradarbiavimą ir didinti įtrauktį. Akcentuojama kalbinio ir kultūrinio tarpusavio supratimo svarba bei Šiaurės šalių kalbų mokymasis. „Dalyvavimas programoje leidžia nuosekliai plėtoti tarptautiškumą, ugdyti mokinių ir

mokytojų kompetencijas bei kurti ilgalaikes partnerystes tarp Šiaurės ir Baltijos šalių“ (Nordic Council of Ministers, 2025).

Mokslinėje literatūroje įvardijamos ir analizuojamos ir kelios kitos bendrojo ugdymo tarptautinimo priemonės. Barbosa, Santos ir Prado - Meza (2020) tarptautinimą namuose (*angl. internationalisation at home*) įvardija kaip sisteminę priemonę, leidžiančią pasiekti visus mokinius, autoriai nustatė, kad tarptautinė dimensija gali būti integruojama į kasdienį ugdymo procesą per mokymo turinį, metodus ir veiklas, taip užtikrinant nuoseklų tarpkultūrinių kompetencijų ugdymą. Soulé (2025) teigimu, „ugdymo turinio tarptautinimas apima tarptautinių ir globalių temų integravimą į dalykų mokymą, jų atlikta analizė rodo, kad ši priemonė įgyvendinama per tarptautines užduotis, problemomis grįstą mokymąsi ir skirtingų šalių kontekstų analizę, tačiau jos efektyvumas priklauso nuo nuoseklaus taikymo visame ugdymo procese“ (Soulé, 2025).

Pedagogų kompetencijų ugdymas ir plėtra moksliniuose straipsniuose išskiriama kaip didžiausią poveikį turinti švietimo tarptautinimo įgyvendinimo priemonė, teigiama, kad mokytojų dalyvavimas tarptautinėse veiklose lemia jų pedagoginių praktikų pokyčius, inovatyvių metodų taikymą ir gebėjimą integruoti tarptautinę dimensiją į ugdymą. Pedagogų įsitraukimas į švietimo tarptautinimo veiklas užtikrina, kad kitos tarptautinimo veiklos (mobilumas, projektai, virtualūs mainai) būtų realiai perkelti ugdymo procesą ir turėtų tvarų, ilgalaikį poveikį ugdymo kokybei. (Martins ir kt., 2024).

Apibendrinant, bendrojo ugdymo tarptautinimo įgyvendinimo priemonės apima mobilumą, tarptautines partnerystes, tarptautinimą namuose, ugdymo turinio tarptautinimą, virtualius mainus ir pedagogų kompetencijų plėtrą. Moksliniai tyrimai rodo, kad didžiausią poveikį bendrojo ugdymo kokybei daro ne pavienių priemonių taikymas, o jų įvairovė, tęstinumas ir integracija, o tam prielaidas sudaro pedagogų kompetencijų tobulinimas.

3. BENDROJO UGDYMO KOKYBĖ: SAMPRATA IR VERTINIMO KRITERIJAI.

3.1. Nacionalinis bendrojo ugdymo kokybės vertinimas.

Pathways to School Success išsamiau nei ankstesniuose ES dokumentuose pateikiama bendrojo ugdymo kokybės ir mokyklinės sėkmės samprata, pabrėžiant, kad ji negali būti vertinama vien per akademinių pasiekimų prizmę. Dokumente akcentuojama mokinių ir mokytojų gerovės svarba, saugios ir palaikančios mokymosi aplinkos kūrimas bei patyčių prevencija, ugdymo kokybė siejama su emocine ir socialine mokyklos aplinka, kuri turi tiesioginę įtaką mokinių motyvacijai, įsitraukimui ir mokymosi rezultatams (Council of the European Union, 2022b). Tuo tarpu ankstesniuose ES švietimo politikos dokumentuose iki 2020 m. mokyklinė sėkmė buvo suvokiama siauriau, siejama su akademiniiais pasiekimais ir grindžiama kiekybiniais rodikliais: pažymiais, testų rezultatais, ankstyvo pasitraukimo iš švietimo rodikliais. (European Commission, 2011).

Lietuvoje bendrojo ugdymo kokybė reglamentuojama teisės aktais ir švietimo politikos dokumentais. Bene svarbiausias iš jų yra Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (2011), šio įstatymo 30 straipsnyje teigiama, kad „bendrojo ugdymo programos siekis yra padėti mokiniui įgyti bendrąjį išsilavinimą, įgyvendinti individualius ugdymosi poreikius bei pasirengti tolimesnėms studijoms ar darbo veiklai“ (Lietuvos Respublikos Seimas, 2011). Kiti svarbūs dokumentai reglamentuojantys bendrojo ugdymo kokybę yra Švietimo strategija 2021–2030 (ŠMSM, 2021) bei Nacionalinės švietimo agentūros (NŠA) parengtos mokyklų veiklos kokybės išorinio vertinimo gairės (NŠA, 2021, 2022).

Bendrojo ugdymo kokybė yra vienas iš pagrindinių objektų į kuriuos orientuota visa šalies švietimo politika (Lietuvos Respublikos Seimas, 2011; Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, 2021). Bendrojo ugdymo kokybė apima ne vien mokinių mokslumo pasiekimus, tarp vertinimo kriterijų yra ugdymo turinio aktualumas ir nuolatinis atnaujinimas, mokymo proceso efektyvumas ir prieinamumas, ugdymo aplinka, mokyklos veiklos rezultatyvumas bei atitikimas visuomenės ir darbo rinko poreikiams (Nacionalinė švietimo agentūra, 2022; OECD, 2021). Teigiama, kad aukštos kokybės bendrasis ugdymas yra tuomet, kai mokykla įgalina mokinius pasiekti individualią pažangą, ugdo dalykines ir bendrąsias kompetencijas, užtikrina socialinį įsitraukimą ir sudaro prielaidas mokinio gerovei (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, 2021; Council of the European Union, 2022b). Kokybiškas bendrasis ugdymas atveria jaunam žmogui galimybes sėkmingai pereiti iš bendrojo ugdymo į aukštąjį mokslą, o vėliau integruotis į darbo rinką ir tapti pilnaverčiu, savarankišku suaugusiu žmogumi, piliečiu (OECD, 2021).

Lietuvoje nacionaliniu lygmeniu bendrojo ugdymo vertinimo kriterijai įvardinti ir konkrečiai, išsamiai apibrėžti Nacionalinėje mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo ir išorinio vertinimo sistemoje,

kurią prižiūri ir koordinuoja Nacionalinė švietimo agentūra. Išorinis vertinimas apibrėžiamas kaip formuojamasis procesas kai remiantis mokyklos veiklos analize ir įsivertinimo duomenimis siekiama gerinti mokyklų veiklos, ugdymo ir mokinių pasiekimų kokybę. Mokyklų veiklos kokybę įvertinama remiantis išorinio vertinimo rodikliais, kurie apima: planavimą, lyderystę, vadybą ir , mokymo aplinką, ugdymo proceso organizavimą, mokinių patirtis, mokinių pasiekimų analizę ir rezultatus, personalo kvalifikacijos lygį bei mokyklos bendruomenės bendradarbiavimą (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2016; Nacionalinė švietimo agentūra, 2021).

Bendrojo ugdymo kokybę vertinama ir kiekvienos mokyklos viduje atliekant vidaus (įsi)vertinimą. Atliekant šį (įsi)vertinimą vadovaujamosi tais pačiais kriterijais, rodikliais ir vertinimo principais, tačiau jis vykdamas ne nacionaliniu mastu, bet kiekvienos mokyklos viduje, analizuojant strateginius dokumentus, veiklos planus, peržiūrint bendruomenės išsikeltus ir pasiektus tikslus. Vidaus (įsi)vertinimas - tai nuolatinis procesas, apimantis duomenų rinkimą bei analizę, skatinantis reflektavimą, grįžtamojo ryšio teikimą ir rinkimą, sprendimų priėmimą, pokyčių inicijavimą (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2016).

Bendrojo ugdymo kokybės vertinimo kriterijai apima šias sritis:

1. **Mokinių pasiekimai ir pažanga.** Pasiekimai vertinami pagal nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų rezultatus: pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas (PUPP) ir valstybiniai brandos egzaminai (VBE). Kiekvienais metais pasibaigus nacionaliniams mokinių pasiekimų patikrinimams ir paskelbus jų rezultatus, atliekama išsami mokinių pasiekimų analizė, galutiniam mokyklų vertinimui įtakos turi ir mokinių dalyvavimas (pasiekimai) olimpiadose, konkursuose, neformaliojo ugdymo veiklose. Tuo tarpu mokymo pažanga vertinama analizuojant mokinių individualią pažangą bei tobulėjimą per tam tikrą laikotarpį (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2016).

2. **Ugdymo ir procesų kokybė.** Vertinimas pagal šį kriterijų atliekamas analizuojant bendrojo ugdymo įstaigoje taikomus ugdymo metodus, mokytojų kvalifikaciją, ugdymo turinio aktualumą ir nuolatinį atnaujinimą, atsižvelgiama į mokytojų gebėjimus diferencijuoti bei integruoti ugdymą, taikyti įtraukties principus, skaitmeninių technologijų naudojimo apimtį, mokinių įsitraukimą į mokymąsi. Taip pat vertinama kaip mokyklai sekasi įgyvendinti naujose Bendrojo ugdymo programose apibrėžtą kompetencijomis grįstą ugdymą (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2016; 2022; NŠA, 2023).

3. **Ugdymo aplinka.** Vertinant pagal šį kriterijų atsižvelgiama į fizines mokymosi sąlygas, psichologinį, emocinį saugumą, socialinį mikroklimatą. Fizinės mokymosi sąlygos apima: klasių įrengimą, fizinio ugdymo aplinką bei inventorių (sporto salė, stadionas, sporto, žaidimų, mankštos inventorių), meninio ir technologijų ugdymo priemonės, skaitymo ir savarankiško mokymosi erdves, turimas mokymo priemones, STEAM laboratorijos turėjimą bei įrengimą, skaitmenines technologijas,

tokias kaip išmaniosios lentos, kompiuterių skaičius, tenkantis vienam mokiniui ir mokytojui, turima programinė įranga, licenzijos ir kt. Psichologinė ir emocinė aplinka vertinama atsižvelgiant į psichologinį saugumą, pagarbą, įsitraukimą, bendrųjų ir poilsio erdvių įrengimą. Socialinis mikroklimatas vertinamas pagal bendruomeniškumo, socialinės įtraukties, teikiamos pagalbos rodiklius (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2016; NŠA, 2021, 2022, 2023).

4. Mokinių ir tėvų pasitenkinimas ugdymo procesu. Įvertinimas pagal šį kriterijų suteikiamas atliekant apklausas ir grįžtamojo ryšio tyrimus bei analizuojant jų rezultatus. Šios apklaustos ir tyrimai įgalina pamatyti bei įvertinti subjektyvius švietimo kokybės aspektus, pamatyti visuomenės poreikius bei lūkesčius, keliamus bendrojo ugdymo kokybei. Bendrojo ugdymo įstaiga, sudarydama ilgalaikę veiklos strategiją, metinius ir mėnesio planus, turėtų atsižvelgti į adekvačius apklausų metu išryškėjusius mokyklos bendruomenės poreikius bei lūkesčius (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2016; NŠA, 2021, 2022).

5. Mokyklos vadyba ir lyderystė. Suteikiant įvertinimą pagal šį kriterijų, analizuojamas mokyklos vadovybės gebėjimas įgyvendinti švietimo tikslus ir inovacijas, dėmesys skiriamas vadovavimo efektyvumui, strateginiam planavimui (ir sudaryto plano laikymuisi), inovacijų diegimui, gebėjimui motyvuoti, įtraukti bendruomenę, mokyklos veiklą bei kultūros tvarumui (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2016).

Kaip jau minėta, šie kriterijai taikomi tiek atliekant išorinį, tiek vidinį bendrojo ugdymo įstaigų vertinimą. Išorinį vertinimą atlieka ir įvertinimą nacionaliniu lygiu pateikia NŠA, šis vertinimas skirtas ir yra svarbus bendrai visai švietimo politikai, jos veiklos įvertinimui bei tolesnės krypties, prioritetų pasirinkimui. Vidinis vertinimas atliekamas pačios mokyklos ir yra skirtas savirefleksijai, aktualių duomenų ir informacijos surinkimui (ir analizei) bei nuolatiniam tobulėjimui.

3.2. Tarptautinis bendrojo ugdymo kokybės vertinimas.

Esminis ir pagrindinis tarptautinių bendrojo ugdymo įstaigų kokybės vertinimų tikslas yra rinkti lyginamuosius duomenis apie skirtingų šalių švietimo sistemas su tikslu juos tyrinėti, analizuoti, pamatyti kiekvienos šalies ar šalių grupių stipriąsias ir silpnąsias sritis bei, remiantis tyrimų duomenimis ir pirmaujančių šalių gerąja praktika adaptuoti, gerinti švietimo kokybę ir bendrai švietimo politiką kaip sistemą (OECD, 2023; UNESCO Institute for Statistics, n. d.).

Pagrindinės programos, skirtos atlikti tarptautinius ugdymo kokybės vertinimus yra šios:

- **PISA** (*Programme for International Student Assessment*). Tyrimas atliekamas kas trejus metus ir yra skirtas vertinti 15-mečių gebėjimus taikyti skaitymo, matematikos ir gamtos mokslų žinias kasdieninėse situacijose. Lietuva PISA tyrimuose dalyvauja nuo 2000 m. (OECD, 2023).

- **TIMSS** (*Trends in International Mathematics and Science Study*) ir **PIRLS** (*Progress in International Reading Literacy Study*), administruojami IEA, skirti pamatuoti bei įvertinti 4-tų ir 8-tų klasių mokinių pasiekimus matematikos gamtos mokslų ir skaitymo dalykuose (IEA, 2024; IEA, 2023).

- **TALIS** (*Teaching and Learning International Survey*), vykdomas OECD, tiria, analizuoja ir vertina mokytojų darbo sąlygas, pedagoginę praktiką ir bendrojo ugdymo(si) įstaigų vadovų vaidmenį įtakojant paminėtas sritis (OECD, 2019).

Siekiant užtikrinti kokybę bei vieningų standartų laikymąsi tarptautiniu mastu prie bendrojo ugdymo kokybės tyrimų ir vertinimų ženkliai prisideda UNESCO Institute for Statistics, ši organizacija užtikrina duomenų standartizavimą ir suteikia švietimo statistikos duomenų prieigą per tarptautinį UNESCO UIS duomenų portalą. Ši institucija renka, standartizuoja, suvienodina ir sistemina skirtingų šalių pateikiamus duomenis, taikydama vieningas metodologijas ir rodiklių apibrėžtis, taip sudarydamos galimybes atlikti patikimus įvairių skirtingų pasaulio šalių bendrojo ugdymo sistemų ir kokybės palyginimus. UNESCO UIS sistemoje kaupiami duomenys: mokinių skaičius, mokymosi pasiekimai, švietimo prieinamumas, mokytojų rodikliai ir finansavimas (UNESCO Institute for Statistics, n. d.).

Tarptautiniai švietimo tyrimai būna itin didelio masto, pvz., 2022 m. *Organisation for Economic Co-operation and Development* atliktas PISA tyrimas apėmė 81 valstybę. Šis tyrimas atliekamas siekiant išsiaiškinti 15-mečių mokinių gebėjimus matematikos, skaitymo ir gamtos mokslų srityse. Tyrimo rezultatai pateikti 1 paveikslėlyje, matome, jog Lietuva šiame tyrime surinko 477 taškus, užėmė 31 vietą iš 81 ir pateko į vidutinių šalių grupę. Galime pasidžiaugti, jog iki aukščiausių mokslumo rezultatus pademonstravusių šalių grupės pritrūko labai nedaug, paskutinė 27-oji vieta šioje grupėje atiteko Portugalijai, kuri surinko 477,7 taškus. Paveikslėlyje matome, jog aukščiausių 15-mečių mokslumo rezultatus tyrime pademonstravo Azijos šalys: Singapūras, Kinija, Japonija, Pietų Korėja. Iš Europos šalių aukščiausią 7-tą vietą užėmė Estija, 9 – 13 vietas pasidalino Airija, Šveicarija, Austrija, Lenkija, Suomija (OECD, 2023).

Pav. 1. PISA tyrimo rezultatai. (OECD, 2023)

Dalyvavimas tarptautiniuose ugdymo kokybės tyrimuose Lietuvai (ir kiekvienai tyrime dalyvaujančiai valstybei) leidžia įsivertinti bendrojo ugdymo kokybę tarptautiniame kontekste. Pavyzdžiui:

- 2022 m. PISA tyrime Lietuvos penkiolikmečiai pasiekė ES vidurkį skaitymo, matematikos ir gamtos mokslų srityse. Aukštesnį matematikos pasiekimų lygį, kuris rodo gebėjimą spręsti sudėtingas problemas, EBPO šalyse pasiekė apie 25 % mokinių, Lietuvoje – panaši dalis (OECD, 2023, 2023a). Lyginant su 2018 m., tiek, Lietuvoje, tiek kitose EBPO šalyse rezultatai sumažėjo visose vertinimo srityse, šis mokymosi rezultatų kritimas buvo tarptautinis reiškinys (Lietuvos rezultatų mažėjimas atitinka bendrą tarptautinę tendenciją) ir yra siejamas su COVID-19 pandemijos laikotarpiu patirtais ugdymo proceso sutrikimais (OECD, 2019; OECD, 2023, 2023a).

- 2023 m. *International Association for the Evaluation of Educational Achievement* atlikto TIMSS tyrimo rezultatai atskleidžia, kad Lietuvos 4 ir 8 klasių mokinių matematikos ir gamtos mokslų pasiekimai viršija tarptautinį vidurkį ir patenka tarp aukštesnio lygio šalių. Analizuojant pasiekimų pasiskirstymą matyti, kad Lietuvoje apie 6–11 % mokinių pasiekia aukščiausią (*advanced*) pasiekimų lygį, ir apie 8–12 % mokinių nepasiekia minimalaus (*low*) lygmens (IEA, 2024). Taigi, nors Lietuvos mokinių pasiekimai TIMSS tyrime yra aukštesni nei tarptautinis vidurkis, tačiau pažangos tempas yra lėtas ir nuosekliai neapima visų dalykų bei klasių, o pasiekimų skirtumai tarp aukštų ir žemų pasiekimų mokinių grupių išlieka reikšmingi.

- 2021 m. *International Association for the Evaluation of Educational Achievement* PIRLS tyrimas atskleidė, kad Lietuvos ketvirtokų skaitymo pasiekimai yra reikšmingai aukštesni už tyrime dalyvaujančių šalių vidurkį. Analizuojant pasiekimų pasiskirstymą matyti, kad 11 % Lietuvos mokinių pasiekia aukščiausią (*advanced*) skaitymo lygį, bet 6–7 % mokinių nepasiekia minimalaus (*low*) lygmens (IEA, 2023). Šiame tyrime taip pat išryškėjo mokinių požiūrio pokyčiai - mokinių, teigiančių kad mėgsta skaityti, dalis sumažėjo 6 proc., tai siejama su mažėjančia skaitymo motyvacija ir įsitraukimu. Šis rodiklis yra svarbus, nes PIRLS tyrimų duomenys rodo ryšį tarp mokinių motyvacijos skaityti ir jų pasiekimų. (IEA, 2023). Apibandrinant - Lietuvos ketvirtokų skaitymo gebėjimai yra aukšti ir viršija tarptautinį vidurkį, tačiau daromos pažangos tempas lėtėja, o dalies mokinių skaitymo motyvacija mažėja.

- 2018 m. *Organisation for Economic Co-operation and Development* atliktas TALIS tyrimas atskleidė būtinybę didinti Lietuvos mokytojų skaitmenines kompetencijas bei įgūdžius, jame taip pat išryškėjo tam tikros švietimo lyderystės problemos. Tuo tarpu 2021 m. atlikto TALIS tyrimo duomenys rodo, kad Lietuvos mokytojai vis dažniau naudoja skaitmenines technologijas ugdymo procese, tačiau net apie 60 % mokytojų nurodė jaučiantys poreikį tobulinti skaitmeninio mokymo kompetencijas, ir tai yra vienas dažniausiai įvardijamų profesinio tobulėjimo poreikių. Tyrimo duomenimis, Lietuvoje pedagogų dalyvavimas profesinio tobulėjimo veiklose yra aukštas (90 % dalyvauja bent vienoje profesinio tobulėjimo veikloje per metus), tačiau šios veiklos ne visada orientuotos į praktinių gebėjimų ugdymą. Pedagoginės lyderystės srityje nustatyta, kad Lietuvos mokyklų vadovai aktyviai įsitraukia į ugdymo proceso valdymą, tačiau mokytojų įtraukimas į sprendimų priėmimą yra ribotas ir nepakankamas, o tai rodo būtinumą stiprinti bendradarbiavimu grįstą lyderystę (OECD, 2021). TALIS tyrimo duomenys rodo, kad nepaisant to, jog Lietuvos mokytojai aktyviai dalyvauja profesinio tobulėjimo veiklose ir taiko skaitmenines technologijas, vis dar yra poreikis stiprinti ir plėsti jų skaitmenines kompetencijas ypač šių kompetencijų taikymą praktikoje, didinti profesinio tobulėjimo veiklų kokybę ir diegti pasidalintos pedagoginės lyderystės praktikas mokyklose.

Šiandien matome, jog Lietuvos švietimo politika atsižvelgia į tarptautinių bendrojo ugdymo kokybės tyrimų rezultatus ir imasi veiksmų siekdami gerinti švietimo situaciją bei kokybę mūsų šalyje. Būtent PISA ir TIMSS tyrimų rezultatai paskatino ŠMSM atnaujinti Bendrąsias ugdymo programas ir ugdymo procesą planuoti taip, kad matematikos ir tikslųjų mokslų dalykams būtų skiriama daugiau dėmesio. TALIS tyrimų duomenys atskleidė būtinybę į pedagogų kvalifikacijos kėlimo programą įtraukti skaitmeninių, bendradarbiavimo ir lyderystės kompetencijų ugdymą.

3.3. Švietimo tarptautinimo projektų poveikis ugdymo kokybei

Mokslinėje literatūroje teigiama, kad tarptautinis profesinis bendradarbiavimas stiprina pedagogų tarpkultūrines, komunikacines, skaitmenines ir metodines kompetencijas o šių kompetencijų augimas siejamas su kasdienio ugdymo proceso pokyčiu: taikomų ugdymo metodų įvairumu, dažnesniu patyriminių, praktinių, integruotų užduočių skyrimu, aiškesniu ir nuoseklesniu grįžtamojo ryšio teikimu bei geresniu ugdymo turinio diferencijavimu (Ivasciuc ir kt., 2025). Tyrimai taip pat rodo, kad pedagogai, dalyvavę „Erasmus+“ mobilumo veiklose, dažniau taiko integruotą, projektinį, bendradarbiavimu grįstą mokymą, o tai lemia didesnę mokinių įsitraukimą į ugdymo procesą ir geresnius gebėjimus taikyti žinias praktinėse, gyvenimiškose situacijose (Birova ir Klinka, 2024).

Tarptautinimo veiklų poveikis ugdymo kokybei pasireiškia ne tik individualiu mokytojo lygmeniu, bet ir mokyklos mastu, teigiama, kad pedagogai, grįžę iš tarptautinių mokymų ar mobilumo veiklų, dažnai tampa gerosios praktikos skleidėjais savo mokyklose: organizuoja mokymus kolegoms, inicijuoja metodinius pokyčius, prisideda prie ugdymo turinio atnaujinimo ir aktyviau įsitraukia į mokyklos vadybos bei lyderystės procesus (Martins ir kt., 2024). Europos Komisija teigia, kad tarptautinėse veiklose dalyvaujančios mokyklos dažniau diegia inovatyvius mokymo organizavimo modelius, dažniau taiko skaitmeninius sprendimus ir daugiau dėmesio skiria pedagogų profesiniam mokymuisi mokyklos viduje (European Commission, 2023).

Ivasciuc ir kt. (2025) atliktas tyrimas, kuriame dalyvavo 55 pedagogai, dalyvavę „Erasmus+“ darbuotojų mobilumo veiklose, atskleidė, kad dėka tarptautinės profesinės patirties gerėjo pedagogų tarpkultūrinės, skaitmeninių technologijų integravimo, bendradarbiavimo, reflektavimo ir tarpdalykinio integravimo kompetencijos. Tyrime dalyvavę pedagogai nurodė, kad po dalyvavimo mobilumo veiklose jie dažniau taiko tarpkultūriniu bendradarbiavimu grįstas veiklas, aktyviau bendradarbiauja su kolegomis, dažniau planuoja integruotas veiklas tarp skirtingų mokomųjų dalykų, dažniau naudoja skaitmenines mokymo platformas, internetines bendradarbiavimo priemones ir skaitmeninį ugdymo turinį. Tyrime akcentuojama refleksinės praktikos svarba: pedagogai, dalyvavę tarptautinėse veiklose dažniau analizavo ir reflektavo savo taikomus mokymo metodus, vertino jų efektyvumą, ieškojo naujų ugdymo galimybių. Tyrimo išvadose teigiama, kad tokie pedagogų kompetencijų pokyčiai lemia aktyvesnę inovatyvių ugdymo metodų taikymą ir bendrai didesnę pedagogų pasirengimą dirbti šiuolaikinėje, kompetencijomis grįsto ugdymo aplinkoje (Ivasciuc ir kt., 2025).

Baranowski (2017) atliko tyrimą kuriame tirtas „Erasmus+“ projekto poveikis skaitmeninių kompetencijų ugdymui, tyrime dalyvavo 124 respondentai iš 6 Europos šalių, iš jų 28 pedagogai ir 96 mokiniai. Tyrimo metu buvo vertinama, kokią įtaką dalyvavimas tarptautinėse projektinėse veiklose turi dalyvių gebėjimui naudoti skaitmenines technologijas mokymosi ir ugdymo procese. Išsiaiškinta, kad

dalyviai po dalyvavimo projekte pastebėjo reikšmingą pažangą keliose konkrečiose srityse (Baranowski, 2017):

- Pagerėjo CLIL (angl. *Content and Language Integrated Learning*) metodikos taikymas, kai dalyko turinys integruojamas su užsienio kalbos mokymusi. Tyrime pažymima, kad pedagogai ir mokiniai dažniau naudojo užsienio kalbą ne teoriniam mokymuisi, bet praktinei komunikacijai, projektų rengimui, bendradarbiavimui skaitmeninėje aplinkoje.
- Nustatytas augimas internetinio turinio kūrimo srityje: dalyviai aktyviau rengė skaitmeninius pristatymus, vaizdo medžiagą, bendrus internetinius projektus bei naudojo virtualias mokymosi platformas.
- Dažnesnį IKT priemonių naudojimas ugdymo procese. Po dalyvavimo projekte pedagogai dažniau integravo skaitmeninius įrankius į pamokas, organizavo nuotolinio bendradarbiavimo veiklas, kūrė ir skyrė interaktyvias užduotis, aktyviau naudojo internetines komunikacijos platformas.

Tyrimo autoriai išvadose teigia, jog tokios veiklos prisidėjo prie pedagogų skaitmeninio pasitikėjimo augimo ir didesnio pasirengimo organizuoti šiuolaikinį, technologijomis grįstą ugdymo procesą (Baranowski, 2017). Taigi, tarptautinimas tampa ne paviene, epizodiška veikla, o vis dažniau vertinamas kaip viena iš priemonių, prisidedančių prie ilgalaikio ugdymo kokybės gerinimo per pedagogų profesinių kompetencijų stiprinimą.

Tarptautinių ugdymo projektų įtaka bendrojo ugdymo kokybei siejama ne tik su pedagogų profesiniu tobulėjimu, bet ir su didesniu mokinių, tėvų bei mokyklos bendruomenės įsitraukimu į ugdymo procesą, „Erasmus+“ programos dokumentuose teigiama, kad dalyvavimas švietimo tarptautinimo projektuose skatina aktyvesnį mokyklų ir bendruomenių bendradarbiavimą, gerųjų praktikų sklaidą bei mokinių motyvaciją mokytis, nes ugdymo veiklos tampa labiau orientuotos į realias praktines užduotis, pažinimą bendradarbiavimą ir tarpkultūrinę patirtį (European Commission, 2025e). Teigiama, kad tarptautiniuose ugdymo projektuose dalyvaujantys mokiniai dažniau įgyja bendradarbiavimo, komunikavimo ir aktyvaus dalyvavimo gebėjimus, o ugdymo procesą vertina kaip prasmingesnę ir susijusią su realiu gyvenimu (Meyers ir kt., 2020).

UNESCO publikacijos patvirtina, kad aktyvus tėvų ir bendruomenės įtraukimas yra svarbus kokybiško ugdymo elementas, mokyklos, kurios į ugdymo procesą įtraukia šeimas ir bendruomenę, sukuria palankesnę mokymosi aplinką, didina mokinių motyvaciją ir užtikrina geresnį mokyklos mikroklimatą (UNESCO, 2020). Dalyvavimas švietimo tarptautinimo projektuose gali padėti stiprinti mokyklos ir šeimos ryšį, nes įgalina lengviau į ugdymo dialogą įtraukti tėvus ar globėjus, - tėvai ar globėjai aktyviau, nei vykstant standartizuotam ugdymui, domisi tarptautinimo veikla, o kartu ir pačiu ugdymo procesu, dažniau įsitraukia į bendras veiklas, renginius, projektų pristatymus ir tarpkultūrinį bendradarbiavimą. Mokinių, dalyvaujančių tarptautiniuose ugdymo projektuose, tėvai yra linkę noriai ir atvirai bendrauti su mokyklos darbuotojais, be to, dėka tokių projektų šeimos susipažįsta, kuriasi

savotiškos bendruomenės. Taip ilgainiui kuriamas glaudesni ryšiai tarp mokyklos darbuotojų, mokinių šeimų, plėtėja mokyklos bendruomenė. Tyrimuose taip pat pabrėžiama, kad aktyvesnis tėvų įsitraukimas siejamas su geresniais mokinių akademiniiais rezultatais, didesne mokymosi motyvacija ir palankesniu požiūriu į mokyklą bei mokymąsi bendrai (Parents International, 2024). Didesne mokymosi motyvacija, aktyvesniu įsitraukimu į ugdymo procesą ir palankesniu požiūriu į mokyklą pasižymi mokiniai, kurių mokyklos dalyvauja tarptautiniuose ugdymo projektuose, „Erasmus+“ ir kituose tarptautiniuose projektuose vykdomos bendradarbiavimu, praktinėmis užduotimis ir tarpkultūrine patirtimi grįstos veiklos siejamos su didesniu mokinių domėjimusi mokslu, užsienio kalbomis bei aktyvesniu dalyvavimu pamokose (European Commission, 2025e; de Castro ir García-Peñalvo, 2023). Tyrimuose taip pat pabrėžiama, kad tarptautiniai projektai skatina mokinių komunikavimo, bendradarbiavimo ir problemų sprendimo gebėjimus, nes mokymasis vyksta realiose tarpkultūrinėse situacijose ir bendrose veiklose su kitų šalių mokiniais (de Castro ir García-Peñalvo, 2023).

Teigiama, kad mokinių įsitraukimas į ugdymo procesą ir motyvacija yra tiesiogiai susiję su akademiniiais pasiekimais, PISA atlikti tyrimai rodo, kad aukštesnis mokinių įsitraukimo lygis siejamas su geresniais skaitymo, matematikos ir gamtos mokslų rezultatais bei geresniu gebėjimu spręsti problemas (OECD, n. d.; Veiga, 2012). Todėl bendrojo ugdymo įstaigos dalyvavimą švietimo tarptautinimo veiklose turėtų vertinti kaip priemonę, ilgainiui galinčią prisidėti prie aukštesnės ugdymo kokybės per didesnę mokinių motyvaciją, įsitraukimą, aktyvesnį dalyvavimą ugdymo procese ir bendrųjų kompetencijų tobulinimą.

Tyrimai rodo, kad bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų (pedagogų ir administracijos) dalyvavimas „Erasmus+“ mobilumuose gali prisidėti prie visuotinai mokykloje taikomų ugdymo metodų pokyčio, profesinio tobulėjimo ir gerųjų praktikų sklaidos, tačiau įtaka ugdymo kokybei matoma tik tada, kai įgyta patirtis praktiškai pritaikoma ugdymo procese ir kasdienėje mokyklos veikloje (Martins ir kt., 2024). Pabrėžiama, kad tvarų ir ilgalaikį poveikį ugdymo kokybei ir mokinių mokymosi rezultatams daro tęstinis, praktikoje taikomas ir bendradarbiavimu grįstas pedagogų profesinis mokymasis (Toropova ir kt., 2021). Kalbant apie skaitmeninį ir virtualų bendradarbiavimą akcentuojama, kad teigiamas poveikis ugdymo kokybei atsiranda ne dėl pačių technologijų naudojimo, bet dėl pedagogų gebėjimo jas tikslingai integruoti į mokymą, vertinimą ir mokinių bendradarbiavimą (European Commission, 2020).

Apibendrinant galima teigti, jog didžiausią įtaką bendrojo ugdymo kokybei daro ne pats dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose faktas, o tai, ar tarptautinė patirtis realiai pritaikoma kasdienėje veikloje ir ar virsta ilgalaikiais pedagoginės praktikos ir mokyklos veiklos pokyčiais (žr. Lentelę 1). Todėl, siekiant pamatyti ir įvertinti kokią įtaką dalyvavimas švietimo tarptautinimo veiklose turi Lietuvos bendrojo ugdymo kokybei, aktualu ieškoti atsakymų į klausimą kokie konkretūs pokyčiai

po dalyvavimo tarptautinėse veiklose atsirado pedagogų veikloje: pamokose, integruotuose projektuose, vertinime, mokinių pažangos stebėsenoje, įtraukties praktikoje ir mokyklos vadyboje.

Lentelė 1. Teorinės analizės pagrindu sudaryta tarptautinimo parametų ir ugdymo kokybės rodiklių sąsajų lentelė.

Tarptautinimo parametras	Pokytis mokytojo / mokyklos praktikoje	Poveikis ugdymo kokybės rodikliams
Pedagogų dalyvavimas tarptautiniuose kvalifikacijos tobulinimo mokymuose / mobilumuose	Mokytojas perima konkrečius kitose šalyse taikomus ugdymo organizavimo, vertinimo, įtraukties, tarpdalykinio integravimo ar klasės valdymo metodus.	Pamokose atsiranda daugiau aiškiai suplanuotų mokinių veiklų, grįžtamojo ryšio, refleksijos ir individualios pažangos stebėjimo. Vykdoma daugiau integruotų, projektinių pamokų. Tai tiesiogiai siejasi su ugdymo proceso kokybe, nes vertinama ne pati mokytojo patirtis, o tai, ar ji pakeičia kasdienę pamokos struktūrą.
Tarptautinių gerųjų praktikų perkėlimas į mokyklos veiklą	Mokykla ne tik išklauso ar pamato užsienio patirtį, bet ją pritaiko savo ugdymo plane, metodinėse grupėse, klasės vadovų veikloje ar mokinių pažangos stebėsenoje	Kokybės pokytis pasireiškia tada, kai sužinota praktika tampa ne vieno mokytojo iniciatyva, o visoje mokykloje taikomu susitarimu: pvz., sutariama dėl bendrų refleksijos formų, integruotų veiklų, mokinių pažangos aptarimo ar įtraukiojo ugdymo sprendimų.
Tarptautiniai mokinių projektai ir bendros veiklos su užsienio mokyklomis	Ugdymas iš dalies perkeliamas iš uždaros pamokos į realų bendradarbiavimo kontekstą: mokiniai turi atlikti užduotis su kitų šalių mokiniais, bendradarbiauti, pristatyti rezultatus, derinti veiksmus, komunikuoti užsienio kalba.	Kokybės pokytis pasireiškia tada, kai mokiniai ne tik „dalyvauja projekte“, bet atlieka dalykinį darbą: taiko žinias praktinėje situacijoje, rengia projektą, sprendžia problemą, argumentuoja, pristato rezultatą. Tai siejasi su mokymosi prasmingumu ir gebėjimu taikyti žinias, o ne vien su dalyvavimo faktu.
Virtualus tarptautinis bendradarbiavimas / eTwinning tipo veiklos	Mokytojas turi suplanuoti bendrą veiklą su partneriais: suderinti tikslus, užduotis, terminus, skaitmenines priemones ir mokinių atsakomybes.	Kokybės pokytis pasireiškia per bendradarbiavimo užduotis: skirtingų šalių mokiniai turi dirbti pagal bendrą planą, naudoti skaitmenines priemones konkrečiam mokymosi rezultatui pasiekti. Tai stiprina ne „įsitraukimą“ savaime, o užduoties atlikimo kokybę, atsakomybės pasidalijimą ir rezultatų pristatymą.
Tarptautinės veiklos, orientuotos į įtraukti ir mokinių įvairovę	Mokytojai susipažįsta su kitų šalių sprendimais, kaip pritaikyti ugdymą skirtingų gebėjimų, kalbinių, socialinių ar specialiųjų poreikių mokiniams.	Kokybės pokytis matomas, kai pamokose atsiranda daugiau integruotų, pritaikytų užduočių, alternatyvių atsiskaitymo būdų, aiškesnė pagalba silpniau besimokantiems ar itin gabiems mokiniams. Tai tiesiogiai siejasi su ugdymo prieinamumu: daugiau mokinių gali dalyvauti ugdymo procese, kuris tinkamas būtent jam ir pasiekti unikalų rezultatą.
Tarptautinis bendradarbiavimas mokyklos vadybos ir lyderystės lygmeniu	Vadovai ir mokyklos komandos perima ne pavienius metodus, o vadybinius sprendimus: kaip planuoti pokytį, kaip įtraukti mokytojus, kaip skleisti patirtį, kaip vertinti įgyvendinimą.	Kokybės pokytis pasireiškia tada, kai tarptautinės veiklos įtraukiamos į mokyklos strateginius planus, metodinių grupių veiklą ir vidaus įsivertinimą. Tai leidžia patikrinti, ar tarptautinimas tampa mokyklos kokybės gerinimo priemone, o ne lieka pavieniu projektu.

Sudaryta darbo autorės.

4. TYRIMO METODOLOGIJA

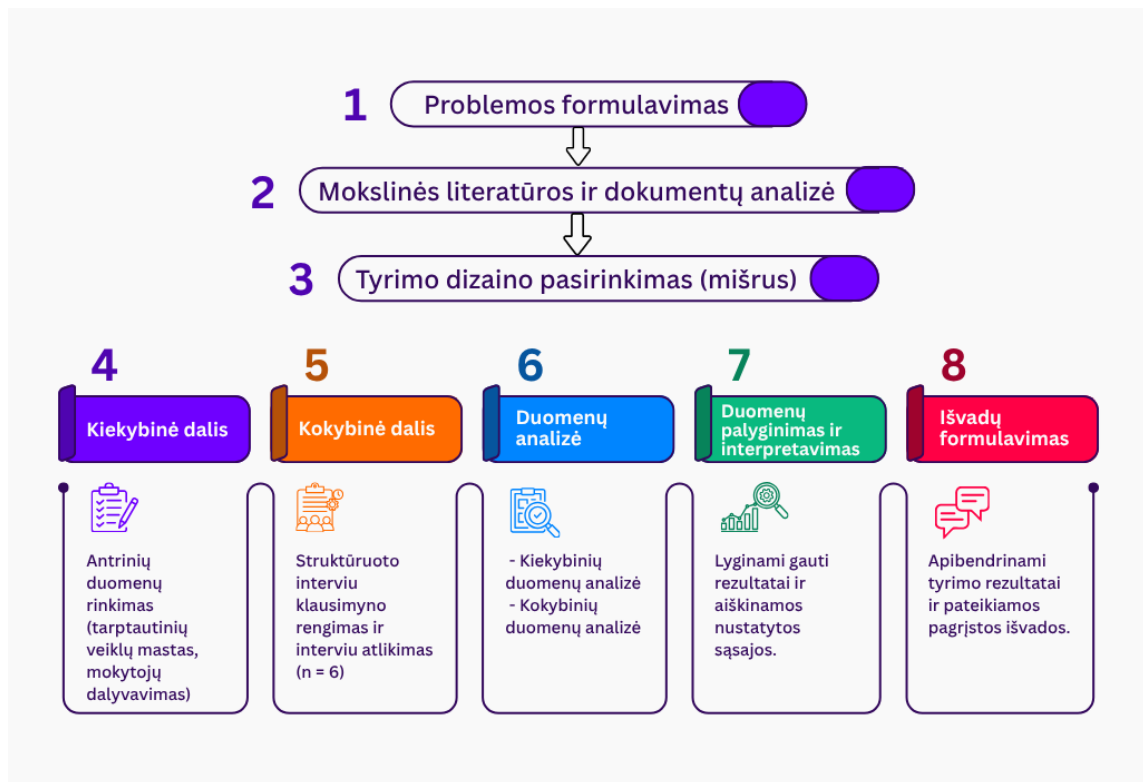
4.1. Tyrimo dizainas

Darbe taikomas mišrus tyrimo dizainas, derinant tiek kiekybinių, tiek kokybinių duomenų rinkimą ir analizę. Toks dizainas pasirinktas siekiant išsamiau išanalizuoti švietimo tarptautinimo veiklų (ypač pedagogų kompetencijų tobulinimo) sąsajas su bendrojo ugdymo kokybe.

Kiekybinė tyrimo dalis grindžiama antrinių duomenų analize, aptariami ir analizuojami statistiniai duomenys apie bendrojo ugdymo įstaigų dalyvavimą tarptautinėse veiklose. Pagrindinis dėmesys skiriamas mokytojų įsitraukimui, dalyvavimui ir jų profesinio tobulėjimo apimtims, ši tyrimo dalis leidžia nustatyti švietimo tarptautinimo mastą ir bendras ugdymo kokybės pokyčio tendencijas, susijusias su pedagogų kvalifikacijos tobulinimu Lietuvoje.

Gaižauskaitė ir Valavičienė (2016), pažymi, kad kokybiniai tyrimai yra skirti socialinių reiškinių prasmei, patirčiai ir interpretacijoms atskleisti, todėl jie papildo kiekybinius duomenis, kurie dažniau parodo bendras tendencijas, bet nepaaiškina jų turinio. Kokybinė tyrimo dalis atlikta taikant pusiau struktūruotą interviu metodą. Pusiau struktūruotas interviu pasirinktas todėl, kad jis leidžia derinti iš anksto numatytus klausimus su lankstumu, suteikiančiu galimybę gilinti atsakymus ir atskleisti tiriamųjų patirtis, požiūrius bei vertinimus. Pasak Gaižauskaitės ir Valavičienės (2016), pusiau struktūruotas interviu suteikia galimybę išlaikyti tyrimo kryptį per iš anksto numatytus klausimus, tačiau kartu leidžia lanksčiai reaguoti į respondento atsakymus ir juos plėtoti. Būtent toks metodas yra tinkamas siekiant kuo geriau suprasti, kaip pedagogai suvokia bei vertina įsitraukimo į tarptautines veiklas ir projektus įtaką savo profesinei kompetencijai ir ugdymo procesui bei kokybei.

Mišrus tyrimo dizainas suteikia galimybę derinti kiekybinius ir kokybinius duomenis: kiekybinė analizė atskleidė tarptautinimo mastą ir tendencijas, o kokybinė - įgalino paaiškinti, kaip šie procesai pasireiškia praktikoje (žr. 2 paveikslėlį). Tokiu būdu sudarytos prielaidos kompleksiskai vertinti švietimo tarptautinimo reikšmę, susiejant pedagogų kompetencijų tobulėjimą su galimais ugdymo kokybės pokyčiais.

Pav. 2. Tyrimo dizainas

4.2. Tyrimo imčių charakteristikos

Šio tyrimo imtis formuojama atsižvelgiant į mišrų tyrimo dizainą: kiekybinėje dalyje siekiama apžvelgti ir analizuoti prieinamus statistinius duomenis, o kokybinėje - tikslingai atrinkti informantus, galinčius išsamiai atskleisti nagrinėjamus klausimus.

Atliekant antrinių duomenų analizę, buvo siekta aptarti 2024 - 2025 metų duomenis apie Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų dalyvavimą švietimo tarptautinimo veiklose ir projektuose bei pedagogų kvalifikacijos tobulinimą tarptautinėse veiklose. Antrinių duomenų analizė atlikta vadovaujantis aktualiais viešai prieinamais šaltiniais. Panaudotas 6 šaltiniai, iš kurių: 1 Europos Sąjungos institucijos politikos dokumentas; 2 Lietuvos nacionalinės tarptautinius projektus administruojančios institucijos programų veiklos ataskaitos; 1 Lietuvos nacionalinės tarptautinius projektus administruojančios informacinis ir viešinimo šaltinis; 2 tarptautinės programos statistinių duomenų ir veiklos ataskaitos.

Kokybiniam tyrimui taikyta tikslinga imtis, nes kokybiniuose tyrimuose siekiama ne statistinio reprezentatyvumo, o informacijos turtingumo. Kaip pažymi Gaižauskaitė ir Valavičienė (2016), kokybinio interviu tyrimuose svarbu parinkti informantus, turinčius tiesioginės patirties tiriamu klausimu, nes būtent jie gali pateikti išsamią ir prasmingą informaciją.

Kokybinio tyrimo metu planuota surengti interviu su 6 informantais. Imtis sudaryta taikant tikslią atranką, kurios pagrindiniai atrankos kriterijai buvo šie:

- bendrojo ugdymo švietimo įstaigos vadovas arba jo pavaduotojas ugdymo reikalams;

- institucijos, kuriai pavestas administruoti švietimo tarptautinimo programas, specialistas;
- bendrojo ugdymo įstaigos pedagogas bent vieną kartą asmeniškai dalyvavęs tarptautinėje bendrojo ugdymo mokyklos veikloje;
- ekspertinės žinios nagrinėjama tema;
- ne mažesnis negu 2 metų darbo stažas.

Gaižauskaitės ir Valavičienės (2016) teigimu, interviu skaičius nėra iš anksto griežtai nustatomas, o laikomas pakankamu tuomet, kai surinkti duomenys pradeda kartotis ir neatsiranda iš esmės naujos informacijos. Tokia nedidelė, bet apgalvotai ir tikslingai parinkta imtis leidžia detaliai analizuoti kiekvieno respondento patirtį ir užtikrina duomenų autentiškumą bei kokybę.

Atliekant kokybinį tyrimą buvo laikomasi pagrindinių socialinių tyrimų etikos principų, bei rekomendacijų siekiant užtikrinti respondentų teisių apsaugą, duomenų konfidencialumą ir tyrimo patikimumą. Visi tyrimo dalyviai prieš interviu buvo informuoti apie tyrimo tikslą, jo pobūdį, duomenų panaudojimo paskirtį ir savanorišką dalyvavimą, taip pat buvo aiškiai nurodyta, apie galimybę bet kuriuo metu atsisakyti dalyvauti tyrime arba neatsakyti į jiems nepatogius klausimus, nepateikiant paaiškinimų. Dalyvavimas tyrime buvo grindžiamas informuotu sutikimu (žr. 1 priedą).

Siekiant užtikrinti respondentų anonimiškumą ir konfidencialumą, visi surinkti duomenys buvo anonimizuoti, t.y. interviu dalyviai tyrimo rezultatuose pateikiami naudojant kodus (I-1, I-2, I-3 ir kt.), kurie neleidžia identifikuoti konkrečių asmenų ar jų atstovaujamų institucijų. Bet kokia informacija, galinti atskleisti informantų tapatybę (vardai, atstovaujamos įstaigos, pareigos, leidžiančios identifikuoti asmenį), buvo pašalinta arba apibendrinta. Surinkti duomenys buvo naudojami tik šio mokslinio tyrimo tikslais, interviu įrašai ir transkripcijos saugomi laikantis duomenų apsaugos principų ir nėra perduodami tretiesiems asmenims.

Atliekant tyrimą buvo laikomasi objektyvumo ir nešališkumo principų: siekta tiksliai perteikti informantų nuomones ir patirtis jų neiškraipant, duomenų analizė buvo vykdyta remiantis surinkta medžiaga, vengiant išankstinių nuostatų ar interpretacijų, nepagrįstų empiriniais duomenimis. Taip užtikrintas tyrimo etinis pagrįstumas, respondentų apsauga ir surinktų duomenų patikimumas.

4.3. Tyrimo instrumento pagrindimas

Vadovaujantis mokslinės literatūros analize ir dokumentų apžvalga, parengtas klausimynas, kuriuo siekta surinkti duomenis, atspindinčius informantų nuomones, nuostatas, patirtis apie pedagogų kompetencijų tobulinimą dalyvaujant švietimo tarptautinimo veiklose ir jų galimas sąsajas su ugdymo kokybe, todėl interviu klausimai orientuoti į: dalyvavimo patirtį, įgytų kompetencijų pobūdį, jų taikymą praktikoje ir mokinių reakcijas į besikeičiantį ugdymo procesą. Metodologinėje literatūroje nurodyta, kad interviu kaip duomenų rinkimo metodas grindžiamas siekiu suprasti tiriamųjų patirtis ir jų

suteikiamas prasmės, todėl klausimai turi būti orientuoti į patirties atskleidimą, o ne tik į faktų fiksavimą (Gaižauskaitė ir Valavičienė, 2016). Interviu klausimyną sudaro 10 klausimų. Pateikti klausimai buvo grupuojami pagal tyrimo temines kryptis ir sudaromi taip, kad kiekvienas jų prisidėtų prie konkretaus tyrimo uždavinio įgyvendinimo. Tokia struktūra užtikrina sistemingą duomenų rinkimą (žr. Lentelė 2).

Lentelė 2. Pusiaus struktūruoto interviu klausimų pagrindimas.

Klausimų grupė	Klausimas	Pagrindimas	Indėlis į tyrimo tikslą ir uždavinius
Dalyvavimo tarptautinėse veiklose patirtis	Kokius pagrindinius tikslus kėlė Jūsų mokykla Jums dalyvaujant tarptautinėse veiklose?	Klausimas leidžia išsiaiškinti, ar tarptautinės veiklos buvo orientuotos į pedagogų kvalifikacijos tobulinimą, mokinių kompetencijų ugdymą, mokyklos strateginius tikslus ar kitus aspektus.	Prisideda prie 2, 3 ir 6 uždavinių. Atskleidžia kaip mokyklos supranta ir įgyvendina švietimo tarptautinimo politiką bendrojo ugdymo lygmenyje.
	Ar po dalyvavimo tarptautinėse veiklose pasikeitė Jūsų taikomi mokymo metodai? Jei taip - kaip konkrečiai?	Klausimas orientuotas į konkrečius pedagoginės praktikos pokyčius, o ne bendrą nuomonę apie tarptautinimą, įgalina identifikuoti realius pokyčius ugdymo procese.	Tiesiogiai susijęs su 6 uždaviniu. Leidžia vertinti, ar tarptautinės veiklos prisideda prie pedagoginės praktikos pokyčių ir ugdymo kokybės gerinimo.
Pedagogų kvalifikacijos tobulinimas	Kokias konkrečias kompetencijas, Jūsų nuomone, labiausiai sustiprino dalyvavimas tarptautinėse veiklose?	Klausimas leidžia identifikuoti konkrečias kompetencijas: skaitmenines, tarpkultūrines, komunikavimo, vertinimo, diferencijavimo ir kt.	Prisideda prie tyrimo objekto analizės bei 6 uždavinio. Leidžia nustatyti, kokios pedagogų kompetencijos labiausiai siejamos su tarptautinėmis veiklomis.
	Ar po tarptautinių veiklų pasikeitė mokinių vertinimo, pažangos stebėsenos ar grįžtamojo ryšio teikimo praktika?	Klausimas orientuotas į konkrečius ugdymo kokybės rodiklius, susijusius su ugdymo proceso organizavimu ir mokinių pažangos stebėseną.	Prisideda prie 4 ir 6 uždavinių įgyvendinimo. Leidžia nustatyti, ar pedagogų kvalifikacijos pokyčiai atspindi ugdymo kokybės praktikoje.
Ugdymo proceso pokyčiai	Ar po dalyvavimo tarptautiniuose projektuose mokykloje atsirado naujų ugdymo organizavimo praktikų ar susitarimų?	Klausimas leidžia įvertinti, ar tarptautinė patirtis turėjo poveikį ne tik individualiam mokytojui, bet ir visos mokyklos veiklai.	Prisideda prie 3 ir 6 uždavinių. Padeda vertinti tarptautinimo poveikį mokyklos lygmens ugdymo kokybės pokyčiams.
	Kokius konkrečius ugdymo kokybės pokyčius pastebėjote po dalyvavimo tarptautinėse veiklose?	Klausimas leis identifikuoti konkrečius ugdymo kokybės pokyčius, susijusius su mokymo organizavimu, mokinių pažangos stebėseną, vertinimu, diferencijavimu ar mokinių pasiekimais.	Tiesiogiai susijęs su tyrimo tikslu, 4 ir 6 uždaviniais bei hipoteze. Leidžia nustatyti, kaip informantai sieja tarptautines veiklas su ugdymo kokybės pokyčiais.
Ugdymo kokybės rodikliai	Ar po tarptautinių veiklų pasikeitė mokinių mokymosi rezultatai, pažanga arba gebėjimas taikyti žinias praktikoje?	Klausimas orientuotas į konkrečius ugdymo kokybės rodiklius ir jų galimus pokyčius po tarptautinių veiklų.	Prisideda prie 4 ir 6 uždavinių. Leidžia analizuoti galimą ryšį tarp tarptautinimo veiklų ir mokinių pasiekimų bei kompetencijų pokyčių.
	Ar tarptautinės veiklos turėjo poveikį mokyklos	Klausimas leidžia nustatyti, ar tarptautinė patirtis paskatino	Prisideda prie 3, 4 ir 6 uždavinių. Leidžia vertinti tarptautinimo

	ugdymo turiniui, mokymo organizavimo principams, bendradarbiavimo kultūrai?	ilgalaikius pokyčius ugdymo organizavimo lygmeniu ir ar turėjo platesnį poveikį mokyklos kultūrai ir organizacinei aplinkai.	poveikį bendriesiems ugdymo kokybės procesams mokykloje, mikroklimatui ir organizacinei kultūrai.
Tarptautinimo veiklų vertinimas	Kokias pagrindines naudas ir sunkumus matote dalyvaujant tarptautiniuose projektuose?	Klausimas leidžia identifikuoti tiek teigiamus aspektus, tiek praktinius iššūkius įgyvendinant tarptautinimo veiklas bendrojo ugdymo įstaigose.	Prisideda prie 3 ir 6 uždavinių. Leidžia kompleksiskai įvertinti tarptautinimo veiklų poveikį ir jų praktinį įgyvendinimą.
Tarptautinimo veiklų tęstinumas	Ar, Jūsų nuomone, tarptautinės veiklos turėtų būti tęsiamos ir plečiamos mokykloje? Kodėl?	Klausimas leidžia įvertinti informantų požiūrį į tarptautinimo veiklų tvarumą ir jų ilgalaikę reikšmę ugdymo kokybei.	Prisideda prie tyrimo hipotezės vertinimo ir leidžia apibendrinti informantų požiūrį į tarptautinimo reikšmę bendrojo ugdymo kokybei.

5. LIETUVOS ŠVIETIMO TARPTAUTINIMO POLITIKOS POVEIKIO UGDYMO KOKYBEI ANALIZĖ

5.1. Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų įsitraukimo į tarptautines veiklas rodiklių analizė

Analizuojant Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų įsitraukimą į tarptautines veiklas, matome, kad tarptautinimo tikslai bendrojo ugdymo įstaigose Lietuvoje įgyvendinami įvairiomis formomis, atsižvelgiant į konkrečios mokyklos strateginius tikslus, bendruomenės poreikius ir mokinių amžių. Mokyklos dalyvauja tarptautiniuose projektuose, kurie tarpusavyje skiriasi tikslais, apimtimi, trukme. Dažniai dalyvaujama ES finansuojamose programose, tokiose kaip „Erasmus+“, „eTwinning“, taip pat „Nordplus Junior“, be to dvišaliai projektai, organizuojami ir tiesiogiai tarp mokyklų.

„Erasmus+“ programa.

„Erasmus+“ programa Lietuvoje pradėta įgyvendinti 2014 metais, perėmus ankstesnių programų, tokių kaip „Comenius“, veiklas. Tikslų duomenų apie visas Lietuvos mokyklas dalyvavusias „Erasmus+“ programoje nėra, bet skaičiuojama, kad šimtai bendrojo ugdymo įstaigų įsitraukė į programos veiklas, dalyvavo projektuose, skirtuose tiek mokinių, tiek mokytojų kompetencijų ugdymui. „Erasmus+“ programos dalis skirta bendrojo ugdymo įstaigoms skatina mokyklų partnerystes, mokinių ir mokytojų mobilumą bei bendrus projektus, pedagogų mokymąsi, dalinimąsi patirtimi, finansuojamos veiklos skirtos naujų ugdymo metodų diegimui ar ugdymo kokybės gerinimui. „Erasmus+“ projektai turi aiškiai apibrėžtą prioritetų sąrašą, apima tokias temas kaip aplinkosauga, kultūrinis paveldas, socialinė įtrauktis, pilietiškumas, demokratinis dalyvavimas, STEAM, skaitmeninio raštingumo ugdymas ir kt. Dalyvavimas projektuose ugdo mokinių socialines ir pilietines kompetencijas, didina jų motyvaciją mokytis ir stiprina ryšį su mokykla, mokyklų bendruomenės įgyja tarptautinės patirties, susipažįsta su kitų šalių švietimo praktikomis, stiprina užsienio kalbų vartojimo įgūdžius, plečia tarpkultūrinį suvokimą (European Commission, 2020).

Sugretinus 2024 - 2025 m. „Erasmus+“ KA1 mobilumo projektų duomenis (žr. Lentelė 3) matomas augantis bendrojo ugdymo sektoriaus aktyvumas tarptautinėse veiklose Lietuvoje. 2024 m. finansavimas skirtas 17 846 mobilumo dalyviams visose švietimo ir mokymo srityse, iš jų 3 228 sudarė bendrojo ugdymo mobilumai, t.y. bendrojo ugdymo mobilumai sudarė 18,1 proc. visų finansuotų mobilumų ir pagal dalyvių skaičių buvo trečia didžiausia mobilumo sritis po aukštojo mokslo ir profesinio mokymo (Švietimo mainų paramos fondas, 2025). Tuo tarpu 2025 m. bendras finansuotų mobilumų dalyvių skaičius išaugo iki 18 185 asmenų, bendrojo ugdymo mobilumų skaičius padidėjo iki 4 111, t.y. 22,6 proc. nuo visų mobilumų. Taigi, bendras bendrojo ugdymo mobilumų skaičius padidėjo 883 mobilumais, arba 27,4 proc., o bendrojo ugdymo dalis nuo visų mobilumų padidėjo 4,5 proc. – nuo

18,1 proc. iki 22,6 proc. Be to, 2025 m. pagal bendrą mobilumų dalyvių skaičių bendrasis ugdymas pakilo į antrą vietą tarp visų švietimo sričių, nusileisdamas tik aukštajam mokslui, kurio dalis sudarė 52 proc. visų mobilumų (Švietimo mainų paramos fondas, 2026).

Tokie pokyčiai atskleidžia gana spartų bendrojo ugdymo sektoriaus įsitraukimo į tarptautines mobilumo veiklas augimą bei stiprėjančią šio sektoriaus reikšmę Lietuvos švietimo tarptautinimo procese. Galima teigti, jog pastaraisiais metais Lietuvos švietimo tarptautinimo politika bendrojo ugdymo srityje vis didesnę reikšmę suteikia pedagogų ir mokinių tarptautiniam mobilumui bei ilgalaikiam institucijų įsitraukimo į tarptautinio bendradarbiavimo veiklas skatinimui

Lentelė 3. „Erasmus+“ finansuotų mobilumų pokytis 2024 – 2025 m.

Rodiklis	2024 m.	2025 m.	Pokytis
Visi KA1 mobilumo dalyviai Lietuvoje	17 846	18 185	+339
Bendrojo ugdymo mobilumai	3 228	4 111	+883
Bendrojo ugdymo dalis nuo visų mobilumų	18,1 %	22,6 %	+4,5 %
Bendrojo ugdymo vieta tarp švietimo sričių	III vieta	II vieta	+1 pozicija

Sudaryta autorės remiantis Švietimo mainų paramos fondas, 2025; 2026.

2025 m. „Erasmus+“ programos kvietimų rezultatai bendrojo ugdymo srityje pateikti 3 paveikslėlyje žemiau (Švietimo mainų paramos fondas, 2026). Matyti, kad 2025 m. bendrojo ugdymo projektams Lietuvoje paskirstyta net 22 % „Erasmus+“ biudžeto. 2025 m. gautos 278 bendrojo ugdymo mobilumo projektų paraiškos, iš kurių finansavimas skirtas 250. Be to, 2025 m. 43 bendrojo ugdymo įstaigos siekė akreditacijos³, 16 iš jų sėkmingai akredituotos. Planuota, kad pagal 2025 m. finansuotus mobilumo projektus 1336 bendrojo ugdymo darbuotojai išvyks į kursus ir mokymus užsienyje, 1219 – į darbo stebėjimo vizitus. Taip pat 2025 m. projektų sutartyse buvo numatyta, kad į mobilumus užsienyje išvyks 2690 mokinių. Nors dauguma jų vyks į trumpalaikius mobilumus su grupe, 2025 m. projektuose suplanuota daugiau mokinių mobilumų, populiarėja ilgalaikiai mokinių mobilumai. Jei 2024 m. projektų vykdytojai planavo tik 10 ilgalaikių mokinių mobilumų, tai 2025 m. – 27. 2025 m. bendrojo ugdymo mobilumo paraiškas teikė organizacijos iš visų dešimties Lietuvos apskričių, aktyviausi pareiškėjai buvo iš Kauno. Paraiškas teikė 250 vidurinių mokyklų, 40 ikimokyklinio ugdymo įstaigų, 16 pradinė mokyklų, 5 profesinio mokymo įstaigos, 9 viešosios įstaigos. Iš jų net 60 yra pirmą kartą programoje dalyvaujančios organizacijos. 2025 m. programa „Erasmus+“ finansavo maždaug ketvirtadalį visų Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų. 2025 m. buvo finansuoti 7 bendrojo ugdymo bendradarbiavimo (KA2) projektai. Juos įgyvendinant mokyklose planuota diegti naujus mokymo metodus, skaitmenines

³ „Erasmus+“ akreditacija – tai priemonė, skirta bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir suaugusiųjų švietimo įstaigoms bei jaunimo organizacijoms, ketinančioms nuolat dalyvauti programos „Erasmus+“ 1 pagrindinio veiksmo (KA1) mobilumo veiklose. Akreditacijos paskirtis – supaprastinti finansavimo gavimą reguliariai tarptautinei veiklai, atsisakant būtinybės kasmet teikti išsamias paraiškas. Akreditacija įrodo, kad organizacija turi strateginį planą ir geba užtikrinti kokybišką mokymosi mobilumo veiklų įgyvendinimą (Švietimo mainų paramos fondas, n. d.).

mokymosi technologijas ir tobulinti įgūdžius, susijusius aplinkosauginiu tvarumu (Švietimo mainų paramos fondas, 2026).

2025 m. kvietimų rodikliai bendrojo ugdymo srityje: 				
Veiksmas	Paraiškos tipas	Gauta paraiškų	Finansuota projektų	Paskirstytas biudžetas
KA1	KA120-SCH (akreditacijos)	43	16 (suteiktos akreditacijos)	8,89 mln. Eur
	KA121-SCH	141	141	
	KA122-SCH	137	109	
KA2	KA210-SCH	54	4	1,96 mln. Eur.
	KA220-SCH	27	7	

Pav. 3. „Erasmus+“ programos kvietimų rodikliai bendrojo ugdymo srityje (Švietimo mainų paramos fondas, 2026).

4 lentelėje pateikti „Erasmus+“ programos kvietimų rodiklių 2024 - 2025 m. bendrojo ugdymo srityje lyginamieji duomenys. 2024 m. iš bendrojo ugdymo įstaigų buvo gautos 259 mobilumo paraiškos (113 KA1-SCH ir 146 KA122-SCH), iš kurių finansavimas patvirtintas 206 projektams (atitinkamai 112 ir 94), taigi finansavimo sėkmės rodiklis siekė 79,5 proc. 2025 m. mobilumo paraiškų skaičius pagal šias programas padidėjo iki 278, iš jų finansavimas skirtas 250 projektų, o finansavimo sėkmės rodiklis išaugo iki 89,9 proc. Tai rodo ne tik didesnę bendrojo ugdymo įstaigų aktyvumą, bet ir didesnę patvirtintų mobilumo projektų dalį, tą sąlygojo padidėjęs bendras finansavimas - finansavimo apimtis bendrojo ugdymo KA1 mobilumo projektams didėjonuo 6,41 mln. Eur 2024 m. iki 8,89 mln. Eur 2025 m. - tai yra 2,48 mln. Eur arba 38,7 proc. finansavimo augimas per vienerius metus. Bendrojo ugdymo tarptautinimo veikloms Lietuvoje skiriamas finansavimas didėjo sparčiau nei paraiškų skaičius, toks pokytis atskleidžia, kad sprendimus dėl Lietuvos švietimo tarptautinimo priimančios institucijos įžvelgia prasmę, naudą ir mato teigiamą rezultatą, kurį sąlygoja dalyvavimas tokiuose projektuose ir veiklose (Švietimo mainų paramos fondas, 2025; 2026).

Prašytų ir suteiktų akreditacijų duomenys rodo kitokią - mažėjančią tendenciją - 2024 m. bendrojo ugdymo įstaigos pateikė 54 KA120-SCH akreditacijų paraiškas iš kurių buvo patvirtintos 25, o 2025 m. pateiktos tik 43 paraiškos, ir suteiktos tik 16 akreditacijų. Tai reiškia, kad akreditacijos paraiškų skaičius sumažėjo 20,4 proc., o suteiktų akreditacijų skaičius – 36 proc. (Švietimo mainų paramos fondas, 2025; Švietimo mainų paramos fondas, 2026). Tačiau toks mažėjimas nebūtinai rodo mažesnę tarptautinimo mastą, nes bendras mobilumo projektų skaičius tuo pačiu laikotarpiu augo - labiau tikėtina, kad dalis aktyviai tarptautinimo veiklose dalyvaujančių bendrojo ugdymo įstaigų jau buvo akredituotos ankstesniais metais. Dabartinis „Erasmus+“ programos finansavimo laikotarpis yra 2021–2027 m., o akreditacija dažniausiai suteikiama ilgam laikotarpiui, apimančiam visą programos laikotarpį,

pvz., 2021–2027 m.. Svarbiausias akreditacijos aspektas būtent ir yra ilgalaikis patvirtinimas - gavusioms akreditaciją, organizacijoms nereikia kasmet teikti pilnos paraiškos mobilumo projektų finansavimui, šios organizacijos gali kasmet teikti supaprastintas paraiškas (KA121) finansavimui gauti kasmet (Švietimo mainų paramos fondas, n.d.).

Lentelė 4. „Erasmus+“ programos kvietimų rodiklių 2024 -2025 m. bendrojo ugdymo srityje palyginimas.

Rodiklis	2024 m.	2025 m.	Pokytis
KA1 mobilumo paraiškos bendrojo ugdymo srityje	259	278	+7,3 %
Finansuoti KA1 mobilumo projektai	206	250	+21,4 %
KA1 finansavimo sėkmės rodiklis	79,5 %	89,9 %	+10,4 proc. p.
KA120-SCH akreditacijos paraiškos	54	43	-20,4 %
Suteiktos akreditacijos	25	16	-36,0 %
KA1 biudžetas bendrojo ugdymo sričiai	6,41 mln. Eur	8,89 mln. Eu	+38,7 %
KA2 paraiškos bendrojo ugdymo srityje	158	81	-48,7 %
Finansuoti KA2 projektai	16	11	-31,3 %
KA2 biudžetas bendrojo ugdymo sričiai	1,97 mln. Eur	1,96 mln. Eur	-0,5 %

Sudaryta autorės remiantis Švietimo mainų paramos fondas, 2025; 2026.

Išvertinus „Erasmus+“ 2024 – 2025 m. finansuotų bendrojo ugdymo įstaigų mobilumų duomenis (žr. Lentelė 5.), galima tiegti, jog Lietuvos bendrojo ugdymo sektoriaus įsitraukimas į tarptautines veiklas yra augantis. 2024 m. buvo numatyti 3 741 bendrojo ugdymo mobilumai, o 2025 m. jų skaičius padidėjo iki 5 245, t.y. bendras mobilumų skaičius per vienerius metus padidėjo 1 504 mobilumais, arba 40,2 proc. Didžiausias augimas fiksuojamas mokinių mobilumo srityje: 2024 m. buvo numatyti 1 503 mokinių mobilumai, o 2025 m. jų skaičius išaugo iki 2 690, t.y. bendras mokinių mobilumų skaičius padidėjo 1 187 mobilumais, arba net 79 proc. Tuo tarpu darbuotojų mobilumų skaičius augo nuosaikiau: 2024 m. buvo numatyti 2 238 darbuotojų mobilumai, o 2025 m. – 2 555, t.y. 317 mobilumais arba 14,2 proc. daugiau (Švietimo mainų paramos fondas, 2025; 2026).

Darbuotojų mobilumo struktūra 2024–2025 m. išliko gana stabili. 2024 m. kursai ir mokymai sudarė 53,4 proc. nuo visų darbuotojų mobilumų, o darbo stebėjimo vizitai – 46,6 proc. 2025 m. matomas nedidelis pokytis - kursų ir mokymų dalis sumažėjo iki 52,3 proc., o darbo stebėjimo veiklų padidėjo iki 47,7 proc. Tai rodo, kad pedagogų kvalifikacijos tobulinimas Lietuvos bendrojo ugdymo tarptautinimo veiklose vykdomas dviem lygiavertėmis ir vienodai reikšmingomis formomis: dalyvaujant kursuose ir mokymuose bei dalyvaujant praktiniuose darbo stebėjimo mobilumuose (Švietimo mainų paramos fondas, 2025; 2026).

Lyginant mobilumų struktūrą 2024 – 2025 m., matyti reikšmingas pokytis tarp darbuotojų ir mokinių mobilumų proporcijų bendroje visų bendrojo ugdymo įstaigų mobilumų struktūroje. 2024 m. darbuotojų mobilumai sudarė 59,8 proc. visų mobilumų, o mokinių mobilumai – 40,2 proc., 2025 m.

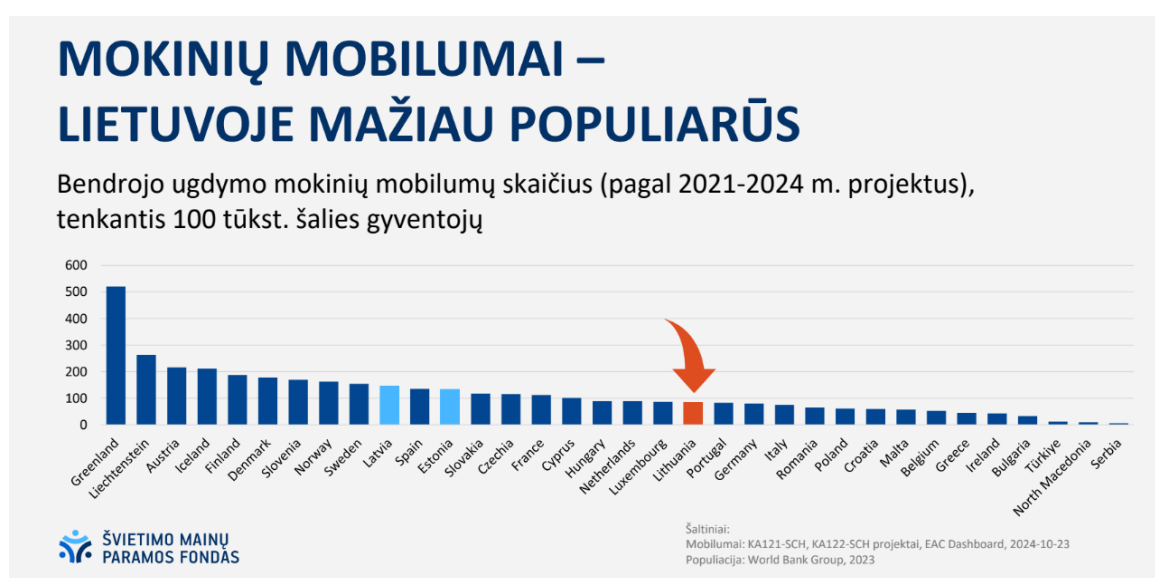
situacija iš esmės pasikeitė: darbuotojų mobilumų dalis sumažėjo iki 48,7 proc., o mokinių mobilumų dalis padidėjo iki 51,3 proc., t.y. bendrojo ugdymo tarptautinimo veiklose mokinių mobilumas pradėjo sudaryti didesnę dalį nei pedagogų kvalifikacijos tobulinimo veiklos (Švietimo mainų paramos fondas, 2025; 2026).

Lentelė 5. „Erasmus+“ finansuotų mobilumų pokytis 2024 – 2025 m.

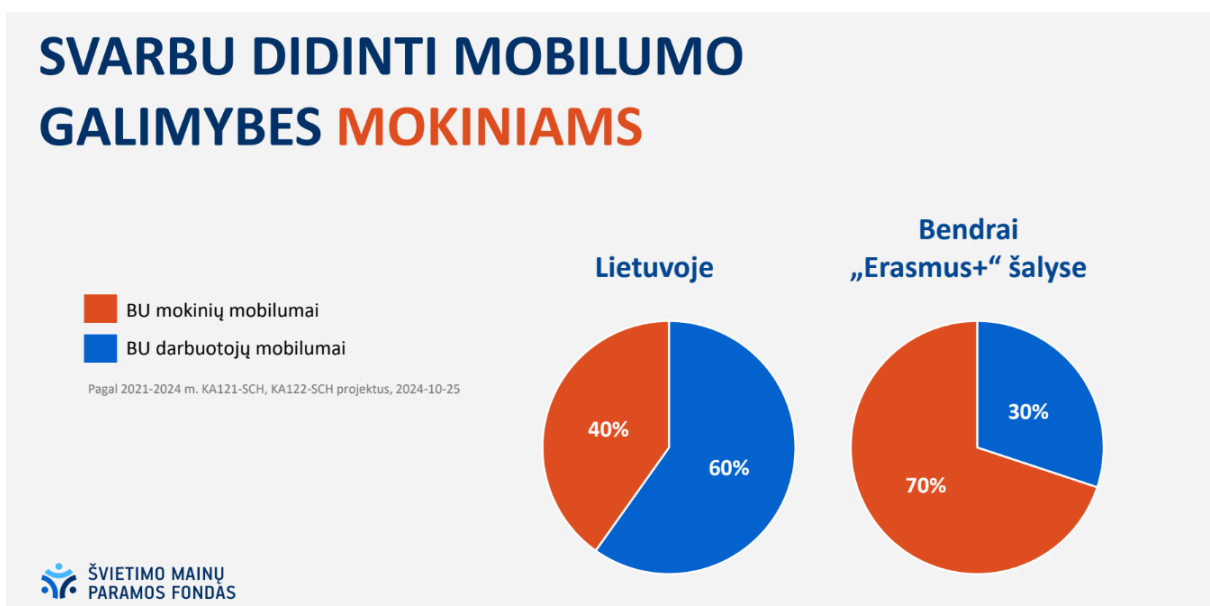
Rodiklis	2024 m.	2025 m.	Pokytis
Darbuotojų išvykos į kursus ir mokymus	1 195	1 336	+141
Darbuotojų darbo stebėjimo vizitai	1 043	1 219	+176
Iš viso darbuotojų mobilumai	2 238	2 555	+317
Mokinių mobilumai	1 503	2 690	+1 187
Visi mobilumai (darbuotojų + mokinių)	3 741	5 245	+1 504
Darbuotojų mobilumų dalis nuo visų mobilumų	59,8 %	48,7 %	-11,1 %
Mokinių mobilumų dalis nuo visų mobilumų	40,2 %	51,3 %	+11,1 %
Kursų ir mokymų dalis nuo darbuotojų mobilumų	53,4 %	52,3 %	-1,1 %
Darbo stebėjimo dalis nuo darbuotojų mobilumų	46,6 %	47,7 %	+1,1 %

Sudaryta autorės remiantis Švietimo mainų paramos fondas, 2025; 2026.

Analizuojant darbuotojų ir mokinių mobilumų proporcinges dalis bendroje mobilumų struktūroje, įdomu ir pravartu apžvelgti dar ankstesnius laikotarpius. 4 ir 5 paveikslėliuose pateikti suminiai 2021 – 2024 m. duomenys atskleidžia, jog šiuo laikotarpiu Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigose tarptautinių projektų buvo įgyvendinama mažiau (arba jie mažesnės apimties) nei daugumoje kitų „Erasmus+“ šalių. Be to, lyginant su kitomis „Erasmus+“ šalimis, Lietuvos mokiniai turėjo daug mažiau galimybių dalyvauti tarptautiniuose mobilumuose nes didžiąją mobilumų dalį – 60 proc. sudarė darbuotojų mobilumai (Švietimo mainų paramos fondas, 2025).

Pav. 4. „Erasmus+“ programos bendrojo ugdymo mokinių mobilumų skaičius (pagal 2021 – 2024 m. projektus), tenkantis 100 tūkst. Šalies gyventojų (Švietimo mainų paramos fondas, 2025).

Pav. 5. Mokinių ir darbuotojų „Erasmus+“ mobilumų dinamika Erasmus+ šalyse ir Lietuvoje (Švietimo mainų paramos fondas, 2025).

Analizuojant 2024 - 2025 m. mobilumo struktūros pokyčius (žr. 5 lentelę) matyti, jog darbuotojų mobilumų dalis bendroje mobilumų struktūroje sumažėjo ne dėl mažėjančio pedagogų dalyvavimo, bet dėl žymiai sparčiau augusio mokinių mobilumo. 2024 m. darbuotojų mobilumai sudarė 59,8 proc. visų bendrojo ugdymo mobilumų, o 2025 m. jų dalis sumažėjo iki 48,7 proc. Tačiau absoliutus darbuotojų mobilumų skaičius nemažėjo - priešingai, padidėjo nuo 2 238 iki 2 555 mobilumų, t. y. 14,2 proc. augimas, o mokinių mobilumų skaičius tuo pačiu laikotarpiu išaugo nuo 1 503 iki 2 690 mobilumų, arba 79 proc. (Švietimo mainų paramos fondas, 2025; 2026).

Tokie pokyčiai atskleidžia, kad 2025 m. Lietuvos bendrojo ugdymo tarptautinime buvo pasiektas tam tikras lūžio taškas, įvyko reikšmingas veiklų persiskirstymas nuo pirminio pedagogų kvalifikacijos tobulinimo prie platesnio, įvairesnio, intensyvesnio mokinių įtraukimo į tarptautines veiklas. Toks spartus mokinių mobilumų dalies augimas 2025 m. gali būti siejamas su keliais Lietuvos švietimo tarptautinimo politikos aspektais:

- Pirma, 2021–2027 m. „Erasmus+“ programos laikotarpiu ES lygmeniu intensyviai stiprintas bei skatintas įtraukusis, platesniam mokinių ratui prieinamas ugdymas bei mobilumas, nacionalinės projektus administruojančios agentūros turėjo pasiekti gana aukštus įtraukties rodiklius, taigi, aukštesnius įvertinimus ir finansavimą gavo tie bendrojo ugdymo projektai, kurie į mobilumus ir tarptautinimo veiklas įtraukė didesnę mokinių, ypač turinčių specialiųjų ugdymo(si) poreikį, skaičių.
- Antra, nuosekliai, visus programos laikotarpiu augęs akredituotų bendrojo ugdymo įstaigų skaičius sudarė galimybes mokykloms reguliariai organizuoti grupinius mokinių mobilumus. Tikėtina,

kad ankstesniais etapais mokyklos pirmiausia orientavosi į pedagogų pasirengimą, kvalifikacijos tobulinimą ir gebėjimų organizuoti bei administruoti tarptautinius projektus ir veiklas stiprinimą. Pedagogams įgijus mokinių mobilumų organizavimui bei įgyvendinimui reikalingas kompetencijas, sustiprėjus instituciniams pajėgumams ir išaugus akredituotų organizacijų skaičiui, 2025 m. mokyklos jau galėjo aktyviau vykdyti sudėtingesnes ir didesnių organizacinių resursų reikalaujančias mokinių mobilumų veiklas.

- Trečia, galimai įvyko tam tikras vertybinis ir švietimo tarptautinimo suvokimo pokytis, Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigos vis labiau tarptautinimą sieja ne tik su pedagogų kvalifikacijos tobulinimu, bet ir su tiesioginiu mokinių tarpkultūrinių, kalbinių, socialinių ir kitų kompetencijų ugdymu.

Analizuojami duomenys leidžia teigti, kad Lietuvos švietimo tarptautinimo politika bendrojo ugdymo srityje 2024–2025 m. tapo labiau orientuota ne tik į pedagogų profesinį tobulėjimą, bet ir į tiesioginį mokinių dalyvavimą tarptautinėse ugdymo veiklose bei tarpkultūrinių kompetencijų ugdymą, taip pat į platesnį mokyklų bendruomenių įtraukimą į tarptautines veiklas. Jei ankstesniais etapais pagrindinis dėmesys buvo skiriamas pedagogų profesiniam tobulėjimui, tai naujausi duomenys rodo augančius mokinių mobilumų skaičius ir didėjančią tarptautinimo integravimą į patį ugdymo procesą.

Žvelgiant į KA2 bendradarbiavimo projektų statistinius duomenis (žr. Lentelė 6) matoma, kad 2025 m. lyginant su 2024 m. bendrojo ugdymo įstaigų pateiktų (ir finansuotų) paraiškų sumažėjo. 2024 m. buvo pateiktos 115 KA210-SCH ir 43 KA220-SCH paraiškos, iš jų finansuota atitinkamai 10 ir 6 projektai, o 2025 m. pateiktos tik 54 KA210-SCH ir 27 KA220-SCH paraiškos, iš jų finansuoti 4 ir 7 projektai. Bendrai KA2 paraiškų skaičius sumažėjo nuo 158 iki 81, t. y. 48,7 proc., o finansuotų projektų skaičius – nuo 16 iki 11, t. y. 31,3 proc. Nepaisant to, kad projektų kiekis sumažėjo, bendras KA2 biudžetas beveik nepakito: 2024 m. buvo 1,97 mln. Eur, o siekė 2025 m. – 1,96 mln. Eur. Mažėjant paraiškų ir projektų skaičiui, vidutinė vienam finansuotam projektui skirta finansavimo suma padidėjo: 2024 m. vidutiniškai vienam projektui skirta apie 123,1 tūkst. Eur, o 2025 m. – apie 178,2 tūkst. Eur (Švietimo mainų paramos fondas, 2025; 2026).

2025 m. matomas KA2 paraiškų ir finansuotų projektų skaičiaus sumažėjimas yra susijęs ne su mažėjančiu mokyklų susidomėjimu tarptautinėmis veiklomis, o su bendrojo ugdymo tarptautinimo kryptių bei veiklų pasikeitimu, persiskirstymu, aukščiau tekste aptarti ŠMPF 2025 m. veiklos ataskaitoje pateikti duomenys apie ženkliai išaugusį KA1 mobilumų skaičių (Švietimo mainų paramos fondas, 2026). 2021–2027 m. „Erasmus+“ laikotarpiu bendrojo ugdymo srityje itin sustiprintas mokinių ir darbuotojų mobilumų finansavimas bei akreditacijų sistema, leidžianti mokykloms reguliariai vykdyti mobilumus be būtinybės kiekvieną kartą rengti didelės apimties partnerystės projektus. Taigi, galima daryti prielaidą, kad dalis bendrojo ugdymo įstaigų prioritetą perkėlė nuo sudėtingesnių KA2 partnerystės projektų prie tiesioginių mobilumo veiklų.

Verta paminėti, kad nors 2025 m. KA2 paraiškų skaičius sumažėjo beveik perpus, o finansuotų projektų skaičius sumažėjo nuo 16 iki 11, bendras KA2 biudžetas beveik nepakito, kas rodo, jog 2025 m. buvo finansuojamas mažesnis projektų skaičius, tačiau vidutinė vienam projektui tenkanti finansavimo suma padidėjo. Tokia tendencija leidžia teigti, kad bendrojo ugdymo tarptautinimo politika Lietuvoje tampa labiau orientuota į mažesnių skaičių didesnės apimties ir finansiškai stipresnių projektų bei intensyvesnį mobilumo veiklų plėtojimą.

Lentelė 6. 2024–2025 m. „Erasmus+“ KA2 bendradarbiavimo projektų statistiniai duomenys bendrojo ugdymo srityje Lietuvoje.

Rodiklis	2024 m	2025 m.	Pokytis
KA210-SCH paraiškos	115	54	-61
KA220-SCH paraiškos	43	27	-16
Iš viso KA2 paraiškų	158	81	-77
Finansuoti KA210-SCH projektai	10	4	-6
Finansuoti KA220-SCH projektai	6	7	+1
Iš viso finansuotų KA2 projektų	16	11	-5
KA2 biudžetas	1,97 mln. Eur	1,96 mln. Eur	10,01 mln. Eur
Vidutinis finansavimas vienam projektui	123,1 tūkst. Eur	178,2 tūkst. Eur	+55,1 tūkst. Eur

Sudaryta autorės remiantis Švietimo mainų paramos fondas, 2025; 2026.

Pagal teminę kryptį trys pagrindinės 2024 m. mobilumo projektų temos buvo:

- nauji mokymo(si) metodai ir požiūriai;
- įtraukties, lygybės ir nediskriminacijos skatinimas;
- skaitmeniniai įgūdžiai ir kompetencijos (Švietimo mainų paramos fondas, 2025).

Tuo tarpu trys pagrindinės 2025 m. mobilumo projektų temos buvo:

- nauji mokymo(si) metodai ir požiūriai;
- įtraukties ir lygybės skatinimas;
- žalieji įgūdžiai (Švietimo mainų paramos fondas, 2026).

Matyti, kad per dvejus metus išliko dvi stabilios kryptys – nauji mokymo(si) metodai ir įtrauktis, o skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų tema 2025 m. bendrojoje mobilumo projektų populiariausiu temų struktūroje buvo pakeista žaliųjų įgūdžių kryptimi (Švietimo mainų paramos fondas, 2025; Švietimo mainų paramos fondas, 2026).

Apibendrinant, 2024 - 2025 m. Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų dalyvavimo „Erasmus+“ tarptautinimo veiklose duomenys rodo tris pagrindines tendencijas:

1. Mobilumo veiklų apimtis didėjo: paraiškų skaičius augo 7,3 proc., finansuotų projektų skaičius - 21,4 proc., o KA1 biudžetas - 38,7 proc..

2. Pedagogų kvalifikacijos tobulinimas išlieka viena pagrindinių tarptautinimo kryptių, nes 2025 m. suplanuota 2 555 bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo atvejai kursams, mokymams ir darbo stebėjimui.

3. Bendradarbiavimo projektų skaičius mažėjo, tačiau vidutinė finansavimo suma vienam projektui didėjo, taigi, KA2 veiklos 2025 m. buvo mažesnės apimties pagal projektų skaičių, bet finansiškai stambesnės.

eTwinning programa.

eTwinning programa Lietuvoje įgyvendinama nuo 2005 m., o nuo 2014 metų ją administruoja ŠMPF. Remiantis 2024 m. duomenimis, tarptautinėje eTwinning platformoje užsiregistravo daugiau nei 1900 švietimo įstaigų ir beveik 13 000 mokytojų iš Lietuvos, inicijuota ir įgyvendinta daugiau kaip 10 000 projektų. Apie 50 % visų Lietuvos švietimo įstaigų yra užsiregistravę eTwinning platformoje. 2024 - 2025 m.m. 58 Lietuvos mokyklos gavo eTwining ženklelį, 2025 – 2026 mokslo metais – 60 Lietuvos mokyklų, t.y. didžiausias skaičius nuo programos įgyvendinimo Lietuvoje pradžios. Be to, net 126 vartotojams iš Lietuvos suteikti europiniai kokybės ženkleliai. Programa „eTwinning“ 2025 m. minėjo 20-metį, Lietuva užėmė 3 vietą pagal eTwinning dalyvių skaičių tenkantį 100 000 gyventojų tarp visų programoje eTwinning dalyvaujančių šalių. eTwinning platformoje per 2025 m. užsiregistravo 836 nauji vartotojai iš Lietuvos (Švietimo mainų paramos fondas, 2025, 2026).

2025 m. ŠMPF užsakymu atliktas tyrimas „Naudojimąsi eTwinning programa Lietuvoje skatinantys ir trukdantys veiksniai“ (Švietimo mainų paramos fondas, 2026) atskleidė, kad:

- Dalyviai programą vieningai vadina „tobuliausiu neformalizuotu kvalifikacijos tobulinimo būdu“.
- eTwinning projektai yra vertinami kaip efektyvus būdas mokytojams tobulinti tiek savo asmenines, tiek profesines kompetencijas.
- Dalyvavimas programoje leidžia įgyti praktinės patirties lyderystės, projektinės veiklos, tarpkultūrinio bendravimo, skaitmeninio raštingumo srityse, patobulinti užsienio kalbos žinias ir išplėsti partnerių tinklą visoje Europoje.
- Dalyvavimas programoje didina mokinių motyvaciją, lavina kritinio mąstymo, bendradarbiavimo, darbo tarpkultūrinėje komandoje ir sprendimų priėmimo įgūdžius, prisideda prie įtraukties didinimo.
- Programoje eTwinning teikiamos naudos apima profesinį tobulėjimą, ugdymo proceso gerinimą ir asmeninės kompetencijos augimą.
- Tai būdas tobulinti mokytojų ir mokinių kalbines, bendradarbiavimo, tarpkultūrinio bendravimo ir technologijų naudojimo kompetencijas.
- Programos dalyviai ją vertina kaip saugų socialinį tinklą, padedantį megzti ryšius ir kurti bendruomenę.

- Programa eTwinning veikia kaip platforma, leidžianti megzti ilgalaikius ryšius su užsienio partneriais, kurie gali išaugti į „Erasmus+“ projektus.
- Dalyvavimas programoje „eTwinning“ leidžia išeiti už konkretaus ugdymo turinio ar disciplinos ribų, plečia akiratį, padeda suvokti save kaip Europos dalį.

Nordplus programa.

Lietuva Nordplus projektuose dalyvauja nuo nepriklausomybės atkūrimo, 1991 metais, kai šalis tapo atvira tarptautiniam bendradarbiavimui, įskaitant švietimo sektorių, po Šiaurės šalių bendradarbiavimo sutarties pasirašymo. Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigos dalyvauja Nordplus Junior programos dalyje, kuri skirta būtent bendrojo ugdymo mokykloms ir jų mokiniams, apima tokias temas kaip socialinė įtrauktis, aplinkosauga, kultūrinis bendradarbiavimas, skaitmeninio raštingumo ugdymas ir kt. Skaičiuojama, kad į šiuos projektus yra įsitraukę daugiau kaip 150 Lietuvo mokyklų (Nordic Council of Ministers, 2025).

Nordplus programos lėšomis 2025 m. finansuotas 41 Lietuvos organizacijų koordinuojamas projektas, iš jų 20 Nordplus Junior paprogramėje. Tarptautinis ikimokyklinio ugdymo projektas „Kids Go Green STEAM“, koordinuojamas Kauno lopšelio-darželio „Žilvitis“, tapo 2025 metų „Nordplus Junior Aurora“ apdovanojimo laureatu. Finaliniame balsavime projektas surinko net 55 % visų balsų, aiškiai parodęs savo svarbą ir poveikį regione (Švietimo mainų paramos fondas, 2026).

Nordplus programos ataskaitose nurodoma, kad Lietuvos organizacijos aktyviausiai dalyvauja projektuose, susijusiuose su: mokinių ir pedagogų mobilumu, skaitmeninio raštingumo ugdymu, tvarumo ir aplinkosaugos temomis, kultūriniu bendradarbiavimu, socialine įtrauktimi. Šios projektų kryptys atitinka tiek Lietuvos, tiek Šiaurės ir Baltijos šalių švietimo bendradarbiavimo prioritetus. (Nordplus, 2024; 2025)

Analizuojant 2024 - 2025 m. Nordplus programos rezultatų ataskaitas (žr. Lentelė 7) matomas gana stabilus, tačiau šiek tiek mažėjantį Lietuvos ugdymo įstaigų koordinuojamų projektų skaičių. 2024 m. Lietuvos organizacijos koordinavo 43 Nordplus projektus, o 2025 m. – 41 projektą, fiksuojamas 4,7 proc. sumažėjimas (Švietimo mainų paramos fondas, 2025; 2026). Gerokai ryškesnis pokytis matomas Nordplus Junior paprogramėje, pagal kurią finansuojami į bendrojo ugdymo projektai: 2024 m. Lietuvos organizacijos koordinavo 27 Nordplus Junior projektus, o 2025 m. - 20 projektų, taigi koordinuojamų projektų skaičius sumažėjo 7 projektais, arba 25,9 proc. Be to, sumažėjo ir Nordplus Junior projektų dalis bendroje Lietuvos koordinuojamų Nordplus projektų struktūroje - nuo 62,8 proc. 2024 m. iki 48,8 proc. 2025 m. Tai rodo, kad 2025 m. bendrojo ugdymo projektų dalis visoje Nordplus programoje Lietuvoje tapo mažesnė nei ankstesniais metais (Nordplus, 2024; 2025). Kita vertus, tai reiškia, kad daugmaž pusė (62,8 - 48,8 proc.) visų 2024 – 2025 m. Lietuvos koordinuojamų Nordplus projektų buvo susiję su bendruoju ugdymu, kas rodo, jog Nordplus Junior vis dar yra viena aktyviausiai Lietuvos naudojamų Nordplus programos poprogramių.

Analizuoiant Lietuvos aktyvumą tarptautiniame kontekste matyti, kad Lietuvos koordinuojamų Nordplus Junior projektų dalis tarp visų finansuotų Nordplus Junior projektų aptariamam laikotarpiui išliko gana aukšta: 2024 m. Lietuvos organizacijos koordinavo 32,14 proc. visų finansuotų Nordplus Junior projektų, o 2025 m. ši dalis sumažėjo iki 21,7 proc. (Nordplus, 2024; 2025). Vadinasi, nepaisant mažėjančios tendencijos, vis dar daugiau nei penktadalis visų finansuotų Nordplus Junior projektų buvo koordinuojami Lietuvos organizacijų, o tai rodo didelį Lietuvos dalyvavimo šioje programoje aktyvumą lyginant su kitomis regiono šalimis.

Lentelė 7. 2024–2025 m. Lietuvos dalyvavimo Nordplus ir Nordplus Junior programose statistiniai duomenys.

Rodiklis	2024 m.	2025 m.	Pokytis
Lietuvos koordinuojami Nordplus projektai	43	41	-2
Lietuvos koordinuojami Nordplus Junior projektai	27	20	-7
Nordplus Junior projektų dalis nuo visų Lietuvos koordinuojamų projektų	62,8 %	48,8 %	-14,0 %
Visi finansuoti Nordplus Junior projektai	84	92	+8
Lietuvos koordinuojamų Nordplus Junior projektų dalis nuo visų finansuotų Nordplus Junior projektų	32,14 %	21,7 %	+1,5 proc. p.

Sudaryta autorės remiantis Nordplus, 2024; 2025.

Oficialiuose, Nordplus programos rezultatus publikuojančiuose šaltiniuose, beveik nėra centralizuotos, konstruktyviai pateiktos statistikos apie tai, kiek tiksliai pedagogų iš Lietuvos (ar kitų šalių) kasmet dalyvauja Nordplus Junior projektuose, kiek vyksta į pedagogų mobilumus ar kaip kinta pedagogų dalyvių skaičius skirtingais metais, informaciją apie pedagogų dalyvavimą dažniausiai galima identifikuoti tik analizuojant atskirų projektų aprašymus bei rezultatų ataskaitas. Pvz., Nordplus Junior projekte „Alice in Digi-land“, kuriame dalyvavo Lietuvos, Estijos ir Norvegijos mokyklos, trijuose tarptautiniuose susitikimuose dalyvavo 30 mokinių ir 12 mokytojų. Projekto aprašyme nurodoma, kad pedagogų dalyvavimas buvo susijęs su skaitmeninio raštingumo, medijų raštingumo, tarpkultūrinio bendradarbiavimo bei projektinio mokymosi kompetencijų tobulinimu (Vilniaus rajono savivaldybė, 2025). Dar vienas pvz. - 2025 m. Nordplus Junior Aurora apdovanojimą laimėjęs projektas „Kids Go Green STEAM“ - jame dalyvavo daugiau kaip 20 pedagogų ir švietimo darbuotojų iš Lietuvos, Latvijos bei Estijos. Projekto aprašyme akcentuojama, kad dalyvavimas projekte prisidėjo prie aktyvesnio STEAM metodų taikymo, didesnio skaitmeninių priemonių naudojimo bei tvaresnių ugdymo praktikų diegimo ugdymo procese (Nordplus, 2025). Pateikti pavyzdžiai rodo, kad Nordplus Junior projektai orientuojami ne tik į mokinių tarptautinį bendradarbiavimą, bet ir į pedagogų profesinių kompetencijų, ypač skaitmeninio raštingumo, tarpkultūrinio bendradarbiavimo, inovatyvių ugdymo metodų taikymo, tobulėjimą.

Aptariant Nordplus programos duomenis galima teigti, kad ši programa Lietuvos bendrojo ugdymo sektoriuje išlieka svarbi ugdymo tarptautinimo ir regioninio bendradarbiavimo priemonė, tačiau jos mastas yra gerokai mažesnis nei „Erasmus+“ programos. Taip pat matyti, kad 2025 m. bendrojo ugdymo projektų dalis bendroje Nordplus projektų struktūroje mažėjo, tai gali būti siejama su Lietuvos mokyklų persiorientavimu į aktyvesnį dalyvavimą didesnės apimties, didesnio finansavimo, platesnių įgyvendinimo galimybių bei paprastesnio administravimo „Erasmus+“ programos projektuose. Taigi, nors Lietuvos švietimo tarptautinimo politika bendrojo ugdymo srityje išlaiko regioninio Šiaurės ir Baltijos šalių bendradarbiavimo kryptį, tačiau didžiausias augimas ir finansavimo apimtys pastaraisiais metais fiksuojami ES finansuojamuose „Erasmus+“ projektuose.

Kompleksiškai vertinant „Erasmus+“, eTwinning ir Nordplus programų statistinius duomenis matyti, kad Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigos kasmet vis aktyviau dalyvauja įvairiose tarptautinių projektų veiklose, o tarptautinimas tampa vis svarbesne bendrojo ugdymo sistemos dalimi. Didžiausias aktyvumas bei augimas matomas „Erasmus+“ programoje, ypač KA1 mobilumo veiklose: 2024 - 2025 m. didėjo tiek bendras mobilumų skaičius, tiek mokinių ir pedagogų įsitraukimas į tarptautines veiklas. Toks reikšmingas mokinių mobilumų augimas rodo, kad Lietuvos mokyklos pereina nuo pavienių pedagogų kvalifikacijos tobulinimo veiklų prie platesnio visos mokyklos tarptautiškumo didinimo modelio. Tačiau pedagogų kompetencijų tobulinimas vis dar išlieka viena svarbiausių veiklų dalyvaujant tarptautinėse programose - „Erasmus+“ bendrojo ugdymo projektuose reikšmingą mobilumų dalį sudaro darbuotojų kursai, mokymai ir darbo stebėjimo vizitai užsienyje. Todėl galima teigti, kad tarptautinimo veiklos Lietuvos mokyklose pirmiausia siejamos su pedagogų profesiniu tobulėjimu, naujų ugdymo metodų perėmimu, tarpkultūrinių bei skaitmeninių kompetencijų stiprinimu.

eTwinning programos ataskaitose pateikiami duomenys atskleidžia itin didelį Lietuvos mokyklų ir pedagogų įsitraukimą į virtualaus tarptautinio bendradarbiavimo veiklas - daugmaž pusė Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų registruotos eTwinning platformoje, o Lietuvos mokyklų aktyvumas, lyginant su kitų ES šalių aktyvumu, yra aukštas. Tai leidžia daryti prielaidą, kad virtualus bendradarbiavimas yra viena prieinamiausių tarptautinimo formų bendrojo ugdymo sektoriuje, suteikiančių galimybę pedagogams plėtoti projektinio darbo, skaitmeninio ugdymo ir tarpkultūrinio bendradarbiavimo kompetencijas be fizinio mobilumo organizavimo.

Nordplus programos duomenys rodo aktyvų Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų įsitraukimą į regioninį Šiaurės ir Baltijos šalių bendradarbiavimą. Nors Nordplus projektų mastas yra mažesnis nei „Erasmus+“, dalyvavimas šioje programoje įgalina pedagogus ir ugdymo įstaigas plėtoti tarpkultūrines, skaitmenines ir inovatyvaus ugdymo kompetencijas. Susisteminus jau įgyvendintų projektų tematikas matyti, kad Nordplus Junior veiklose daug dėmesio skiriama STEAM ugdymui, skaitmeniniam raštingumui, tvarumui ir integruotam projektiniam mokymuisi.

Apibendrinant galima teigti, kad Lietuvos švietimo tarptautinimo politikoje bendrojo ugdymo srityje siekiama aktyvaus mokyklų, pedagogų ir mokinių įsitraukimo į tarptautines veiklas. Išnagrinėti statistiniai duomenys leidžia teigti, kad dalyvavimas švietimo tarptautinimo veiklose prisideda prie pedagogų profesinių kompetencijų tobulėjimo, inovatyvesnių ugdymo metodų taikymo, mokyklų tarptautiškumo stiprinimo ir mokinių mokymosi motyvacijos. Tačiau tiesioginių statistinių duomenų, kurie aiškiai parodytų tiesioginį bendrojo ugdymo įstaigų dalyvavimo tarptautinėse veiklose poveikį mokinių akademiniams rezultatams ar ugdymo kokybės rodikliams Lietuvoje, viešai pateikiama itin nedaug, todėl ši sąsaja dažniausiai vertinama netiesiogiai – per pedagogų kvalifikacijos tobulėjimą, mokyklų aktyvumą tarptautinėse programose ir didėjančią tarptautinio bendradarbiavimo mastą.

5.2. Dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose poveikio pedagogų kvalifikacijos tobulėjimui ir ugdymo kokybei analizė.

Kokybinio tyrimo informantų charakteristikos.

Kokybiniame tyrime dalyvavo informantai, atrinkti taikant tikslinę atranką pagal iš anksto nustatytus ir šio darbo metodologinėje dalyje įvardintus kriterijus. Visi informantai turėjo tiesioginės profesinės patirties švietimo tarptautinimo srityje ir buvo bent kartą asmeniškai dalyvavę tarptautinėse švietimo veiklose arba administravę bei koordinavę tokio pobūdžio programas ir projektus.

1 informantas (I-1) - bendrojo ugdymo įstaigos vadovas, turintis daugiau kaip 15 metų pedagoginio ir vadovaujamo darbo patirtį. Informantas dalyvavo tarptautinių „Erasmus+“ projektų rengimo, koordinavimo ir įgyvendinimo veiklose, yra atsakingas už mokyklos tarptautiškumo strategijos formavimą bei pedagogų profesinio tobulėjimo organizavimą. Informantas turi praktinės patirties organizuojant mokinių ir pedagogų mobilumą bei bendradarbiaujant su užsienio partneriais.

2 informantas (I-2) - bendrojo ugdymo įstaigos pavaduotojas ugdymui, turintis daugiau kaip 20 metų pedagoginio ir daugiau kaip 10 metų administracinio darbo švietimo srityje patirtį. Informantas dalyvavo tarptautinių projektų administravimo, pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir tarptautinių partnerystės veiklų koordinavimo procesuose. Praktinė patirtis susijusi su „Erasmus+“ ir eTwinning veiklų įgyvendinimu mokykloje.

3 informantas (I-3) - bendrojo ugdymo pedagogas metodininkas, turintis daugiau kaip 15 metų pedagoginio darbo patirtį. Informantas ne kartą dalyvavo tarptautinėse pedagogų mobilumo veiklose, kvalifikacijos tobulinimo kursuose, darbo stebėjime užsienyje ir eTwinning projektuose. Pedagogas turi praktinės tarptautinio projektinio darbo bei tarpkultūrinio bendradarbiavimo patirties, kurią įgijo dalyvaudamas „Erasmus+“ ir eTwinning veiklose.

4 informantas (I-4) – bendrojo ugdymo įstaigos pedagogas vyr. mokytojas, turintis daugiau kaip 10 metų pedagoginio darbo patirtį. Informantas vieną kartą dalyvavo pedagogų mobilume kursuose.

Praktinė patirtis įgyta dalyvaujant „Erasmus+“ projekte ir apima tarpkultūrinio ugdymo, projektinio darbo ir tarptautinio bendradarbiavimo veiklų įgyvendinimą mokykloje.

5 informantas (I-5) – bendrojo ugdymo pedagogas, turintis 4 metų darbo patirtį. Informantas dalyvavo „Erasmus+“ mobilumo projektuose ir tarptautinėse mokinių projektinėse veiklose. Praktinė patirtis įgyta dalyvaujant „Erasmus+“ susijusi su projektiniu mokymusi, skaitmeninių ugdymo priemonių taikymu, įtrauktimi bei tarptautiniu bendradarbiavimu ugdymo procese.

6 informantas (I-6) – institucijos, administruojančios švietimo tarptautinimo programas, specialistas, turintis daugiau kaip 5 metų darbo patirtį švietimo projektų administravimo srityje. Informantas dirba su tarptautinių švietimo programų koordinavimu, konsultavimu bei projektų vertinimu bendrojo ugdymo sektoriuje. Profesinė veikla susijusi su „Erasmus+“, eTwinning ir kitų tarptautinių programų administravimu.

Duomenų rinkimo būdas. Duomenų rinkimui atlikti 6 individualūs interviu, kurie truko 50 - 110 min. 2 interviu vyko gyvai, susitikus su informantais, 4 naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis, Microsoft Teams platformoje. Kiekvienas interviu prasidėjo nuo susitikimo ir informavimo apie tyrimo sumanymą bei tikslus, atsakyta į informanto klausimus.

Tyrimo laikas. Interviu atlikti 2026.04.20 – 2026.04.24.

Įrašo transkripcija. Interviu buvo įrašomi gavus tyrimo dalyvių sutikimą. Siekiant užtikrinti kokybinių duomenų analizės tikslumą, atlikta dalinė interviu transkripcija - transkribuotos tyrimo temai reikšmingos interviu dalys, atspindinčios pagrindines tyrimo kategorijas ir informantų patirtis, likusi interviu medžiaga analizuota klausantis garso įrašų ir remiantis tyrėjo užrašais. Toks sprendimas priimtas atsižvelgiant į nedidelę tyrimo imtį bei siekį koncentruotis į tyrimo klausimams svarbiausią informaciją, todėl transkripcijoje pateiktos tyrimo temai reikšmingiausios interviu dalys bei respondentų pasisakymai, susiję su analizuojamomis tyrimo kategorijomis.

Turinio analizė. Interviu gautos informacijos ir duomenų analizei taikyta kokybinė turinio (*content*) analizė. Tyrimo duomenys analizuoti remiantis indukcine analizės logika, kai kategorijos ir subkategorijos formuojamos ne iš anksto remiantis teorinėmis prielaidomis, bet analizuojant pačių informantų pateiktą informaciją ir iš jos išryškėjančias prasmes, atliekant analizę kelis kartus skaityta ir peržiūrėta transkribuota interviu medžiaga, identifikuojami prasminiai vienetai, atliekamas jų kodavimas, o panašaus turinio kodai grupuojami į subkategorijas ir kategorijas. Vėliau kategorijos buvo jungiamos į platesnes temas, taip siekiant atskleisti pagrindines informantų patirtis, vertinimus ir požiūrį į dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose poveikį pedagogų kvalifikacijos tobulinimui bei ugdymo kokybei. Analizės metu buvo ieškoma tiek pasikartojančių, tiek išskirtinių prasmų, reikšmingų nagrinėjamam klausimui atskleisti, kokybinė turinio analizė įgalino interpretuoti tyrimo dalyvių patirtis bei identifikuoti pagrindines nagrinėjamos temos tendencijas (Elo ir Kyngäs, 2008). Iš viso išskirtos 4 temos, 13 kategorijų ir 39 subkategorijos.

Tema. Dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose tikslai ir patirtys.

Analizuojant informantų pasisakymus apie dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose tikslus ir patirtis išryškėjo dvi pagrindinės šios temos kategorijos: dalyvavimo tarptautinėse veiklose tikslai bei dalyvavimo tarptautinėse veiklose patirtys (žr. Lentelė 8).

Gvildenant pirmąją kategoriją - dalyvavimo tarptautinėse veiklose tikslai - labiausiai išryškėjo pedagogų kvalifikacijos tobulinimo subkategorija. Informantai dalyvavimą švietimo tarptautinimo veiklose pirmiausia siejo su žiniomis apie naujus ugdymo metodus, profesinių kompetencijų tobulinimu, platesnio, kompleksinio požiūrio į ugdymą formavimu bei pedagoginio pasitikėjimo savimi didėjimu. Taip pat įvardinta, kad dalyvavimas tarptautinėse veiklose pedagogams suteikia galimybę perimti kitų šalių ugdymo praktikas, išbandyti pažangius, inovatyvesnius metodus bei organizuoti integruotą, projektinį ir į mokinį orientuotą ugdymą.

Mokinių kompetencijų ugdymo subkategorijoje išryškėjo mokinių bendradarbiavimo, komunikavimo užsienio kalba, kūrybiškumo kompetencijų tobulinimas bei motyvacijos, įsitraukimo atsakomybės ir pasitikėjimo savimi didinimas. Informantai akcentavo, kad dalyvavimas švietimo tarptautinimo veiklose didina mokinių motyvaciją, lemia aktyvesnį įsitraukimą į ugdymo procesą bei sudaro sąlygas mokiniams patirti kitokias mokymosi formas nei įprastose pamokose, be to, dalyvavimas mobilumuose ir projektinėse veiklose prisideda prie didesnio mokinių savarankiškumo, atvirumo ir socialinių kompetencijų ugdymo.

Tarptautinio bendradarbiavimo plėtros subkategorijoje išryškėjo siekis kurti tvarius, ilgalaikius bendradarbiavimo ryšius su užsienio partneriais, informantai tarptautines veiklas suvokė ne kaip pavienius projektus, o kaip strateginį sistemingo, nuoseklaus, ilgalaikio bendradarbiavimo ir švietimo tarptautinimo proceso elementą. Tai rodo, kad bendrojo ugdymo įstaigose formuojasi sistemiškesnis požiūris į tarptautinimą ir yra siekiama kompleksinio tarptautinių veiklų integravimo į mokyklų veiklą. Mokyklos tarptautiškumo stiprinimo subkategorijoje atsiskleidė, kad tarptautiškumas mokyklose tampa viena iš strateginių kryptių ir palaipsniui integruojamas į visą ugdymo procesą, mokyklos kultūrą bei bendrus organizacinius susitarimus, o ne apsiriboja pavienėmis veiklomis ar projektais.

Nagrinėjant antrąją kategoriją - dalyvavimo tarptautinėse veiklose patirtys – buvo įvardintos įvairios dalyvavimo tarptautiniuose projektuose formos: kvalifikacijos tobulinimo kursai, darbo stebėjimo vizitai, eTwinning projektai, mokinių projektinės veiklos, mobilumai bei pedagogų mobilumai. Taigi, pedagogai dalyvavo skirtingo pobūdžio tarptautinėse veiklose, kurios suteikė galimybę susipažinti su kitų šalių ugdymo praktikomis ir įgyti naujų profesinių žinių. Tarptautinio bendradarbiavimo patirčių subkategorijoje informantai akcentavo galimybę dalintis gerąja patirtimi, stebėti kitų šalių mokytojų darbą bei išbandyti naujus ugdymo metodus. Pastebėta, kad aktyviai tarptautinėse veiklose dalyvaujančios mokyklos tampa šiuolaikiškesnės, atviresnės inovacijoms, netradiciniams ugdymo metodams ir bendradarbiavimui.

Praktinių veiklų įgyvendinimo subkategorijoje atsiskleidė, kad tarptautinių veiklų metu įgyta patirtis buvo perkelta į kasdienę pedagoginę praktiką, informantai nurodė pradėję dažniau taikyti projekcinį darbą, skaitmeninius įrankius, integruotas pamokas, daugiau dėmesio skirti įtraukčiai bei aktyvaus ugdymo metodams. Tai leidžia teigti, kad informantai tarptautines veiklas suvokė ne tik kaip trumpalaikę profesinę patirtį, bet ir kaip realius ugdymo proceso pokyčius skatinantį veiksnį.

Praktinių veiklų įgyvendinimo subkategorijoje atsiskleidė, kad tarptautinių veiklų metu įgyta patirtis buvo perkelta į kasdienę pedagoginę praktiką, informantai nurodė pradėję dažniau taikyti projekcinį darbą, skaitmeninius įrankius, integruotas pamokas, daugiau dėmesio skirti įtraukčiai bei aktyviems ugdymo metodams. Tai rodo, kad tarptautinės veiklos informantų suvokiamos ne tik kaip trumpalaikė profesinė patirtis, bet ir kaip realius ugdymo proceso pokyčius skatinantis veiksnys.

Lentelė 8. Dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose tikslai ir patirtys.

Kategorija	Subkategorija	Citatos iš interviu
Dalyvavimo tarptautinėse veiklose tikslai	Pedagogų kvalifikacijos tobulinimas	I-1 „Pagrindinis tikslas buvo pedagogų akiračio praplėtimas, pamatymas, kad pasaulyje, net visai šalia Europoje, ugdymo procesas vyksta kitaip nei pas mus ir vis tiek mokiniai išmokomi, paruošiami egzaminams, įstoja į universitetus, norėjom, kad parsivežtų naujų metodų ir daugiau pasitikėjimo savimi juos taikant praktikoje, dirbant kitaip.“ I-2 „Dalyvavimą tarptautinėse veiklose pirmiausia siejome su pedagogų profesiniu augimu ir naujų kompetencijų įgyjimu.“ I-3 „Po mobilumų atsirado daugiau praktinių idėjų, kaip organizuoti pamokas, kai integruoti disciplinas ir įtraukti, sudominti mokinius.“ I-6 „Daugumoje bendrojo ugdymo projektų keliama tikslai susiję su dalijimusi gerąja praktika ir patirtimi, naujų ugdymo metodų atradimu, pedagogų kvalifikacijos tobulinimu ir plėtra pasirinktose prioritetinėse srityse, dažniausiai: įtraukties, STEAM, tarpkultūriškumo, pilietiškumo, kalbų mokėjimo bei naudojimo.“
	Mokinių kompetencijų ugdymas	I-1 „Siekėme, kad mokiniai daugiau bendrautų, bendradarbiautų, pajautų atsakomybę už komandą ir projektą, drąsiau naudotų užsienio kalbą, išbandytų kitokius mokymosi metodus, pamatytų pasaulio ir jautų motyvą siekti daugiau.“ I-5 „Dalyvaudami projekto veiklose mokiniai tapo aktyvesni, laisvesni, kūrybiškesni, labiau įsitraukė į veiklas lyginant su įprastu ugdymo procesu. Tarsi projektas būtų žaidimas, ne visai tikra pamoka, vaikai labai nuoširdžiai ir kūrybiškai įsitraukė, ypač kai reikėjo dirbti komandose su kitų šalių mokiniais.“ I-4 „Grįžę iš mobilumo mokiniai būna draugiškesni, motyvuotesni ir labiau pasitiki savimi.“
	Tarptautinio bendradarbiavimo plėtra	I-2 „Mokyklai buvo svarbu užmegzti ilgalaikius ryšius su partneriais užsienyje ir turėti galimybę bendradarbiauti ateityje.“ I-6 „Pastaraisiais metais mokyklos vis dažniau tarptautines veiklas mato ne kaip vienkartinį projektą, o kaip ilgalaikio, kokybiško bendradarbiavimo tinklo kūrimą.“
	Mokyklos tarptautiškumo stiprinimas	I-1 „Dalyvavimas tarptautinėse veiklose tapo viena iš mokyklos strateginių kryptių.“ I-2 „Mokykloje po truputį formavosi supratimas, kad tarptautiškumas turi būti integruotas į visą ugdymo procesą, o ne būti tik pavieniai projektai.“
Dalyvavimo tarptautinėse veiklose patirtys	Dalyvavimo formos	I-3 „Dalyvavau kursuose užsienyje, darbo stebėjimo vizituose ir eTwinning projektuose.“ I-4 „Man tai buvo pirmas mobilumas, dalyvavau kvalifikacijos tobulinimo kursuose.“

		I-5 „Esu dalyvavusi tiek mokinių projektinėse veiklose, mobilume, tiek pedagogų mobilumuose.“
	Tarptautinio bendradarbiavimo patirtys	I-3 „Didžiausia nauda buvo galimybė pamatyti, kaip dirba kitų šalių mokytojai ir pasidalinti patirtimi.“ I-5 „Bendraujant su kitų šalių mokytojais atsirado daugiau idėjų ir drąsos išbandyti naujus metodus.“ I-6 „Mokyklos, kurios nuolat, aktyviai dalyvauja tarptautinėse veiklose, dažniausiai tampa atviresnės naujovėms, netradiciniams ugdymo metodams, inovacijoms ir bendradarbiavimui.“
	Praktinių veiklų įgyvendinimas	I-3 „Po projekto pradėjome daugiau taikyti projektinį darbą ir skaitmeninius įrankius pamokose, su kolegomis susitarėme dėl integruotų pamokų vedimo, tarpdisciplininio ugdymo.“ I-4 „Iš kursų parsivežiau konkrečių praktinių užduočių, kurias vėliau pritaikiau savo pamokose.“ I-5 „Po tarptautinių veiklų daugiau dėmesio pradėjau skirti įtraukčiai, aktyviems mokymo metodams ir reflektavimui.“

Sudaryta darbo autorės.

Apibendrinant galima teigti, kad informantai dalyvavimą švietimo tarptautinimo veiklose labiausiai sieja su pedagogų profesiniu tobulėjimu, naujų ugdymo metodų perėmimu ir mokinių kompetencijų ugdymu. Informantų išsakytos mintys rodo, kad tarptautinės veiklos bendrojo ugdymo įstaigose palaipsniui tampa strategiškai svarbia ugdymo kokybės gerinimo ir mokyklų tarptautiškumo stiprinimo priemone.

Tema. Dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose poveikis pedagogų kompetencijų tobulėjimui.

Gvildenant informantų pasisakymus apie dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose poveikį pedagogų kompetencijų tobulėjimui (žr. Lentelė 9) išryškėjo keturios pagrindinės kategorijos: pedagoginių kompetencijų tobulinimas, skaitmeninių kompetencijų plėtra, tarpkultūrinių ir komunikavimo kompetencijų plėtra bei profesinis - asmenybinis augimas. Atliekant tyrimą atskleista, kad dalyvavimą švietimo tarptautinimo veiklose informantai sieja ne tik su turimų kompetencijų tobulinimu ar naujų įgijimu, bet ir su platesniais pedagoginės praktikos, profesinio požiūrio bei mokyklos kultūros pokyčiais.

Pedagoginių kompetencijų tobulinimo kategorijoje kaip viena pagrindinių išryškėjo naujų mokymo metodų taikymo subkategorija, informantų teigimu, po dalyvavimo tarptautinėse veiklose pedagogai pradėjo dažniau taikyti aktyvaus ugdymo metodus, daugiau dėmesio skirti praktinėms, integruotoms veikloms, projektams, darbui grupėse. bei į mokinį orientuotam ugdymui. Taip pat atsiskleidė didesnis pedagogų atvirumas įvairesniems mokymo būdams, mokinių įtraukimas į ugdymo procesą bei pozityvesnė emocinė atmosfera pamokose. Projektinio mokymo taikymo subkategorijoje informantai išskyrė, kad dalyvavimas tarptautinėse veiklose paskatino projektinių užduočių integravimą į ugdymo procesą, akcentuota, kad tarptautinės veiklos paskatino dažniau organizuoti ilgalaikes projektines užduotis, integruoti kelis mokomuosius dalykus bei projektinį mokymą taikyti kasdienėje

pedagoginėje praktikoje. Atsiskleidė, kad būtent projektinis ugdymas yra viena dažniausiai iš tarptautinių veiklų į mokyklas perkeltų praktikų. Diferencijavimo gebėjimų subkategorijoje išryškėjo didesnis dėmesys įtraukčiai ir ugdymo pritaikymui skirtingų poreikių mokiniams, informantų teigimu, po dalyvavimo tarptautinėse veiklose pedagogai pradėjo daugiau dėmesio skirti individualiems mokinių poreikiams, užduočių diferencijavimui bei įtrauktesnio ugdymo organizavimui.

Tiriant skaitmeninių kompetencijų plėtros kategoriją išryškėjo skaitmeninių priemonių naudojimo ir virtualaus bendradarbiavimo gebėjimų stiprinimo subkategorijos. Teigta, kad įsitraukimas į eTwinning ir kitus tarptautinius projektus paskatino aktyviau naudoti skaitmenines platformas, interaktyvias užduotis ir kitus skaitmeninius įrankius ugdymo procese. Taip pat išsakyta, kad daugumoje tarptautinių projektų skaitmeninių kompetencijų stiprinimas tampa viena pagrindinių veiklos kryptių, informantai nurodė įgiję praktinių virtualaus bendradarbiavimo gebėjimų: organizuoti nuotolinius susitikimus, planuoti bendras veiklas su užsienio partneriais bei dirbti tarptautinėse komandose nuotoliniu būdu.

Tarpkultūrinių ir komunikavimo kompetencijų plėtros kategorijoje išryškėjo didesnio pedagogų atvirumo bendradarbiavimui tarptautinėje aplinkoje bei stiprinančio kultūrinio sąmoningumo subkategorijos. Išsiaiškinta, kad po dalyvavimo tarptautinėse veiklose pedagogai tapo drąsesni bendraudami su kolegomis iš kitų šalių, labiau pasitikintys savimi, atviresni kitokioms, kitų šalių ugdymo praktikoms ir platesnio požiūrio į ugdymą. Kultūrinio sąmoningumo subkategorijoje buvo įvardintas geresnis kultūrinių skirtumų supratimas, tolerancijos stiprinimas bei platesnis požiūris į mokinius, emocinę aplinką ir ugdymą skirtingose šalyse. Šioje kategorijoje išskirta ir užsienio kalbų vartojimo subkategorija - informantai pastebėjo sumažėjusį kalbinį barjerą ir didesnę pasitikėjimą savimi naudojant anglų kalbą tiek profesinėse, tiek kasdienėse situacijose.

Vertinant profesinio augimo pokyčių kategorijoje surinktus pasisakymus, išskirtos motyvacijos stiprinimo, profesinio pasitikėjimo savimi ir atvirumo inovacijoms subkategorijos. Informantų pasisakymai atskleidė, kad dalyvavimas švietimo tarptautinimo veiklose didina pedagogų profesinę motyvaciją, pasitikėjimą savo profesinėmis idėjomis, suteikia daugiau drąsos keisti pamokų organizavimą ir išbandyti naujus metodus, skatina atvirumą pokyčiams, inovacijoms ir naujoms ugdymo ar vadybinėms idėjomis.

Lentelė 9. Dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose poveikis pedagogų kompetencijų tobulėjimui.

Kategorija	Subkategorija	Citatos iš interviu
Pedagoginių kompetencijų tobulinimas	Naujų mokymo metodų taikymas	I-1 „Po mobilumų mokytojai pradėjo drąsiau taikyti aktyvaus ugdymo metodus: daugiau darbų grupėse, diskusijų, praktinių, integruotų veiklų.“ I-2 „Dalyvavimas projektuose paskatino pedagogus ieškoti įvairesnių mokymo būdų ir mažiau orientuotis tik į tradicinį dėstymą atsistojus prie lentos.“

		I-3 „Pamačiau, kad galima dirbti daug laisviau, daugiau atsakomybės atiduoti mokiniams, ir tai veikia, pamokos tapo įdomesnės, judresnės, bet su mažiau streso.“
	Projektinio mokymo taikymas	I-3 „Po projektų pradėjau organizuoti ilgalaikes projektines užduotis ir integruoti kelis dalykus.“ I-5 „Tarptautinėse veiklose labai daug buvo projektinio darbo, todėl natūraliai tai persikėlė ir į pamokas.“ I-6 „Projektinis mokymas yra vienas dažniausiai po mobilumą į mokyklas parvežamų dalykų.“
	Diferencijavimo gebėjimai	I-2 „Pedagogai pradėjo daugiau kalbėti apie skirtingus mokinių poreikius ir mokymo programų, užduočių pritaikymą.“ I-5 „Po kursų daugiau dėmesio pradėjau skirti įtraukčiai ir užduočių pritaikymui skirtingiems mokiniams.“
Skaitmeninių kompetencijų plėtra	Skaitmeninių priemonių naudojimas	I-3 „Išitraukusi į eTwinning pradėjau pamokose daugiau naudoti ir kitas skaitmenines platformas, interaktyvias užduotis.“ I-4 „Kursuose mokiausi naudotis naujais skaitmeniniais įrankiais, grįžusi juos išbandžiau pamokose.“ I-6 „Daugelyje projektų skaitmeninių kompetencijų stiprinimas yra viena pagrindinių sričių.“
	Virtualaus bendradarbiavimo gebėjimai	I-3 „Iki šių projektų neturėjau praktikos organizuojant tarptautinius nuotolinius susitikimus.“ I-5 „Išmokome dirbti nuotoliniu būdu su partneriais iš kitų šalių, planuoti bendras veiklas internetu.“
Tarpkultūrinių ir komunikavimo kompetencijų plėtra	Bendradarbiavimas tarptautinėje aplinkoje	I-1 „Mokytojai tapo atviresni, drąsesni bendravimui su kolegomis iš kitų šalių, atsirado daugiau pasitikėjimo savimi, mažiau blokavimosi.“ I-3 „Bendradarbiaujant su kitų šalių mokytojais labai prasiplečia požiūris į ugdymą ir bendrai į mokinius ir kolegas, dingsta ar bent sušvelnėja anksčiau buvę nuostatos ir įsitikinimai.“ I-6 „Tarptautiniai projektai dažnai tampa pirmąja realia tarpkultūrinio bendradarbiavimo patirtimi pedagogams.“
	Užsienio kalbų vartojimas	I-4 „Po mobilumo daug drąsiau pradėjau naudoti anglų kalbą profesinėse situacijose ir su šeima keliaujant.“ I-5 „Anksčiau buvo nedrąsu komunikuoti anglų kalba, atrodė, kad ir nesuprasiu, ir nepsakysiu, o po projektų tas barjeras sumažėjo.“
	Kultūrinis sąmoningumas	I-2 „Pedagogai pradėjo labiau suprasti kultūrinius skirtumus ir tolerancijos svarbą.“ I-3 „Pamatai, kad skirtingose šalyse mokyklose yra kitoks požiūris į vaiką, santykį, emocinę aplinką.“
Profesinis asmenybinis augimas	Motyvacijos stiprinimas	I-1 „Po mobilumą dalis mokytojų tarsi atsigavo, iš naujo atrado motyvaciją savo darbui. Iš tikro beveik visi dalyvavę tarsi persikrovė.“ I-5 „Po projekto atsirado ir daugiau noro, ir daugiau jėgų ieškoti naujų idėjų, užduočių, išbandyti kažką naujo.“
	Profesinis pasitikėjimas	I-3 „Atsirado daugiau pasitikėjimo savo idėjomis ir tuo, kad galiu dirbti ne blogiau nei kolegos kitose šalyse.“ I-4 „Po mobilumo atsirado daugiau drąsos keisti pamokos formatą ir bandyti naujus metodus, užduotis.“
	Atvirumas inovacijoms	I-2 „Tarptautinės veiklos paskatino mokytojus būti atviresnius pokyčiams ir inovacijoms.“ I-6 „Aktyviai tarptautinėse veiklose dalyvaujančiose mokyklose dažniausiai greičiau priimamos naujos ugdymo ar vadybinės idėjos.“

Sudaryta darbo autorės.

Apibendrinant dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose poveikio pedagogų kompetencijų tobulėjimui temą, galima teigti, kad informantai dalyvavimą šiose veiklose sieja su įvairiapusių pedagogų profesinių ir asmenybinių kompetencijų tobulėjimu. Gauti duomenys atskleidžia, kad tarptautinės veiklos skatina aktyvesnį inovatyvių ugdymo metodų taikymą, integruotą, projektinį ir įtraukų mokymą, stiprina pedagogų skaitmenines, tarpkultūrines bei komunikavimo kompetencijas, didina jų profesinį pasitikėjimą bei motyvaciją. Taip pat buvo įvardinta, kad tarptautinėse veiklose aktyviau dalyvaujančiose mokyklose greičiau priimamos naujos ugdymo praktikos ir inovacijos.

Tema. Tarptautinių veiklų poveikis ugdymo procesui ir ugdymo kokybei

Gvildenant informantų teiginius dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose poveikio ugdymo procesui ir ugdymo kokybei temą (žr. Lentelė 10), išryškėjo keturios pagrindinės kategorijos: ugdymo proceso pokyčiai, ugdymo organizavimo pokyčiai, poveikis mokinių ugdymui ir ugdymo kokybės pokyčiai. Informantų išsakyti teiginiai atskleidė, kad dalyvavimas švietimo tarptautinimo projektuose teigiamą poveikį turėjo ne tik individualiems pedagogų kompetencijų pokyčiams, bet ir lėmė platesnius ugdymo organizavimo, mokinių įsitraukimo bei mokyklos kultūros pokyčius.

Analizuojant ugdymo proceso pokyčių kategoriją pirmiausia išryškėjo mokinių vertinimo pokyčių subkategorija, informantai akcentavo, kad po dalyvavimo tarptautinėse veiklose pedagogai pradėjo daugiau dėmesio skirti ne tik galutiniam mokymosi rezultatui ar pažymiui, bet ir pačiam mokymosi procesui, mokinių kompetencijų ugdymui bei individualiai pažangai, daugiau orientuotis į kompetencijų ugdymą ir mokymosi procesą. Taip pat išskirtas dažnesnis formuojamojo vertinimo, refleksijos, įsivertinimo taikymas, didesnis dėmesys individualiai mokinio pažangai, pastangoms bei mokymosi proceso refleksijai. Grįžtamojo ryšio teikimo subkategorijoje informantai akcentavo dažnesnį dialogą su mokiniais apie jų mokymąsi, didesnę dėmesį mokinių savijautai, mokymosi būdams bei augimą skatinančiam grįžtamajam ryšiui. Pastebėta, kad teikiamas grįžtamasis ryšys tapo mažiau formalus, labiau orientuotas į mokinio stiprinimą bei motyvavimą. Pažangos stebėsenos pokyčių subkategorijoje atsiskleidė didesnis dėmesys individualios pažangos stebėsenai, refleksijai ir įsivertinimui po veiklų.

Analizuojant ugdymo organizavimo pokyčių kategoriją pirmiausia minima naujų ugdymo praktikų atsiradimo mokyklose subkategorija, informantai nurodė, kad po dalyvavimo tarptautinėse veiklose mokyklose atsirado daugiau integruotų veiklų, netradicinių pamokų, projektinių dienų bei praktinių užduočių, teigta, kad tarptautinės veiklos tampa postūmiu mokykloms išbandyti naujas ugdymo organizavimo formas. Bendrų mokyklos susitarimų subkategorijoje atsiskleidė, tai, kad kai kurios tarptautinėse veiklose sužinotos bei išbandytos ugdymo praktikos palaipsniui tampa bendrais visos mokyklos susitarimais, pvz., dėl visuotinai praktikuojamų refleksijų, organizuojamų projektinių veiklų bei bendradarbiavimo mokyklos viduje. Projektinių veiklų integravimo subkategorijoje informantai kone vieningai tvirtino, kad projektinė veikla ir užduotys tapo ne paviene iniciatyva, bet

nuolatine visos mokyklos ugdymo proceso dalimi, taip pat stebėtas dažnesnis tarpdalykinių projektinių veiklų integravimas į kasdienes pamokas.

Poveikio mokinių ugdymui kategorijoje pirmiausia minima mokinių motyvacijos subkategorija, informantų teigimu, po dalyvavimo tarptautinėse veiklose mokiniai tapo labiau motyvuoti, aktyvesni bei labiau įsitraukę į ugdymo procesą, mokinių motyvaciją ypač didino galimybė bendrauti su bendraamžiais iš kitų šalių bei pamatyti platesnį pasaulio kontekstą. Mokinių praktinių kompetencijų ugdymo subkategorijoje informantai minėjo komandinio darbo, komunikavimo, kūrybiškumo, problemų sprendimo bei savarankiškumo kompetencijų stiprėjimą, pastebėta, kad mokiniai po projektinių veiklų tapo savarankiškesni, geriau gebantys naudotis skaitmeniniais įrankiais, planuoti veiklas bei savarankiškai ieškoti informacijos. Aktyvesnio mokinių įsitraukimo subkategorijoje pažymėta, kad net ir mažiau aktyvūs ar nedrąsūs mokiniai projektinėse veiklose lyginant su įprastu ugdymo procesu, dažnai buvo labiau įsitraukę, aktyviau dalyvavo veiklose bei drąsiau reiškė savo nuomonę.

Gvildenant ugdymo kokybės pokyčių kategoriją susiformavo inovatyvesnio ugdymo, bendradarbiavimo kultūros stiprėjimo bei mikroklimato pokyčių subkategorijos. Informantai akcentavo, kad tarptautinės veiklos paskatino pedagogus daugiau eksperimentuoti, ieškoti modernesnių ugdymo sprendimų bei greičiau priimti inovacijas ir technologijas ugdymo procese. Minimas ir glaudesnis bendradarbiavimas tarp mokytojų, atsirado daugiau dalijimosi patirtimi, bendrų veiklų bei bendrystės siekiant bendrų tikslų. Mokyklos mikroklimato pokyčių subkategorijoje informantai pabrėžė atviresnės, tolerantiškesnės ir pozityvesnės atmosferos kūrimąsi mokyklose bei artimesnius mokinių ir mokytojų santykius.

Lentelė 10. Dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose poveikis ugdymo procesui ir ugdymo kokybei.

Kategorija	Subkategorija	Citatos iš interviu
Ugdymo proceso pokyčiai	Mokinių vertinimo pokyčiai	I-1 „Dalyvavę projekte mokytojai pradėjo daugiau dėmesio skirti ne tik atsiskaitymui, pažymiui, bet ir pačiam mokymosi procesui, kompetencijų ugdymui.“ I-2 „Atsirado daugiau formuojamojo vertinimo elementų, refleksijos, įsivertinimo.“ I-3 „Vertinime pradėjau labiau akcentuoti mokinio pažangą, įdėtas pastangas, reflektuoju mokymosi procesą, o ne tik parašau galutinį rezultatą.“
	Grįžtamojo ryšio teikimas	I-3 „Pradėjusi dalyvauti projektuose pradėjau daugiau kalbėtis su mokiniais apie jų mokymąsi: kas sekasi, kas ne, kaip, kokių būdu geriau supranta ir įsimena informaciją.“ I-5 „Grįžtamasis ryšys tapo ne toks formalus, daugiau orientuotas į padaršinimą ir augimą.“
	Pažangos stebėsenos pokyčiai	I-2 „Mokykloje pradėjome daugiau kalbėti apie individualią mokinio pažangą ir jos stebėseną.“

		I-4 „Po kursų pradėjau dažniau naudoti refleksijas ir trumpus įsivertinimus po veiklų.“
Ugdymo organizavimo pokyčiai	Naujos ugdymo praktikos	I-1 „Mokykloje atsirado daugiau integruotų veiklų, netradicinių pamokų, projektinių dienų.“ I-3 „Pamokose atsirado daugiau praktinių užduočių ir bendradarbiavimo tarp mokinių.“ I-6 „Dalyvavimas tarptautinėse veiklose dažnai tampa postūmiu mokykloms išbandyti naujas ugdymo organizavimo formas.“
	Bendri mokyklos susitarimai	I-2 „Po tarptautinių veiklų atsirado daugiau bendrų susitarimų dėl refleksijos, projektinių veiklų mokyklos viduje ir bendradarbiavimo.“ I-1 „Kai kurios praktikos po truputį tapo visos mokyklos susitarimų dalimi.“
	Projektinių veiklų integravimas	I-3 „Projektinės veiklos tapo ne pavienėmis akcijomis, o dažna ugdymo proceso dalimi, beveik visuomet turim kažkokį projektą eigoje.“ I-5 „Po tarptautinių projektų pradėjome daugiau integruoti tarpdalykines projektines veiklas į įprastas pamokas.“
Poveikis mokinių ugdymui	Mokinių motyvacija	I-4 „Grįžę iš mobilumų ar po kitų tarptautinių veiklų mokiniai tampa labiau įsitraukę, motyvuoti ir aktyvesni pamokose.“ I-5 „Vaikams labai svarbu, kad jie gali bendrauti su bendraamžiais iš kitų šalių, tai labai motyvuoja.“ I-1 „Kai mokiniai pamato platesnį pasaulį, atsiranda daugiau noro mokytis ir siekti daugiau.“
	Praktinių kompetencijų ugdymas	I-3 „Mokiniai pradėjo daugiau dirbti komandose, planuoti veiklas, pristatyti rezultatus.“ I-4 „Dalyvavę veiklose mokiniai tampa kažkokie savarankiškesni, staiga moka naudotis įvairiomis programomis, įrankiais, žino kur ieškoti informacijos, kaip derėtis, susitarti.“ I-5 „Projektuose labai stipriai ugdomi komunikavimo, kūrybiškumo ir problemų sprendimo gebėjimai.“
	Aktyvesnis mokinių įsitraukimas	I-3 „Net ir tylėsnie mokiniai projektinėse veiklose dažnai įsitraukia daug aktyviau, išdrįsta užlipti ant scenos, pasisakyti.“ I-4 „Pastebėjau, kad mokiniai daug aktyviau dalyvauja, kai veiklos praktiškesnės ir realesnės.“
Ugdymo kokybės pokyčiai	Inovatyvesnis ugdymas	I-1 „Dalyvavimas tarptautinėse veiklose paskatino mokytojus daugiau eksperimentuoti ir ieškoti modernesnių sprendimų čia, savoje aplinkoje.“ I-6 „Aktyviai tarptautinėse veiklose dalyvaujančiose mokyklose dažniausiai greičiau atsiranda inovatyvių ugdymo praktikų ir technologijų.“
	Bendradarbiavimo kultūros stiprinimas	I-2 „Dalyvaujant tarptautiniuose projektuose sustiprėjo bendradarbiavimas tarp mokytojų, atsirado daugiau dalijimosi patirtimi, daugiau bendrystės, darbo vardan bendro tikslo.“ I-3 „Atsirado daugiau bendrų veiklų tarp skirtingų dalykų mokytojų.“
	Mokyklos mikroklimato pokyčiai	I-1 „Tarptautinės veiklos prisidėjo prie atviresnės, tolerantiškesnės, pozityvesnės atmosferos mokykloje.“ I-5 „Po projektinių veiklų santykiai tarp mokinių ir mokytojų tapo artimesni, daugiau bendravimo ir pasitikėjimo.“

Sudaryta darbo autorės.

Apibendrinant galima teigti, kad informantai dalyvavimą švietimo tarptautinimo veiklose sieja su reikšmingais ugdymo proceso ir ugdymo kokybės pokyčiais, tyrimas atskleidė, kad dalyvavimas tarptautinėse veiklose skatina formuojamojo vertinimo, refleksijos ir projekcinio mokymo taikymą, didina mokinių motyvaciją bei padeda ugdyti praktines kompetencijas, skatina inovatyvesnį ugdymą ir bendradarbiavimo kultūrą mokyklose. Taip pat pastebėta tendencija, kad tarptautinėse veiklose aktyviau

dalyvaujančiose mokyklose greičiau formuojasi atviresnė, pozityvesnė bei į bendradarbiavimą orientuota ugdymo aplinka.

Tema. Švietimo tarptautinimo veiklų vertinimas ir tęstinumas.

Gvildenant paskutinę, ketvirtą temą (žr. Lentelė 11) - švietimo tarptautinimo veiklų vertinimas ir tęstinumas, išryškėjo trys pagrindinės kategorijos: tarptautinių veiklų naudos, tarptautinių veiklų sunkumai bei tarptautinimo veiklų tęstinumo poreikis. Tyrimo metu atskleista, kad informantai tarptautines veiklas vertina kaip priemonę, skatinančią profesinį augimą, mokyklos pažangą ir ugdymo kokybės gerėjimą, tačiau kartu akcentuoja ir praktinius šių projektų įgyvendinimo sunkumus.

Analizuojant tarptautinių veiklų naudų kategoriją ryškiausiai atsiskleidė profesinio tobulėjimo subkategorija, nes dalyvavę švietimo tarptautinimo veiklose pedagogai pradėjo aktyviau domėtis ugdymo naujovėmis ir metodikomis, taip pat stebėtas didesnis pedagogų pasitikėjimas savo darbu, platesnis požiūris į ugdymą bei daugiau motyvacijos profesinei veiklai. Tarptautinės patirties subkategorijoje informantai akcentavo galimybę susipažinti su kitų šalių mokyklų veikla, ugdymo kultūra, metodais bei užmegzti profesinius ryšius su užsienio kolegomis. Informantai teigė, kad tarptautinis bendradarbiavimas pedagogams suteikia ne tik profesinės, bet ir asmeninės patirties, plečia požiūrį į ugdymą bei mokyklos veiklą ir dažnai tampa svarbiu profesinio augimo impulsu. Mokyklos pažangos subkategorijoje informantai tarptautines veiklas siejo su išaugusiu bendruomenės aktyvumu, iniciatyvumu ir modernesniu požiūriu į ugdymą, teigdami, kad po dalyvavimo tarptautiniuose projektuose mokyklose atsiranda daugiau bendrų veiklų, iniciatyvų, požiūris į ugdymą tampa šiuolaikiškesnis, modernesnis.

Analizuojant tarptautinių veiklų sunkumų kategoriją pirmiausiai atsiskleidė administracinės naštos subkategorija, informantai pabrėžė, kad projektų administravimas reikalauja daug papildomo laiko, darbo, dokumentacijos ir atsakomybės, o didžiausi projekto įgyvendinimo sunkumai kyla administruojant projektus ir įgyvendinant visus formalius reikalavimus - būtent administracinis krūvis buvo dažnai įvardijamas kaip vienas pagrindinių iššūkių. Finansinių ir organizacinių iššūkių subkategorijoje kalbėta apie sudėtingą veiklų organizavimą, kelionių derinimą, pavaduojančių mokytojų paiešką bei ne visada pakankamą projektų finansavimą. Laiko trūkumo subkategorijoje išryškėjo, kad pasirengimas projektinėms veikloms reikalauja daug papildomo laiko po pamokų ir, kad sudėtinga derinti dalyvavimą projektuose su kasdiene profesine veikla bei asmeniniu gyvenimu.

Aptariant tarptautinimo veiklų tęstinumo poreikio kategoriją, privalu pasakyti, kad informantai vieningai sutarė, jog tarptautines veiklas būtina tęsti ir plėsti. Veiklų plėtros poreikio subkategorijoje akcentuotas siekis į tarptautines veiklas įtraukti daugiau pedagogų ir mokinių bei užtikrinti veiklų tęstinumą mokyklose. Tarptautinimo reikšmės ugdymo kokybei subkategorijoje informantai pažymėjo, kad tarptautinės veiklos lemė pokyčius tiek ugdymo procese, tiek platesniame mokyklos organizaciniame lygmenyje, teigta kad po kiekvieno projekto keitėsi ne tik pavienės pamokos ar metodai, bet ir bendras

požiūris į ugdymą. Ilgalaikės naudos mokyklai subkategorijoje išryškėjo ilgalaikiai tarptautinių veiklų poveikio aspektai, buvo išsakyta, kad net ir pasibaigus projektams mokyklose išliko įgytos patirtys, kontaktai, metodai bei didėjo atvirumas pokyčiams ir inovacijoms, ilgainiui tarptautinės veiklos keitė pačią mokyklos kultūrą bei požiūrį į mokymąsi. Itin svarbu tai, kad aktyviai tarptautinėse veiklose dalyvaujančios mokyklos ilgainiui geba ne tik priimti, bet ir inicijuoti pokyčius.

Lentelė 11. Švietimo tarptautinimo veiklų vertinimas ir tęstinumas.

Kategorija	Subkategorija	Citatos iš interviu
Tarptautinių veiklų naudos	Profesinis tobulėjimas	I-1 „Tarptautinės veiklos labai stipriai prisideda prie pedagogų profesinio augimo, ypač kai mokytojai pamato kitokias metodikas, parsiveža idėjų, grįžę pradeda ir čia aktyviau viskuo domėtis.“ I-3 „Po mobilumų atsirado daugiau pasitikėjimo savo darbu, daugiau idėjų ir motyvacijos.“ I-5 „Dalyvavimas projektuose praplėtė mano supratimą apie ugdymą ir mokymosi galimybes.“
	Tarptautinė patirtis	I-3 „Bendravimas su kolegomis iš kitų šalių davė labai daug profesinės ir asmeninės patirties.“ I-4 „Tarptautinės veiklos leido pamatyti, kaip dirba ir kuo gyvena kitų šalių mokyklos ir mokytojai.“ I-6 „Tarptautinė patirtis pedagogams dažnai tampa svarbiu profesinio augimo impulsu.“
	Mokyklos pažanga	I-1 „Po projektų visa mokykla tapo aktyvesnė, atsirado daugiau iniciatyvų ir bendrų veiklų.“ I-2 „Tarptautinės veiklos prisidėjo prie modernesnio, šiuolaikiškesnio požiūrio į ugdymą mokykloje.“
Tarptautinių veiklų sunkumai	Administracinė našta	I-1 „Didžiausias sunkumas dažnai būna ne pats projekto parašymas, o jo įgyvendinimas, užbaigimas, administraciniai reikalavimai.“ I-2 „Projektų administravimas atima tikrai daug laiko ir sukelia streso: daug dokumentacijos, daug atsakomybės.“ I-6 „Mokyklos administracinį krūvį įvardina kaip vieną pagrindinių iššūkių.“
	Finansiniai ir organizaciniai iššūkiai	I-1 „Gana sudėtinga viską suderinti praktiškai: keliones, pamokas, pavaduojančius mokytojus.“ I-2 „Ne visada projektų finansavimas padengia visas realias išlaidas.“
	Laiko trūkumas	I-3 „Pasiruošimui tarptautinėms veikloms reikia skirti tikrai daug papildomo laiko po pamokų.“ I-5 „Didžiausias iššūkis buvo suderinti projektines veiklas su kasdieniu darbu mokykloje ir dar asmeniniu gyvenimu.“
Tarptautinimo veiklų tęstinumo poreikis	Veiklų plėtros poreikis	I-1 „Manau, kad nepaisant kylančių iššūkių, tarptautinės veiklas mokyklose būtina tęsti ir plėsti, įtraukti daugiau mokytojų bei mokinių.“ I-6 „Mokyklos, kurios vieną kartą įgyvendina tarptautinį projektą, dažniausiai nori tęstinumo.“
	Tarptautinimo reikšmė ugdymo kokybei	I-2 „Tarptautinės veiklos tiesiogiai prisideda prie ugdymo kokybės gerinimo, nes skatina pokyčius mokyklose, tiek ugdymo procese, tiek visoje organizacijoje.“ I-3 „Kaskart sudalyvavus projekte keičiasi ne tik pavienės pamokos, bet ir bendras požiūris į ugdymą.“
	Ilgalaikė nauda mokyklai	I-1 „Ilgainiui tokios veiklos keičia pačią mokyklos kultūrą ir požiūrį į mokymąsi.“ I-5 „Tarptautinių veiklų nauda lieka ir pasibaigus projektui - lieka patirtys, kontaktai, metodai.“

		I-6 „Aktyviai tarptautinėse veiklose dalyvaujančios mokyklos dažniausiai tampa atviresnės pokyčiams ir inovacijoms, sakyčiau, netgi pačios ieško pokyčių, juos inicijuoja.“
--	--	---

Sudaryta darbo autorės.

Apibendrinant galima teigti, kad informantų teigimu, dalyvavimas švietimo tarptautinimo veiklose ženkliai prisideda prie pedagogų profesinio tobulėjimo, mokyklos pažangos ir ugdymo kokybės gerinimo. Surinkti duomenys atskleidžia, kad dalyvavimas švietimo tarptautinimo veiklose didina pedagogų motyvaciją, įtakoja profesinį augimą, lemia inovatyvesnį, šiuolaikiškesnį požiūrį į ugdymą bei stiprina bendradarbiavimo kultūrą mokyklose. Tačiau kartu išryškėjo ir tam tikri praktiniai švietimo tarptautinimo sunkumai - didelė administracinė našta, laiko trūkumas bei organizaciniai iššūkiai. Nepaisant to, visi informantai akcentavo tarptautinių veiklų tęstinumo svarbą ir ilgalaikę jų naudą tiek pedagogams, tiek mokyklų bendruomenėms.

5.3. Diskusija

Nagrinėjant antrinių duomenų analizės ir kokybinio interviu tyrimo rezultatus matyti, kad abiejų tyrimų rezultatai iš esmės sutampa ir vieni kitus papildo, tiek antrinių duomenų analizė, tiek informantų patirtys rodo augantį Lietuvos bendrojo ugdymo sektoriaus įsitraukimą į švietimo tarptautinimo veiklas bei stiprėjantį tarptautinimo vaidmenį ugdymo procese. Antrinių duomenų analizė atskleidė didėjančią „Erasmus+“, eTwinning ir Nordplus programų mastą, augantį mokinių bei pedagogų mobilumą skaičių, aktyvų mokyklų dalyvavimą tarptautiniuose projektuose ir intensyvėjantį tarptautinį bendradarbiavimą. Kokybinis tyrimas atskleidė, kad bendrojo ugdymo įstaigų darbuotojai dalyvavimą švietimo tarptautinimo veiklose vertina teigiamai ir mato realius pokyčius, kuriuos lemia dalyvavimas šiose veiklose.

Abiejų tyrimo dalių rezultatai sutapo vertinant pedagogų kompetencijų tobulėjimą kaip vieną svarbiausių tarptautinimo veiklų rezultatų: statistinių duomenų analizė išryškino aktyvų pedagogų įsitraukimą į mobilumo veiklas bei virtualaus bendradarbiavimo platformas; o interviu metu informantai akcentavo pedagoginių, skaitmeninių, tarpkultūrinių ir komunikavimo kompetencijų stiprėjimą, naujų ugdymo metodų taikymą bei didesnę atvirumą inovacijoms. Taigi, tiek statistiniai duomenys, tiek informantų patirtys liudija, kad pedagogų profesinis tobulėjimas yra vienas iš svarbiausių švietimo tarptautinimo rezultatų.

Taip pat sutapo abiejų tyrimo dalių rezultatai vertinant švietimo tarptautinimo veiklų poveikį ugdymo procesui ir mokinių ugdymui. Antrinių duomenų analizė parodė aktyvesnius mokinių mobilumus, augančias projektinio mokymo, tarptautinio bendradarbiavimo ir kompetencijų ugdymo apimtis. Kokybinio tyrimo metu informantai akcentavo didesnę mokinių įsitraukimą, motyvaciją, aktyvesnį bendradarbiavimą, praktinių kompetencijų ugdymą bei pozityvius ugdymo organizavimo

pokyčius mokyklose. Tai rodo, kad statistiškai fiksuojamas tarptautinių veiklų augimas praktikoje atsispindi per realius ugdymo proceso pokyčius.

Tuo pačiu išryškėjo ir tam tikri skirtumai tarp antrinių duomenų analizės bei interviu kaip tyrimo metodų. Statistiniai duomenys parodė švietimo tarptautinimo veiklų mastą, dalyvių skaičių, projektų apimtį ir bendras tarptautinimo tendencijas, tačiau neatskleidė, ar ir kaip šios veiklos veikia kasdienę pedagoginę praktiką ar mokyklos kultūrą. Tuo tarpu kokybinis tyrimas leido identifikuoti konkrečius ugdymo proceso pokyčius: formuojamojo vertinimo taikymą, aktyvesnį projekcinį mokymą, reflektavimą, bendradarbiavimą bei dėmesį individualiai mokinių pažangai. Interviu metu taip pat išryškėjo kai kurie emociniai ir organizaciniai aspektai, kurių statistiniai duomenys neatskleidė, pvz., didėjanti pedagogų motyvacija, augantis profesinis pasitikėjimas savimi ar administraciniai sunkumai įgyvendinant projektus.

Empirinio tyrimo rezultatai glaudžiai siejasi ir su teorinėje darbo dalyje atlikta mokslinės literatūros bei politikos dokumentų analize. Teorinėje dalyje, atlikus Council of the European Union, European Commission, OECD, Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Švietimo mainų paramos fondo, Nacionalinės švietimo agentūros ir kt. dokumentų bei publikacijų analizę, akcentuota, kad švietimo tarptautinimas ES ir Lietuvos švietimo politikoje siejamas su ugdymo kokybės gerinimu, inovacijų diegimu, pedagogų kompetencijų tobulėjimu, tarpkultūrinio bendradarbiavimo stiprinimu bei mokinių kompetencijų ugdymu. Interviu rezultatai parodė, kad praktikoje pedagogai ir mokyklų vadovai tarptautines veiklas taip pat pirmiausia sieja su profesiniu augimu, inovatyvesniu ugdymu, aktyvesniu mokinių įsitraukimu bei mokyklos kultūros pokyčiais. Teorinėje dalyje aptartuose moksliniuose tyrimuose, atliktų Y. Akdemir ir kt., A. Baranowski, B. Barbosa ir kt., J. Birova ir Klinka, A. Brück-Hübner, E. Çınar ir kt., de Castro ir kt., Y. Liu ir Shirley, A. Maden, P.C. Martins ir kt., L. Perla ir kt., C. Redecker, T.B. Sørensen, ir L. Graf, akcentuota, kad dalyvavimas švietimo tarptautinimo veiklose dažniausiai turi netiesioginį poveikį ugdymo kokybei per pedagogų kompetencijų stiprėjimą, naujų metodų taikymą, bendradarbiavimo kultūros formavimąsi ir mokinių motyvacijos augimą. Kokybinio tyrimo rezultatai šias teorines prielaidas patvirtino: informantai dalyvavimo tarptautinėse veiklose tiesiogiai nesiejo su mokslumo rezultatų gerėjimu, tačiau vieningai akcentavo teigiamus pokyčius ugdymo procese, mokinių motyvacijoje, pedagogų profesinėje praktikoje bei mokyklos mikroklimatė.

Apibendrinant galima teigti, kad antrinių duomenų analizė leido identifikuoti pagrindines Lietuvos švietimo tarptautinimo tendencijas ir mastą, o kokybinis tyrimas padėjo atskleisti, kaip šios tendencijos pasireiškia praktikoje bei kokį poveikį daro pedagogų kompetencijų tobulėjimui, jų darbui, mokinių ugdymui, mokyklos kultūrai ir ugdymo kokybei. Abiejų tyrimo dalių rezultatai vieni kitus papildė ir iš esmės patvirtina teorinėje darbo dalyje aptartas prielaidas apie švietimo tarptautinimo veiklų

teigiamą įtaką pedagogų kompetencijų tobulėjimui bei ugdymo kokybės gerinimui bendrojo ugdymo sektoriuje.

Atliekant tyrimą išryškėjo keletas ribotumų, galėjusių turėti įtakos tyrimo rezultatams ir jų interpretacijai. Vienas pagrindinių ribotumų susijęs su viešai prieinamų statistinių duomenų stoka, nors „Erasmus+“, eTwinning ir Nordplus programų statistika leidžia analizuoti bendrą Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų įsitraukimą į tarptautines veiklas, viešuose šaltiniuose trūksta detalių bei išsamių duomenų apie tiesioginį šių veiklų poveikį pedagogų kompetencijų tobulėjimui ar mokinių akademiniams rezultatams. Dėl šios priežasties poveikis ugdymo kokybei daugiausia vertintas netiesiogiai - per ugdymo proceso, pedagoginės praktikos ir mokyklos kultūros pokyčius.

Kitas tyrimo ribotumas susijęs su kokybinio tyrimo imtimi, tyrime dalyvavo 6 informantai, todėl gauti rezultatai atskleidžia konkrečių tyrimo dalyvių patirtis ir požiūrį, tačiau negali būti apibendrinami visoms Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigoms. Taip pat dauguma informantų turėjo teigiamos dalyvavimo tarptautinėse veiklose patirties, todėl tyrime galėjo labiau atsiskleisti pozityvūs tarptautinimo aspektai ir neišryškėti tam tikri svarbūs neigiami niuansai. Tyrimo rezultatus galėjo paveikti ir subjektyvus informantų vertinimas, interviu metu informantai rėmėsi asmenine profesine patirtimi, todėl jų pateikti vertinimai bei įžvalgos priklausė nuo individualios darbo aplinkos, dalyvavimo intensyvumo, motyvacijos bei asmeninio požiūrio į tarptautines veiklas.

Tyrimo ribotumu galima laikyti ir tai, kad darbe nebuvo analizuojamas mokinių požiūris bei patirtys dalyvaujant švietimo tarptautinimo veiklose. Tyrimas orientuotas į pedagogų, mokyklų vadovų ir švietimo ekspertų perspektyvą, todėl mokinių patirtys ir jų vertinimai liko už šio tyrimo ribų.

Nepaisant išskirtų ribotumų, atliktas tyrimas leido atskleisti pagrindines Lietuvos bendrojo ugdymo tarptautinimo tendencijas, identifikuoti pedagogų ir švietimo ekspertų vertinamus pokyčius bei geriau suprasti tarptautinių veiklų reikšmę pedagogų profesiniam tobulėjimui ir ugdymo kokybei.

IŠVADOS

1. Švietimo tarptautinimas bendrojo ugdymo srityje apima kryptingą mokyklų, pedagogų ir mokinių įsitraukimą į tarptautines veiklas, mobilymus, projektus, partnerystes ir bendradarbiavimo tinklus. Bendrojo ugdymo tarptautinimas nėra savitikslių projektinė veikla - jo reikšmė atsiskleidžia tada, kai tarptautinė patirtis perkeliama, integruojama į ugdymo procesą, pedagoginę praktiką, mokyklos vadybą ir organizacinę kultūrą.

2. ES švietimo politikos dokumentuose tarptautinimas laikomas viena iš ugdymo kokybės gerinimo priemonių, kuri apima įtrauktį, skaitmeninę transformaciją, pedagogų profesinį tobulėjimą, inovacijas ir mokinių kompetencijų ugdymą. „Erasmus+“, eTwinning ir kitos tarptautinės priemonės sudaro sąlygas bendrojo ugdymo įstaigoms plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą, perimti kitų šalių gerąsias praktikas, tobulinti pedagogų kvalifikaciją ir diegti naujas ugdymo praktikas.

3. Lietuvos švietimo tarptautinimo politika bendrojo ugdymo srityje įgyvendinama orientuojantis į ES švietimo politikos kryptis ir prioritetus per regionines programas: „Erasmus+“, eTwinning ir Nordplus. Statistiniai duomenys rodo, kad bendrojo ugdymo įstaigų įsitraukimas į tarptautines veiklas auga, ypač „Erasmus+“ KA1 mobilumo programoje. 2024 - 2025 m. padidėjo bendrojo ugdymo mobilymų skaičius, išaugo mokinių mobilymų dalis, o bendrasis ugdymas sustiprino savo poziciją tarp kitų švietimo sričių. Tai rodo stiprėjantį Lietuvos bendrojo ugdymo integravimąsi į Europos švietimo erdvę bei augantį tarptautinių veiklų vaidmenį nacionalinėje švietimo politikoje.

4. Bendrojo ugdymo kokybė šiuolaikinėje švietimo politikoje ir vadyboje yra vertinama ne tik pagal akademinis mokinių rezultatus, bet ir pagal ugdymo proceso kokybę, mokinių pažangą, kompetencijų ugdymą, įtrauktį, mokymosi motyvaciją, pedagogų kvalifikaciją, mokyklos bendradarbiavimo kultūrą, gebėjimą diegti inovacijas ir prisitaikyti prie kintančių švietimo poreikių. Tyrimas atskleidė, kad švietimo tarptautinimo veiklos didžiausią įtaką turi tiems kokybės aspektams, kurie susiję su ugdymo proceso organizavimu, pedagogų kompetencijomis, mokinių įsitraukimu ir mokyklos kultūra.

5. Didėja Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų dalyvavimo tarptautinėse veiklose apimtys. „Erasmus+“ duomenys rodo didėjantį mobilymų skaičių, ypač mokinių mobilymo srityje. eTwinning duomenys atskleidžia aktyvų Lietuvos mokyklų ir pedagogų įsitraukimą į virtualų tarptautinį bendradarbiavimą. Nordplus duomenys rodo, kad Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigos dalyvauja ir regioniniame Šiaurės bei Baltijos šalių bendradarbiavime, nors šios programos mastas yra mažesnis nei „Erasmus+“. Švietimo tarptautinimo veiklos tampa ne paviene ir epizodine, o nuolatine bendrojo ugdymo įstaigų veiklos dalimi.

6. Dalyvavimas tarptautinėse veiklose daro įtaką pedagogų kvalifikacijos tobulėjimui: pedagogai perima naujus mokymo metodus, dažniau taiko projektinį ugdymą, skaitmenines priemones,

refleksiją, formuojamąjį vertinimą, ugdymo diferencijavimą ir tarpdalykines veiklas. Taip pat tobulinamos jų tarpkultūrinės, komunikavimo, skaitmeninės ir bendradarbiavimo kompetencijos. Tarptautinės veiklos daro poveikį ugdymo kokybei ne tiesiogiai bet per pedagogų kompetencijų tobulėjimą, pasikeitusią pedagoginę praktiką, aktyvesnį mokinių įsitraukimą, integruotų, įtraukių, projektinių veiklų organizavimą, glaudesnį mokytojų bendradarbiavimą ir atviresnės organizacinės kultūros formavimąsi.

REKOMENDACIJOS

1. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai rekomenduojama užtikrinti ir stiprinti švietimo tarptautinimo politikos tęstinumą bendrojo ugdymo srityje, tarptautines veiklas integruojant į ilgalaikes švietimo kokybės gerinimo programas, o pedagogų profesinį tobulėjimą tarptautinėse veiklose laikyti viena iš prioritetinių kvalifikacijos tobulinimo bei plėtros priemonių.

2. Savivaldybėms rekomenduojama sudaryti palankesnes sąlygas bendrojo ugdymo įstaigoms dalyvauti tarptautinėse veiklose, teikiant projektų administravimo ir metodinę pagalbą bei skatinant tarptautinių projektų patirties sklaidą savivaldybės lygmeniu.

3. Švietimo mainų paramos fondui ir kitoms švietimo tarptautinimo projektus administruojančioms institucijoms rekomenduojama didinti su projektų rengimu ir administravimu susijusios metodinės pagalbos teikimą bei ieškoti galimybių mažinti su projektų įgyvendinimu susijusią administracinę naštą, tenkančią pedagogams ir mokyklų administracijoms.

4. Pedagogų profesinėms sąjungoms, švietimo asociacijoms ir kitoms švietimo politikai įtaką darančioms organizacijoms rekomenduojama aktyviau skatinti pedagogų įsitraukimą į švietimo tarptautinimo veiklas, didinti informacijos apie galimybes dalyvauti tarptautiniuose projektuose sklaidą bei skatinti dalijimąsi gerąja praktika tarp mokyklų bendruomenių.

5. Bendrojo ugdymo įstaigoms rekomenduojama dalyvavimą švietimo tarptautinimo veiklose įtraukti į ilgalaikę mokyklos strategiją, tarptautines veiklas siejant su konkrečiais mokyklos poreikiais: įtrauktimi, skaitmeninių kompetencijų stiprinimu, projektiniu ugdymu, vertinimo praktika, mokinių pažangos stebėseną ar tarpkultūrinių kompetencijų ugdymu.

6. Bendrojo ugdymo įstaigoms taip pat rekomenduojama užtikrinti aktyvesnę dalyvavimo tarptautinėse veiklose rezultatų sklaidą mokyklos bendruomenėje, sudarant sąlygas bei skatinant pedagogus dalintis žiniomis, įgyta patirtimi, naujais metodais ir praktinėmis veiklomis metodinėse grupėse bei bendruose mokyklos susitarimuose.

7. Mokyklų vadovams rekomenduojama skatinti ir didinti mokinių įsitraukimą į tarptautines veiklas sudarant daugiau galimybių mokinių mobilumams, projektinėms veikloms bei virtualiam tarptautiniam bendradarbiavimui.

8. Tyrėjams rekomenduojama toliau analizuoti švietimo tarptautinimo poveikį bendrojo ugdymo kokybei, ypatingą dėmesį skiriant ilgalaikiam dalyvavimo tarptautinėse veiklose poveikiui ugdymo kokybei, mokinių pasiekimams, pedagogų profesiniam tobulėjimui bei mokyklų organizacinės kultūros pokyčiams.

Tolimesnių tyrimų kryptys:

- Tikslinga atlikti platesnį kiekybinį tyrimą, kuris leistų įvertinti, ar mokyklų dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose intensyvumas statistiškai siejasi su konkrečiais ugdymo kokybės rodikliais.

- Reikėtų tirti ne tik mokyklų vadovų pedagogų, bet ir mokinių bei tėvų patirtis dalyvaujant tarptautinėse veiklose.

- Vertinga būtų atlikti ilgalaikį tyrimą, stebint, kaip pedagogų mobilumuose įgyta patirtis po kelerių metų atspindi mokyklos veikloje ir mokinių akademinuose pasiekimuose.

- Tolimesniuose tyrimuose svarbu ieškoti tikslesnių duomenų apie švietimo tarptautinimo veiklų poveikį mokinių pasiekimams, pažangai ir kompetencijų ugdymui.

LITERATŪRA

1. „Erasmus+”. (2025). *Mobility for pupils and staff in school education*. Prieiga per internetą: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-b/key-action-1/school-pupils-and-staff>
2. Akdemir, Y., Uludağ, F., Yıldırım, S., & Ertem, H. Y. (2024). *The role of eTwinning projects on teachers' professional development: A case study*. *International Journal of Didactical Studies*, 5(1), Article 22199. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.33902/IJODS.202422199>
3. Altbach, P. G., & Knight, J. (2007). *The internationalization of higher education: Motivations and realities*. *Journal of Studies in International Education*, 11(3–4), 290–305. Prieiga per internetą: https://www.researchgate.net/publication/225083494_The_Internationalization_of_Higher_Education_Motivations_and_Realities
4. Baranowski, A. (2017). *The case study of Erasmus+ programme. Project's influence on participants' digital competence, youth multilingualism and work perspectives in Europe 2015–2017*. *World Scientific News*, 89, 157–174. Prieiga per internetą: https://www.researchgate.net/publication/340223559_The_case_study_of_Erasmus_programme_Project%27s_influence_on_participants%27_digital_competence_Youth_multilingualism_and_work_perspectives_in_Europe
5. Barbosa, B., Santos, C. A., & Prado-Meza, C. M. (2020). *There is no one way to internationalization at home: Virtual mobility and student engagement through formal and informal approaches to curricula*. *Revista Lusófona de Educação*, 47(47), 85–98. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.24140/issn.1645-7250.rle47.06>
6. Birova, J., ir Klinka, T. (2024). *Some reflections on the benefits of the professional development training course “With Education to Plurilingualism” managed through the Erasmus Plus program*. *Journal of Education Culture and Society*, 15(2), 363–371. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.15503/jecs2024.2.363.371>
7. Brück-Hübner, A., Müller, U. B., ir Seifert, A. (Eds.). (2024). *Internationalization of teacher education in higher education: Theories, concepts and practical approaches of virtual, blended and physical mobility*. wbv Publikation. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.3278/9783763977352>
8. Çınar, E., Avaroğlu, N., Tunç, G., & Taşkaya, S. (2024). *An analysis of the impact of eTwinning projects on teachers and students in terms of teachers' views*. *Journal of Education and New Approaches*, 7(1), 1–9. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.52974/jena.1358931>
9. Council of the European Union. (2018a). *Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning*. *Official Journal of the European Union*, C 189, 1–13. Prieiga per internetą: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01))

10. Council of the European Union. (2018b). *Council Recommendation of 22 May 2018 on promoting common values, inclusive education, and the European dimension of teaching*. Official Journal of the European Union, C 195, 1–5. Prieiga per internetą: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H0607\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H0607(01))
11. Council of the European Union. (2018c). *Council Recommendation of 26 November 2018 on promoting automatic mutual recognition of higher education and upper secondary education and training qualifications and the outcomes of learning periods abroad*. Official Journal of the European Union, C 444, 1–10. Prieiga per internetą: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H1210\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H1210(01))
12. Council of the European Union. (2021). *Council Resolution on a strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond (2021–2030)*. Official Journal of the European Union, C 66, 1–21. Prieiga per internetą: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021G0226\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021G0226(01))
13. Council of the European Union. (2022a). *Council Recommendation of 16 June 2022 on learning for the green transition and sustainable development*. Official Journal of the European Union, C 243, 1–9. Prieiga per internetą: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022H0627\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022H0627(01))
14. Council of the European Union. (2022b). *Council Recommendation of 28 November 2022 on Pathways to School Success and replacing the Council Recommendation of 28 June 2011 on policies to reduce early school leaving*. Official Journal of the European Union, C 469, 1–19. Prieiga per internetą: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?from=EN&uri=OJ:C:2022:469:FULL>
15. de Castro, M. G. A., ir García-Peñalvo, F. J. (2023). *Systematic review of Erasmus+ projects labelled as good practice and related to e-learning and ICT: Some case studies*. Heliyon, 9(11), e22331. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e22331>
16. de Wit, H. (2020). *Internationalization of higher education: The need for a more ethical and qualitative approach*. Journal of International Students, 10(1), i–iv. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.32674/jis.v10i1.1893>
17. Dolowitz, D. P., ir Marsh, D. (2000). *Learning from abroad: The role of policy transfer in contemporary policy - making*. Governance: An International Journal of Policy and Administration, 13(1), 5–24. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1111/0952-1895.00121>
18. Elo, S., ir Kyngäs, H. (2008). *The qualitative content analysis process*. Journal of Advanced Nursing, 62(1), 107–115. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x>
19. ENQA, ESU, EUA, ir EURASHE. (2015). *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. Prieiga per internetą:

https://ehea.info/media.ehea.info/file/2015_Yerevan/72/7/European_Standards_and_Guidelines_for_Quality_Assurance_in_the_EHEA_2015_MC_613727.pdf

20. Erasmus+. (2025a). *Erasmus quality standards for mobility projects - VET, adults, schools*. Prieiga per internetą: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/documents-and-guidelines/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools>

21. European Commission. (2011). *Tackling early school leaving: A key contribution to the Europe 2020 Agenda*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52011DC0018>

22. European Commission. (2020). *Communication on achieving the European Education Area by 2025*. Prieiga per internetą: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52020DC0625>

23. European Commission. (2020a). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on achieving the European Education Area by 2025* (COM (2020) 625 final). EUR-Lex. Prieiga per internetą: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0625>

24. European Commission. (2020b). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Digital Education Action Plan 2021–2027. Resetting education and training for the digital age* (COM (2020) 624 final). Prieiga per internetą: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0624>

25. European Commission. (2020c). *Digital Education Action Plan 2021–2027: Resetting education and training for the digital age*. Prieiga per internetą: https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/document-library-docs/deap-swd-sept2020_en.pdf

26. European Commission. (2021). *Embedding eTwinning in national educational policies: From practice to policy (Monitoring Report 2021)*. Prieiga per internetą: https://harno.ee/sites/default/files/documents/2022-11/embedding%20etwinning%20in%20national%20educational%20policies-EC0221246ENN_0.pdf

27. European Commission. (2023). *Education and Training Monitor 2023*. Prieiga per internetą: <https://education.ec.europa.eu/document/education-and-training-monitor-2023>

28. European Commission. (2023a). *Strategic framework. European Education Area*. Prieiga per internetą: <https://education.ec.europa.eu/about-eea/strategic-framework>

29. European Commission. (2023b). *Digital Education Action Plan: policy background (2021–2027)*. *European Education Area*. Prieiga per internetą: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>

30. European Commission. (2023c). *Erasmus+ programme guide*. Prieiga per internetą: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide>

31. European Commission. (2025). *European Education Area explained*. Prieiga per internetą: <https://education.ec.europa.eu/about-eea/the-eea-explained>
32. European Commission. (2025a). *Teachers, trainers and school leaders. European Education Area*. Prieiga per internetą: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/teachers-trainers-and-school-leaders>
33. European Commission. (2025b). *The European Education Area in the world. European Education Area*. Prieiga per internetą: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/eea-in-the-world>
34. European Commission. (2025c). *European Education Area explained*. European Education Area. Prieiga per internetą: <https://education.ec.europa.eu/about-eea/the-eea-explained>
35. European Commission. (2025d). *eTwinning annual theme 2025/2026: Skills for life. European School Education Platform*. Prieiga per internetą: <https://school-education.ec.europa.eu/en/discover/news/etwinning-annual-theme-20252026-skills-life>
36. European Commission. (2025e). *Erasmus+ programme guide 2026*. Prieiga per internetą: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2025-11/programme-guide-2026_en.pdf
37. European Commission. (2026). *Are you the next eTwinning School? European School Education Platform*. Prieiga per internetą: <https://school-education.ec.europa.eu/en/discover/news/are-you-next-etwinning-school>
38. European Parliament and Council of the European Union. (2021). *Regulation (EU) 2021/817 establishing Erasmus+: the Union Programme for education and training, youth and sport and repealing Regulation (EU) No. 1288/2013*. Prieiga per internetą: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R0817>
39. European School Education Platform. (n.d.). *About eTwinning*. Prieiga per internetą: <https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning>
40. European Union. (2016). *Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union: Article 165. Official Journal of the European Union, C 202, 120–121*. Prieiga per internetą: https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/art_165/oj/eng
41. Gaižauskaitė, I., ir Valavičienė, N. (2016). *Socialinių tyrimų metodai: kokybinis interviu. Registrų centras*. Prieiga per internetą: <https://cris.mruni.eu/cris/entities/publication/ae270b95-3810-4364-8886-d8bda99d3d84>
42. Howlett, M. (2005). *What is a policy instrument? Tools, mixes, and implementation styles*. In M. Eliadis, M. Hill, & M. Howlett (Eds.), *Designing government: From instruments to governance* (pp. 31–50). McGill-Queen's University Press.. Prieiga per internetą: https://www.researchgate.net/profile/Michael-Howlett-2/publication/285756495_What_is_a_policy_instrument_Tools_mixes_and_implementation_styles/lin

[ks/58f2a996a6fdcc11e569edad/What-is-a-policy-instrument-Tools-mixes-and-implementation-styles.pdf](https://www.ica.nl/studies/ica/timss)

43. International Association for the Evaluation of Educational Achievement. (2024). *TIMSS 2023. Trends in International Mathematics and Science Study*. Prieiga per internetą: <https://www.ica.nl/studies/ica/timss>

44. International Association for the Evaluation of Educational Achievement. (2023). *PIRLS 2021. Progress in International Reading Literacy Study*. Prieiga per internetą: <https://www.ica.nl/studies/ica/pirls>

45. International Association for the Evaluation of Educational Achievement. (2020). *TIMSS 2019. International results in mathematics and science*. Prieiga per internetą: <https://timss2019.org/reports/>

46. International Association for the Evaluation of Educational Achievement. (2017). *PIRLS 2016 International results in reading*. Prieiga per internetą: <https://pirls2016.org/pirls/student-achievement/>

47. Ivasciuc, I.-S., Marinescu, N., & Ispas, A. (2025). *Unlocking new horizons: Teacher mobility and competence growth via Erasmus exchange programs*. *Education Sciences*, 15(6), 712. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.3390/educsci15060712>

48. Knight, J. (2015). *Updating the definition of internationalization*. Prieiga per internetą: https://goglobal.fiu.edu/_assets/docs/knight-2015-updated-definition-of-internationalization.pdf

49. Lietuvos Respublikos Seimas. (1991). *Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas*. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smsm.lt/wp-content/uploads/2025/09/Lietuvos-Respublikos-svietimo-istatymas_svietstrat.pdf

50. Lietuvos Respublikos Seimas. (2011). *Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas*. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.395105>

51. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. (2016). *Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika*. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/b94e0c50f5af11e58a059f41f96fc264>

52. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2021). *2021–2030 metų švietimo plėtros programa*. Prieiga per internetą: <https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/Administracine%20informacija/planavimo%20doku mentai/pletros%20programos/%C5%A0PP%20%28projektas%202021-09-30%29.pdf>

53. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2022). *Dėl priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo*. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/1a764050239511edb4cae1b158f98ea5>

54. Lietuvos Respublikos Vyriausybė. (2020). *Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2050“*. Prieiga per internetą: <https://lr.v.lt/lt/lietuva-2050>
55. Liu, Y., ir Shirley, T. (2021). *Without crossing a border: Exploring the impact of shifting study abroad online on students' learning and intercultural competence development during the COVID-19 pandemic*. *Online Learning*, 25(1), 182–194. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.24059/olj.v25i1.2471>
56. Maden, A. (2025). *eTwinning as a collaboration platform in education: eTwinning projects in language education in the context of teachers' views*. *International Online Journal of Primary Education*. Prieiga per internetą: <https://www.iojpe.org/index.php/iojpe/article/view/458>
57. Martins, P. C., Tinoca, L., & Alves, M. G. (2024). *On the effects of Erasmus+ KA 1 mobilities for continuing professional development in teachers' biographies: A qualitative research approach with teachers in Portugal*. *International Journal of Educational Research Open*, 7, Article 100368. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1016/j.ijedro.2024.100368>
58. Meyers, C., Mayerl, M., ir Fennes, H. (2020). *Exploring inclusion in Erasmus+ Youth in Action: Effects of inequalities on learning outcomes*. RAY Network. Prieiga per internetą: https://researchyouth.net/wp-content/uploads/2020/12/RAY_inclusion_report_v17-20200918_layout.pdf
59. Nacionalinė švietimo agentūra. (2021). *Bendrojo ugdymo mokyklų išorinis vertinimas*. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smsm.lt/kokybes-vertinimo-departamentas/isorinis-veiklos-kokybes-vertinimas/mokyklu-vykdančiu-bendrojo-ugdymo-programas-vertinimas/>
60. Nacionalinė švietimo agentūra. (2022). *Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, vertinimas. Išorinis veiklos kokybės vertinimas*. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2022/02/Mokyklu-veiklos-kokybes-isorinio-vertinimo-metodika.pdf>
61. Nacionalinė švietimo agentūra. (2022a). *Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2022 įtraukusis ugdymas*. Prieiga per internetą: https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/tyrimai_ir_analizes/2022/Svietimas_Lietuvoje_2022.pdf
62. Nacionalinė švietimo agentūra. (2023). *Atnaujintas ugdymo turinys ir priemonės*. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smsm.lt/ugdymo-departamentas/ugdymas-ir-prevencija/ugdymo-turinys-ir-priemones/>
63. Nye, J. S. (2017). *Soft power: The origins and political progress of a concept*. *Palgrave Communications*, 3, Article 17008. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1057/palcomms.2017.8>
64. Nordic Council of Ministers. (2025). *The Nordplus Handbook 2025*. Prieiga per internetą: <https://nordplusonline.org/globalassets/documents/conditions/the-nordplus-handbook-2025.pdf>

65. Nordplus. (2024). *Dalinamės programos „Nordplus“ 2024 m. rezultatai ir galimybės*. Prieiga per internetą: <https://www.nordplus.lt/2024/05/20/dalinames-programos-nordplus-2024-m-rezultatai-ir-galimybes/>
66. Nordplus. (2025). *Kindergartens have become much more sustainable*. Prieiga per internetą: <https://nordplusonline.org/about-nordplus/project-stories/kindergartens-have-become-much-more-sustainable/>
67. Nordplus. (2025). *Skelbiame 2025 m. Nordplus programos paraiškų atrankos rezultatus*. Prieiga per internetą: <https://www.nordplus.lt/2025/05/29/skelbiame-2025-m-nordplus-programos-paraisku-atrankos-rezultatai/>
68. Nordplus. (n.d.-a). *About Nordplus*. Prieiga per internetą: <https://nordplusonline.org/about-nordplus/about-nordplus/>
69. Nordplus. (n.d.-b). *Nordplus Junior*. Prieiga per internetą: <https://nordplusonline.org/shortcut-to-programmes/nordplus-junior/>
70. Nordplus. (n.d.-c). *Themes and focus areas*. Prieiga per internetą: <https://nordplusonline.org/folder/themes-and-focus-areas/>
71. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2017). *Reviews of National Policies for Education. Education in Lithuania*. OECD Publishing. Prieiga per internetą: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2017/10/education-in-lithuania_g1g8073f/9789264281486-en.pdf
72. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2018). *The future of education and skills: Education 2030*. OECD Publishing. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1787/54ac7020-en>
73. Organisation for Economic Co-operation and Development OECD. (2019). *PISA 2018 results (Volume I): What students know and can do*. Prieiga per internetą: https://www.oecd.org/en/publications/pisa-2018-results-volume-i_5f07c754-en.html
74. Organisation for Economic Co-operation and Development OECD. (2019). *TALIS 2018 results (Volume I): Teachers and school leaders as lifelong learners*. Prieiga per internetą: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2019/06/talis-2018-results-volume-i_03d63387/1d0bc92a-en.pdf
75. Organisation for Economic Co-operation and Development OECD. (2021). *Education Policy Outlook: Lithuania*. Prieiga per internetą: <https://www.oecd.org/education/policy-outlook/lithuania>
76. Organisation for Economic Co-operation and Development OECD. (2023a). *PISA 2022 results (Volume I and II): Country note – Lithuania*. OECD Publishing. Prieiga per internetą:

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/11/pisa-2022-results-volume-i-and-ii-country-notes_2fca04b9/lithuania_5d2b4d78/633ad03a-en.pdf

77. Organisation for Economic Co-operation and Development OECD. (2021a). *TALIS 2018 results (Volume II): Teachers and school leaders as valued professionals*. Prieiga per internetą: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2020/03/talis-2018-results-volume-ii_367e0acb/19cf08df-en.pdf

78. Organisation for Economic Co-operation and Development OECD. (2023). *PISA 2022 results (Volume I): The state of learning and equity in education*. Prieiga per internetą: <https://www.oecd.org/publication/pisa-2022-results/>

79. Organisation for Economic Co-operation and Development OECD. (n. d.). *Student engagement and motivation*. Prieiga per internetą: <https://www.oecd.org/en/topics/sub-issues/student-engagement-and-motivation.html>

80. Parents International. (2024). *Parental engagement in Happy Schools*. Prieiga per internetą: <https://parentsinternational.org/parental-engagement-in-happy-schools/>

81. Perla, L., Vinci, V., ir Agrati, L. S. (2025). *The Italian way to the Europeanisation of teacher education: An analysis of reforms and the ongoing experience of digital transformation*. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 15(1), 147–174. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.26529/cepsj.1714>

82. Redecker, C. (2017). *European framework for the digital competence of educators: DigCompEdu*. Publications Office of the European Union. Prieiga per internetą: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fcc33b68-d581-11e7-a5b9-01aa75ed71a1/language-en>

83. Şahin, G., Gökçe, H., Karabulut, H., & Kariper, İ. A. (2024). *Learning community eTwinning: A literature review*. *Discover Education*, 3, 185. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1007/s44217-024-00298-1>

84. Sørensen, T. B., ir Graf, L. (2024). *A European experiment in governing teacher education and training: The case of the Erasmus+ Teacher Academies*. *Education Inquiry*. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1080/20004508.2024.2390713>

85. Soulé, M. V. (2025). *Contextualizing Internationalization at Home: academic perspectives from Cypriot higher education in a changing global landscape*. *Frontiers in Education*, 10, 1657401. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.3389/feduc.2025.1657401>

86. Švietimo mainų paramos fondas. (2016). *Kaip kvalifikacijos tobulinimas užsienyje stiprina mokytojų lyderystę*. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smsm.lt/wp-content/uploads/2025/10/Kvalifikacijos-tobulinimas-uzsienyje.pdf>

87. Švietimo mainų paramos fondas. (2024). *eTwinning Lietuvoje*. Prieiga per internetą: <https://smpf.lrv.lt/lt/projektai/igyvendinti-projektai/etwinning-igyvendintas/>
88. Švietimo mainų paramos fondas. (2025). *ŠMPF metinė veiklos ataskaita 2024 m.* Prieiga per internetą: https://smpf.lrv.lt/public/canonical/1741778304/512/Metine-ataskaita_2024.pdf
89. Švietimo mainų paramos fondas. (2026). *ŠMPF metinė veiklos ataskaita 2025 m.* Prieiga per internetą: <https://smpf.lrv.lt/public/canonical/1774244975/698/%C5%A0MPF%20veiklos%20ataskaita%202025%20m.%20galutine.pdf>
90. Švietimo mainų paramos fondas. (n. d.). *Švietimo organizacijų akreditavimas*. Prieiga per internetą: <https://www.erasmus-plus.lt/organizaciju-akreditavimas-svietimo-srityje/#kokia-nauda-duoda-erasmus-akreditacija>
91. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2021). *2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programa*. Prieiga per internetą: <https://smsm.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2023/12/rkSCXxMtI98.pdf>
92. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2024). Lietuvos aukštojo mokslo tarptautiskumo skatinimo prioritetai. Prieiga per internetą: <https://smsm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/smm-studijos/studiju-tarptautiskumas/liuvos-aukstojo-mokslo-tarptautiskumo-skatinimo-prioritetai/>
93. Toropova, A., Myrberg, E., ir Johansson, S. (2021). *Teacher job satisfaction: The importance of school working conditions and teacher characteristics*. *Educational Review*, 73(1), 71–97. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1080/00131911.2019.1705247>
94. UNESCO Institute for Statistics. (n. d.). *Data for the Sustainable Development Goals*. *UIS data portal*. Prieiga per internetą: <https://uis.unesco.org/en/home>
95. UNESCO International Bureau of Education. (2021). *Reaching out to all learners: a resource pack for supporting inclusion and equity in education*. Prieiga per internetą: https://www.ibe.unesco.org/sites/default/files/medias/fichiers/2023/10/unesco_bie_2021_web_inclusive_education_resrouce_pack.pdf
96. UNESCO. (2020). *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all*. Prieiga per internetą: <https://en.unesco.org/gem-report/report/2020/inclusion>
97. Valstybinė lietuvių kalbos komisija. (n.d.). *Europeizacija europėjimas. Lietuvių kalbos naujažodžių duomenynas*. Prieiga per internetą: https://xn--ratija-ckb.lt/zodis/http%253A%252F%252Fwww.lexinfo.net%252FImf%2523zodynas.Lietuvi%25C5%25B3_kalbos_nauja%25C5%25BEod%25C5%25BEi%25C5%25B3_duomenynas.europeizacija.LexicalEntry-4b3b0598eac6eee82673fc05c31b6e2e/

98. Veiga, F. H. (2012). *Proposal to the PISA of a new scale of students' engagement in school*. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 46, 1224–1231. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.05.279>
99. Vilniaus rajono savivaldybė. (2025). *Nordplus Junior project "Alice in Digi-land": A youth journey through the digital world*. Prieiga per internetą: <https://vrsa.lt/en/news/152/nordplus-junior-project-alice-in-digi-land-a-youth-journey-through-the-digital-world%3A7725>
100. Vilniaus universitetas. (2020). *Studijų tarptautiškumo gairės* (PDF). Prieiga per internetą: https://tvs.vu.lt/uploads/Studiju_tarptautiskumo_gaires_A4_LT_v7_202004_946fff208e.pdf
101. Wikipedia contributors. (2016). *Subsidiarumas*. *Wikipedia*. Prieiga per internetą: <https://lt.wikipedia.org/wiki/Subsidiarumas>
102. Želvys, R. (2018). *Europos Sąjungos švietimo politika: paskaitų konspektas*. Vilnius: Vilniaus universitetas. Prieiga per internetą: https://www.fsf.vu.lt/dokumentai/Želvys_R._2018._Europos_Sąjungos_švietimo_politika._Paskaitų_konspektas._.pdf

SANTRAUKA

Darbo tema - Lietuvos švietimo tarptautinimo politikos įtaka bendrojo ugdymo kokybei. Darbo aktualumas kyla iš augančio švietimo tarptautinimo vaidmens Europos Sąjungos ir Lietuvos švietimo politikoje bei siekio gerinti bendrojo ugdymo kokybę stiprinant ir plečiant pedagogų kompetencijas, skatinant tarptautinį bendradarbiavimą ir inovatyvių, pažangių ugdymo metodų taikymą. Švietimo tarptautinimo veiklos švietimo politikoje dažnai siejamos su ugdymo kokybės gerinimu, tačiau išlieka neaišku, kokį realų poveikį jos daro pedagogų kvalifikacijos tobulėjimui ir bendrojo ugdymo kokybei.

Tyrimo problema - nepakankamai aiškus, moksliniais tyrimais nepagrįstas ryšys tarp bendrojo ugdymo įstaigų dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose, pedagogų kompetencijų tobulėjimo ir bendrojo ugdymo kokybės rodiklių. Tyrimo objektas – Lietuvos švietimo tarptautinimo politika bendrojo ugdymo srityje, pedagogų kvalifikacijos tobulinimas ir kompetencijų plėtra dalyvaujant tarptautiniuose projektuose bei to poveikis bendrojo ugdymo kokybei. Tyrimo tikslas – išanalizuoti Lietuvos švietimo tarptautinimo politikos, formuojamos ES kontekste ir įgyvendinamos bendrojo ugdymo srityje, poveikį pedagogų kvalifikacijos tobulėjimui bei ugdymo kokybei.

Tyrimo taikyti metodai: mokslinės literatūros analizė, tarptautinių ir nacionalinių dokumentų analizė, antrinių duomenų analizė ir pusiau struktūruotas interviu. Statistiniai duomenys analizuoti remiantis „Erasmus+“, eTwinning ir Nordplus programų 2024 – 2025 m. veiklos ataskaitose pateiktais duomenimis. Kokybiniam tyrimo dalyvavo 6 informantai: bendrojo ugdymo įstaigų vadovai, pedagogai ir švietimo tarptautinimo programas administruojančios institucijos specialistas, interviu duomenys analizuoti taikant kokybinę turinio analizę.

Tyrimo rezultatai parodė, kad Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų dalyvavimo švietimo tarptautinimo veiklose apimtys didėja, ypač „Erasmus+“ programos lėšomis finansuojamų veiklų. Nustatyta, kad dalyvavimas tarptautinėse veiklose prisideda prie pedagogų profesinio tobulėjimo, skaitmeninių, komunikavimo, tarpkultūrinių, kalbinių kompetencijų stiprinimo, inovatyvesnių, pažangesnių ugdymo metodų taikymo, įtraukaus, integruoto, projekcinio mokymo plėtojimo bei augančios mokinių motyvacijos ir aktyvesnio įsitraukimo į ugdymo procesą. Tyrimo metu taip pat nustatyta, kad bendrojo ugdymo įstaigų dalyvavimas švietimo tarptautinimo veiklose ugdymo kokybę dažniausiai veikia netiesiogiai, bet per pedagogų kompetencijų tobulėjimą, ugdymo proceso pokyčius, bendradarbiavimo kultūros stiprėjimą ir mokyklos mikroklimato kaitą.

Raktiniai (esminiai) žodžiai: švietimo tarptautinimas, bendrasis ugdymas, ugdymo kokybė, pedagogų kvalifikacijos tobulinimas, tarptautiniai projektai, „Erasmus+“, eTwinning, Nordplus.

SUMMARY

The title of the thesis is The Impact of Lithuanian Education Internationalisation Policy on the Quality of General Education. The relevance of the study arises from the growing role of education internationalisation in the educational policy of the European Union and Lithuania, as well as from the aim to improve the quality of general education by strengthening and expanding teachers' competences, promoting international cooperation, and applying innovative and advanced teaching methods. In educational policy, education internationalisation activities are often associated with improving the quality of education; however, their actual impact on teachers' professional development and the quality of general education remains unclear.

The research problem is the insufficiently clear and scientifically unsubstantiated relationship between the participation of general education institutions in education internationalisation activities, the development of teachers' competences, and indicators of general education quality. The object of the research is Lithuanian education internationalisation policy in the field of general education, teachers' professional development and competence enhancement through participation in international projects, and the impact of these activities on the quality of general education. The aim of the research is to analyse the impact of Lithuanian education internationalisation policy, developed within the context of the European Union and implemented in the field of general education, on teachers' professional development and the quality of education.

The following research methods were applied: analysis of scientific literature, analysis of international and national documents, secondary data analysis, and semi-structured interviews. Statistical data were analysed based on the information presented in the 2024–2025 activity reports of the Erasmus+, eTwinning, and Nordplus programmes. Six informants participated in the qualitative study: heads of general education institutions, teachers, and a specialist from an institution administering education internationalisation programmes. Interview data were analysed using qualitative content analysis.

The research results revealed that the scope of participation of Lithuanian general education institutions in education internationalisation activities is increasing, particularly in activities funded by the Erasmus+ programme. The study established that participation in international activities contributes to teachers' professional development, strengthens digital, communication, intercultural, and language competences, promotes the application of more innovative and advanced teaching methods, and supports the development of inclusive, integrated, and project-based learning, as well as increasing students' motivation and more active engagement in the educational process. The study also revealed that participation of general education institutions in education internationalisation activities most often affects the quality of education indirectly through teachers' competence development, changes in the educational process, strengthening of the culture of collaboration, and changes in the school microclimate.

Keywords: education internationalisation, general education, quality of education, teachers' professional development, international projects, "Erasmus+", eTwinning, Nordplus.